

Alabari a Sa'ani a Matta

Ucuɗuwu wa aatagada a nda

Matta, vuma na ɗanai aatagada a nda, vuma ta ɗa ɗtsumā a ajiya e Yesu. Matta za va Isra'ila ɗa, waru u ɗana ta aatagada'a adama u roco ɗa ɗa ɗa yi, aza a Isra'ila, a na Yesu ɗa Zamawawa na a ri e indanasa matawā ma yi.

Matta reve ta a na Yesu Mogono ma amayun ma ɗa, u to tsugono tsu uvadi suru. Waru u roco ta amayun a ɗa Yesu shiton ta ili i na amasula a Nzuwulai mu Ufaru n dammai adama a Zamawawa na a tawā na woo o'wo Mogono ma Gbain. Matta rito ta a na tsugono tsa yi, tsugono tsu uvadi u nda u ɗa shi. Tsugono tsu uvadi u to koto, amma tsugono tsa Yesu tsu ta lo babu ukotu. Mogono na a ciga a 'yuwan u ɗana za vu ucira. Yesu roco ta ucira wa yi ana u lyuwai aci o ukwisa, reve waru u 'yon diga a aason. Ili i nda suru obolo na akapi e ili suru a ta pe ɗtsumā a aatagada a nda.

Matta kamba ta ɗa e Itoni ana'an adama a na u cuɗuwai cine Yesu shitoyin ifoɓi ya Asula tsara u tawato ama zuzu na ayi. Ana Adamu nusayin Asula, ama o o'wo ta wukasu na ayi. Kucci na ama a yuwusain a Nzuwulai mu Ufaru waa gura tawa addama a nda shi. Matta roco tsu ta cine Yesu o o'woi kucci na cayi ama ure u na aa tawā zuzu na Asula, waru Yesu ɗa mogono ma na maa yuwusan tsugono tsi ili suru ɗtsumā o uvadi u nda.

Ili i na i ri pe ɗtsumā a aatagada a nda

1. Nkaya na limatan wa Yesu (1:1-2:23)
2. Ikaka ya Yahaya za vu Urumbusu (3:1-12)
3. Urumbusu wa Yesu na malyungwa ma yi (3:13-4:11)
4. Yesu atsuma a Galili (4:12-18:35)
5. Yesu lyawa ta Galili a tyo Urishelima (19:1-20:34)
6. Ajuma o ukosu wa Yesu: atsumalima a yi nu ukwa wa yi (21:1-27:66)
7. Yesu yon ta atsuma o ukwa (28:1-20)

Nkaya ma Yesu
(Luk. 3:23-38)

¹ Yesu Kristi† Zamawawa† uta ta o u'wa u Mogono Dawuda diga o ugundo wa Ibrahim.† Apa nda ugeru u tsukaya tsa na wu utai.

² Ibrahim da matsain Ishiyaku.

Ishiyaku† da matsain Yakubu.

Yakubu† da matsain Yahuza na akapi a muwun ma anawu ma yi olobo.

³ Yahuza† da matsain mpishe Farisa na Zera (Tamar da makuci me le).

Farisa da matsain Hesuruna.

Hesuruna da matsain Aram.

⁴ Aram da matsain Aminadabu.

Aminadabu da matsain Nashon.

Nashon da matsain Salumuna.

⁵ Salumuna da matsain Buwaza. (Rahapu† da makuci ma Buwaza.)

Buwaza da matsain Obe.

(Rutu* da makuci ma Obe.)

Obe da matsain Yese.

⁶ Yese† da matsain Dawuda Mogono.

* 1:5 Rutu Takpaci da.

Ɗawuda† da matsain Sulemanu.
(Bashaba da makuci ma Sulemanu, ayi da ka na
Ɗawuda† usai e ekere a Uriya.)

⁷ Sulemanu† da matsain Rihobuwa.
Rihobuwa da matsain Abija.

Abija da matsain Asa.

⁸ Asa da matsain Jehoshafa.
Jehoshafa da matsain Jehora.

Jehora da matsain Azariya.

⁹ Azariya da matsain Jotam.

Jotam da matsain Ahazu.

Ahazu da matsain Hezekiya.

¹⁰ Hezekiya da matsain Manasa.

Manasa da matsain Amon.

Amon da matsain Josaya.

¹¹ Josaya da matsain Jekoniya na muwun ma
anawu ma yi olobo.

(A mantsa ma daƊa a purai ama a tyo e ida ya
Babila† tsugbashi.)

¹² Ana a pura nle a tyo Babila, avu Jekoniya mat-
san Shayatiya.

Shayatiya da matsain Zerubabe.

¹³ Zerubabe da matsain Abihudu.

Abihudu da matsain Eliyaki.

Avu Eliyaki matsan Azoro.

¹⁴ Azoro da matsain Saduku.

Saduku da matsain Akimu.

Akimu da matsain Aliyadu.

¹⁵ Aliyadu da matsain Eliza.

Avu Eliza matsan Mata.

† **1:6** Ɗawuda yuwan ta tsipere na Bashaba ayi o oluso Uriya, reve
u yuwan ifo6i i na vali va yi Uriya aa kuwa. Aalabari a nda a ta pe
atsuma 2 Sam. 11:1-27.

Reve Mata matsan Yakubu.

¹⁶ Yakubu da matsain Isuhu.

Isuhu da vali va Meri,

Merit da mma va Yesu za na e deyi Kristi Zamawawa.

¹⁷ Ala o ugeru wa zuwa e reme ta tsukaya kupa na aza a nashi diga ya Ibrahim a tyo ya Dawuda, na tsukaya kupa na aza a nashi diga a mantsa ma Dawuda a tyo mantsa ma na a pura nle a tyo Babila, waru na tsukaya kupa na aza a nashi diga a mantsa ma na a pura nle a tyo Babila a tyo mantsa ma Zamawawa.

Limatan va Yesu Kristi

¹⁸ Apa nda ununa a matsain Kristi Zamawawa. Mma va yi eegebe a vuma ro da na a tsu de Isuhu. Babu u reve vali, avu u tsura aatsuma o ure wa Ruhu va Akiza.†

¹⁹ Isuhu gba vuma va abula da za na shi a yuwusan ili i na i ri mejege; agba u ciga u ca Meri wono a alanga e eteshe shi, da da u foboi wu kasa na ayi usokowu.

²⁰ Ayi atsuma a majiyan mo ndolo, avu malingata ma Asulazuva ma tawa ya'a yi atsuma a alavu, reve u damma, "Isuhu, mawun ma tsukaya ma Dawuda, she vu uwwa wovon na vaa zuwa Meri wan, adama a na Ruhu va Akiza da zuwa niyi u yuwain aatsuma a mawu'un.

²¹ U ta matsan ulobo, avu vu ca yi aala Yesu,† adama a na u ta wawa ama a yi o unusu u le."

²² Ne da nzuwulai ma Asulazuva n shiwain, ununa Ishaya vumavasu† dammai de nu ujimu,

²³ a na,

† **1:21** Aala "Yesu" ta nu urevu "Asulazuva za vi iwawi."

“Usheli u na koto u revei vali shi u ta yuwan aatsuma, u ta matsan ulobo, reve a ca yi aala Imanuwe.” Urevu wa yi ayi da, “Asula obolo na atsu.” ◇

²⁴ Ana Isuhu jiwain, reve u yuwan ili i na malingata ma Asulazuva ma damma niyi u yuwan. Avu u tara Meri a tyo o u'wa wo o'wo ka va yi,

²⁵ agba e revelei shi hali u matsan ulobo'o. Reve Isuhu ca yi aala Yesu.

2

Aza o urevu a tawai e ene Yesu

¹ A matsan ta Yesu a lyuci va Batalami e ida ya Yahuda, a mantsa ma na Hiridu* danai mogono. A mantsa mo ndolo, reve ama o ro aza a na a ri nu urevu wi italyo'o o uta asana reve a tawa Urishelima.†

² Avu e ece, “Te da mawun ma na a matsai'in, za na ri mogono ma aza a Isra'ila?† Tse ene ta talyo'o asana za na rocoi limatan va yi da da tsu tawai adama tsu yuwaan yi aganda.”

³ Ana Hiridu Mogono ma uwwai ne, reve ugbozu wa yi u 'yon, ne da waru akapi a ama atsuma a Urishelima.

⁴ Reve u boloto nan ganu a gbagbain na munlu n Wila† suru, avu we ece le, “Te da aa matsan Kristi Zamawawa?”

⁵ Reve a usu, “A lyuci va Batalami atsuma a Yahuda. Mika vumavasula dana ta adama a nda a Adanshi a Asula:†

◇ **1:23** Isha. 7:14. * **2:1** Ayi Mogono Hiridu ayi da Hiridu Mogono ma gbain. Mawun ma yi Hiridu Antiba da danai Mogono a mantsa ma na Yesu kuwai.

6 ‘Avu gba Batalami, vi ida ya Yahuda, ili i ro i da shi atsuma e ilyuci ya Yahuda. Mogono ma to uta ya'a wu.

Za na oo o'wo ana za va aguba va aza a Isra'ila, ama a va.' ” ◇

7 Avu Hiridu de omocin a na a tawai diga asana'a usokowu, reve a damma yi mantsa ma na talyo'o'o vu utai.

8 Reve u damma le, “Walai i 'yawa Batalami i bunga mawu'un ulobonu. Na ye ene yi, avu i tawa i damma mu adama amu fo n 'yawa n yuwaan yi aganda!”

9 Ana aza o urevu'u a uwwai ili i na mogono ma dammai, reve a kara. Avu talyo'o na e enei a asana'a u wala elime e le, she na u rawai ubata'a, avu wi isawan ubata u na mawu'un u ri.

10 Ana e enei talyo'o'o, reve a yuwan mazanga lon!

11 Ana ama'a a uwai o u'wa'a, avu e ene mawu'un na Merit mma va yi, avu a kingyo a kadato a yuwaan mawu'un aganda. Reve o utaa nu une'e u le u zinariya, ne erepu e re a maguru na ri ni ikebe na a tsu de furenkisent na mur.†

12 Avu Asula o rono atsuvu aza o urevu'u atsuma a alavu, she a kamba ya Hiridu wan, dada a kambai e ida i le nu ure u ro.

Iladi a tyo Masar

13 Ana a karai, reve malingata ma Asula† ma tawa ya Isuhu atsuma a alavu, avu u damma, “Yon! Jika vu tara mawu'un na mma va yi a tyo Masar! Vi isawan de she urana u na n damma

◇ 2:6 Mik. 5:2.

nuwu vu kamba, adama a na Hiridu ri a zama mawu'un tsara wu una yi.”

¹⁴ Reve u 'yon, u tara mawu'un na mma va yi, avu u reme ure na ayin a tyo Masar.

¹⁵ Reve a danu de she na Hiridu kuwai. A yuwan ta ne adama o shiton ili i na Asulazuva a dammai o una wa Hosiya vumavasula: “N de ta mawun ma va mo uta Masar.” ◇

Hiridu zuwa ta o una muwun mo olobo

¹⁶ A mantsa'a ana Hiridu enei aza o urevu'u a kandaruwa yi tu ucina, reve u yuwan upan lon. Dada u zuwai o una muwun mo olobo suru n na n ri na a'wan e re a cipa atsuma a Batalami ni ilyuci i ro i na i ri lo ukandaruwu. U reve ta mantsa ma na a matsain mawu'un adama e ili i na aza o urevu'u a dammai.

¹⁷ Reve ili i na Asula a dammai o una wa Irimiya† vumavasula wo o'wo amayun:

¹⁸ “Reve a uwwa udyo atsuma a Rama, vuma ro a yisaali a adama a atsumolangu. Rahila† da ri a yisaali adama a muwun ma yi, reve u 'yuwan adanshi a na aa casu yi, adama a na muwun ma yi n kuwai suru.” ◇

Ukambu u le Nazara

¹⁹ Ana Hiridu kuwai, reve malingata ma Asula ma tawa ya Isuhu e ida ya Masar atsuma a alavu.

²⁰ Avu u damma yi, “Yon, vu tara mawu'un na mma va yi vu kamba e ida ya Isra'ila,† adama a na aza a ri e izami i na oo una mawu'un a kuwa ta.”

²¹ Reve Isuhu 'yon, avu u tara mawu'un na mma va yi, reve a kamba e ida ya Isra'ila.

²² Amma ana u tawa u revei mogono ma sa'avu Akilayu† mawun ma Hiridu ma da, reve wu uwwa wovon. Dafa atsuma a alavu o ro, Asula a damma niyi u tyo e ida ya Galili.

²³ Reve a kara a 'yawa a danu a lyuci na a tsu de Nazara. Adama o ndolo a da ili i na Asula a dammai o una wa amasula wo o'woi amayun, a na: "E te de yi za va Nazara."

3

Yahaya za vu Urumbusu fo6oi ure
(Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Yah. 1:19-28)

¹ Ana a yuwain a'wan o ro, reve Yahaya† za vu Urumbusu teme alajiya atsuma o una upasu wa Yahuda,

² adansa, "Vadalai i lyawa unusu† u du i kamba ubata wa Asula, adama a na tsugono tsa zuva† tsa yuwan ta zuzu."

³ Ishaya† vumavasula yuwan ta de adanshi a Yahaya ana u dammai:

"Nanza te dewu atsuma o una,
'Fo6oyi Zagbain ure,

i yuwan ure u na waa kuru mejege!' " ◇

⁴ Yahaya shi ta wotowu ni itana i na a dawai ne eleme a arakumi. Reve wu na gbakala vu ukwan. Aparari ni ishiki i da i dani ilyalya ya yi.

⁵ Ama na abunda diga Urishelima na Yahuda na bata na ri lo zuzu nu Udolu wa Urdu a tawa ta adama a uwwa Yahaya.

† 2:22 Hiridu Akilayu mogono ma wuya ma da ma dani dafa o utaa niyi o tsugono. Reve Hiridu Antiba maci va yi vo o'wo mogono.

◇ 3:3 Isha. 40:3.

⁶ Ana a dammai nusu le a alanga e eteshe, aṅu u rumbu† le o ufolu'u.

⁷ Afarishi† na aza a Sadukiya na aṅunda a taṅa ta uba†a u na Yahaya shi a rumbusu ama tsara u rumbu le. Ana Yahaya ene nle, reve u damma, “Suru ndu apili a da! Zane da damma ndu i suma atsumalima a na Asula a ri lo a taṅaa?”

⁸ I yuwan ili i na yoo roco i lyawa ta nusu du.

⁹ She i jiyān yoo sowo atsumalima shi, adama a na yaa dansa Ibrahim akaya a du a da. N ta dansaa du Asula a ta gura tara atali a nda, reve u vazatowo Ibrahim muwun n tsukaya!

¹⁰ Ko gogo tsunda, aabau a ta lo ufoḅu adama wu kodo danga a aralu e le. Udanga u na u matsain muwun n sa'ani shi, suru o to kodo yi reve a vari yi akina.

¹¹ “N ta rumbusu du na mini adama u roco i vadala† ta, amma za na ri lo a taṅa aca†a a va u ta rumbu du na Ruhu va Akiza na akina. U la'a mu ta tsugbain lon, agba n rawa n guzaa yi atan shi.

¹² U tu ufoḅu na aadanga a faba na aakpatalutsu o uyeluwu adama u zangada ishina. U ta kakasa ishina no owopo. Reve u tsun ishina i sa'ani o mophon ma yi, owopo gba shi aṅu u kulato le na akina a na a ri n kima shi.”

Yahaya rumbuƳi Yesu

¹³ A mantsa mo ndolo ma da Yesu utai Galili, reve u 'yaṅa o Udolu wa Urdu adama Yahaya rumbu yi.

¹⁴ Agba aṅu Yahaya shi ciga u 'yuwan a yuwan yi, aṅu u damma, “Aṅu da za na aa rumbu mu. Cine tsa da vaṅa taṅa ya'a va?”

15 Reve Yesu usu, “Ne da u lobonoi wo o'wo gogo, adama tsu yuwan ili i na Asula a cigai tsu yuwan.” Dada Yahaya usuyi u rumbu yi.

16 Dada u rumbuyi† Yesu. Yesu o utushi a mini'i, dada zuva kpatu'wai, avu we ene Ruhu va Asula e telee yi ana muda.

17 Dada ufo digu zuva wa damma, “Ayi nda Mawun ma va ma da, za na n cigai, waru n ta yuwusan mazanga na ayi lon.”

4

Yesu na Mekerencesu (Mak. 1:12-13; Luk. 4:1-13)

1 Reve Ruhu va Akiza† tara Yesu a tyo atsuma o una, adama Mekerencesu† ma lyungwa yi.

2 Agba Yesu lyuwa ili shi, hali rana na ayin amunga. Adama o ndolo, wu uwwa ta ambululu lon.

3 Reve Mekerencesu ma tawa avu u damma yi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, kambato atali a nda o o'wo opopofu.”

4 Avu u usu, “A dana ta a Adanshi a Asula,† ‘Na alya e ilyalya i da goon vuma aa dana wuma shi, amma she ni ili i na Asula a dammai biti.’ ” ◇

5 Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo Urishelima lyuci va akiza, reve u zuwa yi de e ncilecile ma Aa'isamapada.†

6 Avu u damma yi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, teteruwe e ida, adama a na a dana ta atsuma a Adanshi a Asula: ‘Asula a ta zuwa nlingata ma yi n tigu wu, e te kede wu ne ekere e le,

◇ 4:4 U.Wl. 8:3.

adama vu taḍaṭsa a aatali vu uwwa usan wan.' ” ◇

⁷ Reve Yesu usu, “Amma Adanshi a Asula fo a damma ta, ‘She vu lyungwa Zagbain Asula a wu wan.’ ” ◇

⁸ Reve Mekerencesu ma tara Yesu a tyo zuva masasan mo uga'an, avu u roco yi tsugono tsu uvadi suru na tsugbain tse ele.

⁹ Reve u damma, “Na vaa kaḍato vu yuwaan mu aganda, n ta ca wu ili i nda suru.”

¹⁰ Avu Yesu usu, “Buwaa mu ure Male!† Adanshi a Asula a damma ta, ‘Vu yuwaan Zagbain Asula a wu aganda, ayi a nde'en da vaa yuwaan tsugbashi!’ ” ◇

¹¹ Dada Mekerencesu ma lyawai Yesu, avu nlingata ma Asula n tawa n kamba yi.

Yesu teme ulinga wayi

(Mak. 1:14-15; Luk. 4:14-15)

¹² Ana Yesu uwwai a zuwa ta Yahaya o u'wa wa ali, avu u kamba e ida ya Galili.

¹³ U fara ta 'yawa a lyuci va Nazara, avu u 'yon u kara a tyo Kafarnahum na nden, a mbaṅga m Mala ma Galili, upasu wi ida ya Zebelun na Nafutali.

¹⁴ Ne da nzuwulai ma Asula n shiwain ununa Ishaya vumavasula dammai:

¹⁵ “Atsuma e ida ya Zebelun na Nafutali, o ure a tyo a mala, upasalai wu Udolu wa Urdu, atsuma a Galili ubata u na Atakpaci† na abunda a ri nden.

¹⁶ Ama a nda a na a ri nden atsuma e irumbu e te ene ekan a gbain.

◇ 4:6 Ica 91:11-12. ◇ 4:7 U.Wl. 6:16. ◇ 4:10 U.Wl. 6:13.

A ta nden ubata u na u ri ukpatowu na lulu vu ukwa,
amma ekan e te ikana le.” ◇

¹⁷ Diga lo da Yesu teme alajiya adansa, “Vadalai a nusu du i kamba ubata wa Asula, adama a na tsugono tsa zuva tsa yuwan ta zuzu.”

Yesu dangulai ama a nashi aza e mereme ma mugula

(Mak. 1:16-20; Luk. 5:1-11)

¹⁸ Urana u ro, Yesu a mmalu a nge'en m Mala ma Galili, avu we ene ama e re muwun ma anawu. Za ta aala a yi a da Simo za na waru e revei na aala Bituru, za ve ire gba ayi da Andarawu. Aza e mereme ma mugula n da, a shi ta a varishi igolo i le a mala.

¹⁹ Avu u damma le, “Tawai i kuru mu! N to roco du ununa yaa tawaa na ama o una u mugula.”

²⁰ Lo da a 'yoshin a lyawai igolo i le, reve a kuru yi.

²¹ Ana u lyuwai elime, reve u cina ama e re muwun ma anawu waru, Yakubu na Yahaya, olobo a Zabadi. A shi ta a wantsun u le obolo na dada le, o fobuso igolo i le. Avu u damma le a kuru yi.

²² Dada a lyawushi wantsun u le na aabara e le, reve a kuru yi.

Yesu yuwan ta uritosu

²³ Yesu 'yawa ta ubata suru atsuma a Galili. U ritosu ta atsuma a a'isa. Waru u yuwusan ta alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsa zuva. Avu waru u kambatosu aza o ubanakun na aza a mballa gbaga.

◇ 4:16 Isha. 9:1-2.

²⁴ *Avu* alabari a yi o uta a alanga atsuma e ida ya Galili, adama o ndolo a da aza o ubanakun, hali na aza a na a ri e ida ya Suriya, a tawusai adama a kambato le gbaga a banakun icu'un icu'un na mballa n lipu. Ozo o ro e le a shi ta no otoni a lima na abunda, ozo o ro gba shi a shi ta atsumalima na tsuda'un, ozo o ro waru gba akutsuma a da a shi. *Avu* gba Yesu kambato le gbaga suru.

²⁵ *Avu* obolo a ama'a na abunda a kuru yi ubata u na u 'yawai suru: ama diga Galili, na Dikafoli,* na Urishelima, na Yahuda suru, na diga asana o Udolu wa Urdu.

5

Yesu yuwain uritosu a masasan

¹ Ana Yesu enei obolo'o, reve u kumba a aagadi a masasan avu u danu. *Avu* aza a na oo tono yi a rawa zuzu,

² da da u uwai o ritosu le.

Aba'un a amayun (Luk. 6:20-23)

³ "Aza a aba'un a da aza a na e revei aa gura yuwan ili i ro na aciyele shi, da da e isawain ubata wa Asula goon.

Tsugono tsa zuva za le da!

⁴ Aza a aba'un a da aza a na a ri a atsumolangu, adama a na Asula a ta tanato okolo e le.

⁵ Aza a aba'un a da aza a na a tarai aciyele ili i ro shi, adama a na uvadi u to o'wo za le.

* **4:25** Dikafoli urevu wa yi, ayi da Mulyuci Kupa.

⁶ Aza a aba'un a ɗa aza a na a ri na akuli na ambulu adama e ili i na Asulā a cigai o unā wi ili ya alya ni ili yo oso,

adama a na Asulā a ta cuwa_{ton} le.

⁷ Aza a aba'un a ɗa aza a na oo rocosu ozo o ro isa'ani,

adama a na Asulā o to roco le isa'ani fo.

⁸ Aza a aba'un a ɗa aza a na okolo e le a ri cece, adama a na a ta ɗanu o₆olo na Asulā.

⁹ Aza a aba'un a ɗa aza a na aa yuwusan ulinga adama a nden n sa'ani,

adama a na Asulā a ta ɗe le muwun ma yi.

¹⁰ Aza a aba'un a ɗa aza a na o sowoi a_tsumalima a malyungwa,

adama a na aa yuwusan ili i na Asulā a cigai,

adama a na tsugono tsa zuva za le ɗa.

¹¹ “Asulā a ta zuwaa ɗu aba'un a mantsa ma na ama e isula ndu. Asulā a ta zuwaa ɗu aba'un nna ama a lyungwa ɗu. Asulā a ta zuwaa ɗu aba'un nna ama a yuwaan ɗu cu'un ve epen suru adama a va.

¹² Ama a ta lyungwa ɗu cine a lyungwai amasula a na a yuwain wuma ɗe nu ujimu. I yuwan mazanga, reve waru asuvu a ɗu o yo'ono, adama a na i ta ni iliyinkapa ya abunda a pura ɗu ɗe zuva.”

Akpaɗi ne ekan

(*Mak. 9:50; Luk. 14:34-35*)

¹³ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Aɗu ɗa akpaɗi o uvadi. Agba ulobonu u ne u ɗa akpaɗi a ri nna a buwa peme shi? I ta gura zuwa le u yo'oniso? O to oco le reve a dasa le na ana, cine vu revei ili ye pere.

14 “A_đu _đa aza a na aa casu uvadi ekan. Yaa gura pa'aton lyuci na ri usuwu a masasan shi.

15 Waru a tsu ka_bato fitila reve a kpa_to yi na aasa'atsu shi. E eelele a _đa a tsu zuwa yi adama ekan e ikana, tsar_a ama a na a ri pe o u'wa'a suru e ene ure.

16 Ne _đa fo, yo o'wo ekan e ekere a ama o ro. I yuwan ili i sa'ani i na ee ene adama a ci_bala Dada _đu na ri zuva.”

Uritosu wa Yesu adama a Wila

17 Reve Yesu lyuwa elime u damma, “She i jiyan n ta_wa ta adama n lungusa Wila_† wa Musa ko ili i na amasula o ritoi wan. N ta_wa adama n lungusa le shi, amma adama n shiton uritosu u le.

18 Amayun a _đa maa dansaa _đu, ko ili i ta ya_a pusan atsuma a Wila'a shi, she ni ida na zuva o koto. Ko _đani aa puwan shi waru ko mada_bi me idani ma_a puwan shi, she ni ili biti i shiwan.

19 Ni i 'yuwan ko Wila u ke'en u na u la'ai ukalamu wi ili i na aa yuwan, avu waru i roco ozo o ro a yuwan ne, a_đu _đa yoo o'wo nkosoto atsuma o tsugono tsa zuva. Amma ni i kuru avu waru i roco ozo o ro ili i na u dammai, i ta tsur_a uba_ta u sa'ani atsuma o tsugono'o.

20 “Munlu n Wila na Afarishi a ta yuwusan atyo a na aa yuwan adama a kuru Wila wa Asula mejege. I ciga i 'yuwan i la'a le atsuma e itoni ya Asula. Ni i yuwan ne shi, n ta dansaa _đu amayun, yaa uwa o tsugono tsa zuva shi.”

Uritosu wa Yesu adama o upan

(Luk. 12:58-59)

21 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “Yu uwwa ta a na Wila wa Musa u dammai, ‘She

vu una vuma nu ucigu wā wu wan.’ Waru, ‘Za na unai suru a ciga a 'yuwan e ge'eto yi.’ ◇

²² Gogo gba n ta dansaa dú: nā vu yuwan upan nā za vā wu, a tā ge'eto wu. Nā vu de za vā wu, ‘Aatamu,’ a ta tara wu a tyo ubatā wa Azagbain a Mbara.† Nā vu de za vā wu, ‘Avu aatamu za na ri nā abulā shi,’ vu tā zuzu na vaa uwa a akina a na a ri n kimā shi.

²³ “Adama o ndolo, nā vu ri mishin ubatā u masa'a† a Aa'isamapada a casu une'e ubatā wā Asulā, reve vu cuwushin vuma ro damma tā vu nusaan yi tā,

²⁴ vu lyawa de ili i na vu tawayi ubatā u masa'a'a. Avu vu 'yawa i salalāi nā vuma'a, reve kambā vu ca une'e wā wu.

²⁵ “Nā vuma ri na adanshi nā avu, avu u ciga u tara wu a tyo ubatā o uge'etosu, i lapula adan-shi atsumā a mantsa, kafu i rawa o ukobu wu uge'etosu. Nā vu yuwan ne shi, nā vu rawa de, a ta tara wu a tyo ubatā wu za vu uge'etosu. Reve u zuwa wu e ekere a mumadanga, aza a na a zuwa wu o u'wa wa ali.

²⁶ N ta dansaa wu amayun, voo utā pe shi, she nā vu tsupa ili i na oo tono wu.”

Uritosu adama e tsipere

²⁷ Reve Yesu lyuwa elime, “Yu uwwa tā a na Wilā† wa Musa u dammai, ‘She vu yuwan tsipere wan.’ ◇

²⁸ Amu gba n ta dansaa dú, nā vu kalyuwā ka, reve asuvu a wu a 'yawa ya'a yi, vu yuwan tā de tsipere nā ayi o okolo a wu.

◇ 5:21 Mta. 20:13; U.Wl. 5:17. ◇ 5:27 Mta. 20:14.

29 Na lyusu vu usa'ani va wu waa zuwusa wu vu yuwan unusu, vu fodo yi vu vari yi. U ta la'aa wu vu lamba upasu u ta u lipu va wu, a na lipu va wu suru aa uwa a akina.

30 Nu ukere usa'ani wa wu waa zuwusa wu vu nusan, vu kodo yi vu vari! U ta la'aa wu vu lamba upasu u ta u lipu va wu a na lipu va wu suru aa uwa a akina.”

Uritosu adama a wukasu u lolo
(Mat. 19:9; Mak. 10:11-12; Luk. 16:18)

31 Reve u lyuwa elime u damma, “Yu uwwa ta a na Wila wa Musa u dammai, ‘Vuma ta gura kakasa na ka va yi nu u ca yi aatagada a wukasu u lolo.’

32 Amu gba n ta dansaa du, she vuma kakasa na ka va yi wan, she nu u yuwan tsipere na vali ro. Na wu kasa na ayi u ta zuwa yi wo o'wo aashakala, ununa za na tara niyi suru ri nu unusu u tsipere adama a na u zuwa niyi.”

Uritosu adama a akucunu

33 Reve waru Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “Yu uwwa ta a na Wila wa Musa u dammai, ‘She vu kuda akucunu a wu wan. Ciga 'yuwan vu shiton akucunu a na vu yuwayin Asulazuva.’ ◇

34 Amu gba n ta dansaa du, i kucina ko ni ili i ro wan, a mantsa ma na yaa yuwusan akucunu! Zuva ubata u na Asula a ri na nden da, adama o ndolo she i yuwan akucunu na zuwa wan.

35 Ida udasata wa Asula u da, adama o ndolo she i kucina ni ida wan. Urishelima lyuci Mogono ma Gbain ma da, adama o ndolo she i kucina na ayi wan.

◇ 5:33 N.Gn. 19:12; Mkc. 30:2; U.Wl. 23:21.

³⁶ She i kucina na aci a ɗu wan. Yaa gura zuwa anji a ta a ɗu wo o'wo u'uri ko ulima shi.

³⁷ A mantsa ma na vaa yuwusan akucunu, vu damma 'Ee' ko 'O'o.' Na vu damma ili i na i la'ai 'Ee' ko 'O'o,' wu utā ta ubatā wu za wuya.”

A yuwan gafura
(Luk. 6:29-30)

³⁸ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, reve u damma, “Yu uwwa ta a na Wilā wa Musa u dammai, 'Nā za amaton nanza a lyusu ko a aanga, nu u ciga u 'yuwan u tsupa vuma'a lyusu ko aanga o ro nā za va yi.’ ◇

³⁹ Gogo gba n ta dansaa ɗu: nā za ro nusaan wu, she vu tsupa wan. Nnā za ro basa wu o ugbaguzu wu ukere usa'ani vu lyawa yi u koso basa wu o ugbaguzu wu ukere wu ugula.

⁴⁰ Nā wo o'wo za ro damma vu nusaan yi ta, reve u damma za vu uge'etosu u zuwa wu vu ca yi utugu wa wu, vu ca yi aapalutsu a wu fo.

⁴¹ Nā soja zuwa wu vu tanu itana ya yi mili ta, tanu le a tyo imili i re.

⁴² Nā vuma ro pati wu ili i ro, vu ca yi. Nā vuma ro ece wu okopu, vu ca yi.”

Icigi yi n'yuwatan
(Luk. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Avu Yesu lyuwa elime reve u damma, “Yu uwwa ta a dammai, 'Vu ciga moron mā nden mā wu, reve vu 'yuwan n'yuwatan mā wu.’

⁴⁴ Amu gba n ta dansaa ɗu, i ciga n'yuwatan n ɗu, reve i yuwaan aza a na oo bongishi ɗu avasa.

◇ 5:38 Mta. 21:24.

⁴⁵ Ni i yuwan ne, i to o'wo muwun ma amayun ma Dada ɗu na ri zuva. U tsu zuwa ta urana wu uta ubata wa ama a abula nu ubata wa ama a vama. Waru u tsu yuwan ta iro'i ubata wa aza a na aa yuwusan ili i na i ri mejege nu ubata wa aza a na aa yuwusan ili i babu ulobonu.

⁴⁶ Cine Asula aa zuwaa du aba'un, ni i ciga aza a na a ciga ndu goon? Ko munlu mu utafa fo a ta yuwusan ne!

⁴⁷ Waru nni i lobonoto aciyadu e ekere a n'utsa n du goon, i la'a akapi a ama shi. Ko aza a na e revei Asula shi, o tsu lobonoto ta aciyele e ekere a n'utsa n le.

⁴⁸ Adama o ndolo, yo o'wo aza a abula, ununa Dada du za na ri zuva ri na abula.”

6

Uritosu adama o ucasu

¹ Avu Yesu lyuwa elime o ritosu aza a na oo tono yi avu u damma, “I yuwan ugbozu! A mantsa ma na yaa yuwusan ili i sa'ani, she i yuwan adama ama e ene a cuwa du wan. Ni i yuwan ne, yaa tsura iliyinkapa ubata wa Dada du za na ri zuva shi.

² “A mantsa ma na yaa casu alambi, she i ca le ununa aza e ikpa'a a tsu yuwan wan. A tsi ivula ta avana atsuma a a'isa ne e re adama ama e ene le a cuwa le. Amayun a da maa dansaa du, aza e ikpa'a o ndolo a ushi ta de iliyinkapa i le.

³ Adama o ndolo a mantsa ma na yaa yuwusaan alambi une'e, i yuwan yi usokowu ununa ukere ugula wa wu wee reve ili i na ukere usa'ani wa wu waa yuwusan shi.

⁴ I ca une'e u ɗu usokowu, ne ɗa Dada ɗu na revei ili i na i ri usokowu suru, waa ca ɗu iliyinkapa.”

Uritosu adama a avasa
(Luk. 11:2-4)

⁵ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “A mantsa ma na i ri a avasa, she yo o'wo ana aza e ikpa'a wan! A tsu la'a ta ciga e isawan a aisa na a nge'en mu re a yuwusan avasa adama ama e ene le. Amayun a da maa dansaa ɗu, a ushi ta de iliyinkapa i le suru suru.

⁶ A mantsa ma na yaa yuwan avasa, i uwa a aasula reve i baru unantsu. Reve i yuwan avasa a tyo ya Dada ɗu na ri ubata o usokowu'u. Ne da Dada ɗu za na tse ene ili i na yaa yuwusan usokowu, waa ca ɗu iliyinkapa i ɗu.

⁷ Waru a mantsa ma na i ri avasa, she yoo o'wo ana aza a na e revei Asula shi wan. Adama a na a tsu kambuwusa ta ili i na i ri na aci shi. A ta zuwusa Asula a ta uwwa le adama a abunda a adanshi e le.

⁸ She yo o'wo ana ele wan. Adama a na Dada ɗu reve ta de ili i na i cigai kafu i pati yi.

⁹ “Adama o ndolo, na yaa yuwan avasa, i vasa tsunda:

‘Dada tsu na ri zuva,†
kamba tsu tsu ca aala a wu tsugbain.

¹⁰ Tsugono tsa wu tsa tawa,
adama vuma biti o uvadi u yuwan tsutoni na avu,
Ununa aa yuwusan tsutoni na avu zuva.

¹¹ O urana wa ana'an vu ca tsu ilyalya i malya.

¹² Vu yuwaan tsu gafura vu nusu u tsu,
adama a na atsu tsaa yuwusaan aza a na aa yuwusan tsu unusu gafura.

13 She vu lyawa tsu tsu uwa a ma_lyu_{ng}wa wan, agba vu wawa tsu e ekere a za wuya.*

14 “Amayun nni i yuwaan ozo o ro gafura vu nusu le, Dada du na ri zuva u ta yuwaan du fo gafura vu nusu du.

15 Amma ni i yuwaan ozo o ro gafura shi, Dada du na ri zuva waa yuwaan du gafura vu unusu u du shi.”

Uritosu adama a akuli

16 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “A mantsa ma na yaa yuwusan akuli, she i lukuta urewesu u du ununa aza e ikpa'a a yuwusan wan. A tsu vadala ta o o'wo ili i ro ko'o adama ama e reve a na a ri a akuli. Amayun n ta dansaa du, aza e ikpa'a o ndolo a tsura ta de iliyinkapa i le suru suru.

17 Amma a mantsa ma na i ri a akuli, i sa'a urewesu u du avu yi sara anji a du.

18 Ne da za ee reve a na i ri a akuli shi, she de Dada du, za na ri ubata o usokowu suru. Waru a na u revei ili yu usokowu suru, u ta ca du iliyinkapa.”

Utsuru zuva (Luk. 12:33-34)

19 Yesu lyuwa ta elime adansa, “She i bolotowo aciya du uzuwa pa o uvadi wan! Ikupu na matsafi ma ta lungusa le, waru evu a ta gura boso a uwa pe e iva le.

20 Amma, i yuwan izuwa i du zuva, ubata u na ikupu na matsafi ma lungusa le shi, waru evu aa gura boso a uwa pe e iva le shi.

* **6:13** Akuci a atagada a dashi ta, “Tsugono na tsugbain nu ucira za va wu da babu ukotu suru suru, ami.”

21 Okolo ā d̄u ā tā dānā ubātā u na uzuwa u d̄u u ri kuci.

Ekan ā lipu

22 “Esu ele dā o o'woi ana fitila lipu. Ne esu ā wu ā ri ulobonu, lipu vā wu suru u to o'wo ne ekan mābulā.

23 Amma ne esu ā wu ā ri ulobonu shi, lipu vā wu mābulā u tā dānā ātsumā e irumbu. Ne ekan a na ā ri pe ya'ā wu wo o'wo irumbu, to, amayun vu tā ātsumā e irumbu i gbain.

Asulā nu utsuru u vuma

(Luk. 16:13)

24 “Ko za lo aa gura yuwaan azagbain e re tsugbashi shi. Vu ta 'yuwan za tā, reve vu ciga za tā. Ko vu kuru za tā, reve vu 'yuwan ā kuru za tā. Vaa gura yuwaan Asulā nu utsuru āgandā shi.”

She vu dama wan

(Luk. 12:22-31)

25 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “N ta dansaa d̄u, she i dama adama e ilyalya ni ili yo oso i na i cigai adama yo o'wo wuma wan. She i dama adama e itana yu u'otosu i lipu i d̄u wan. Wuma u la'a tā ilyalya, waru lipu la'a tā itana i lipu.

26 Kalyuwaī nnunu! Ā tsu cu'wan shi, agba aa gasa shi. A tsu zuwa ilyalya o mpon shi. Agba suru nā ne Dada d̄u na ri zuva u tā kalyuwusā le. Agba i reve tā na i la'ai nnunu pepere.

27 Yaa gura dashi ko mini† mā tā a wuma u d̄u shi ni i dama adama ā yi.

† 6:27 Pa nda mini u ta yuwusan adanshi a mantsa wa'a ayi da Agana ā tsu de “minti” vā agogo.

28 “Adama a nye vu damai adama e itana yu u'otosu? Kalyuwai ununa yipalu yu una i tsu kungwa. A tsu yuwan ulinga adama a yuwan itana i le shi.

29 Amma n ta dansaa du, ko Sulemanuf nu ut-suru wa yi suru, wo oto itana i sa'ani reve u lobono vamma za ta le shi.

30 Asula o to fobuso anlya o ogozo, aza a na a ri wuma ana'an, nfa'an gba shi a kulato. U lobono ta i gura reve Asula a ta ca du itana yu u'otosu. She i dana nu ucawu wo okolo wa'a wan!

31 She i dama wan hali i damma, ‘Nye tsaalyuwa?’ ko ‘Nye tsoo sowo?’ ko ‘Nye tsoo oto?’

32 Ama a na e revei Asula da shi goon a tsu dama adama e ili i ndolo. Dada du na ri zuva reve ta na i cigai ili i ndolo suru.

33 Ili i na yaa la'a ciga ayi da tsugono tsa Asula, reve waru i yuwan ili i na Asula a cigai. Reve a ca du akapi e ili i na i cigai suru.

34 Adama o ndolo, she i dama adama a nfa'an wan, adama a na nfa'an ta dama adama a aciyayi. Adama o ndolo she i dashi addama a aci a addama na urana suru wa ta wa wan.”

7

She i ge'eto wan

(Luk. 6:37-38, 41-42)

1 Avu Yesu lyuwa elime o ritosu aza a na oo tono yi, reve u damma, “She i ge'eto za ro wan, adama Asula e ge'eto du wan.

2 Na makundatsu ma na i ge'etoi ozo o ro, na ayi da aa yuwaan ulinga e ge'eto du.

3 “Nye i zuwai vaa kanl̄asa macaka ma na mā ri pe a lyusu vu za vā wu, reve vi icina nā aagbalā a na a ri pe a lyusu vā wu?”

4 Cine vaa gura damma za vā wu, ‘Lyawa mu utaa macaka ma na mā ri a lyusu vā wu?’ Vu kalyuwa aciyawu! Avu gba vu buwa ta nā aagbalā o ndolo a lyusu vā wu.

5 Avu za vi ikpa'a! Utaa ne'en aagbalā a na a ri a lyusu vā wu, reve ve ene ulobonu ununa voo utaa macaka ma na mā ri a lyusu vā yi.

6 “She i ca musan ili i na i ri za vā Asulā wan. A ta vadala aa amaton wu. She i variya ngurusumu iyedi yi ikebe† wan. A ta dadasa le.”

Pati, zami, gugula
(Luk. 11:9-13)

7 Reve waru Yesu dammisa, “I lyuwa elime ni ipati, a ta ca du ili i na ya patishi. I zamishi, i ta tsura. Yi gulusa a yuwusan ‘Azo'wa,’ Asulā a ta zuwa a kpatu'waa du unantsu.

8 Adama a na za vi ipati suru a tsu ca yi ta. Waru za vi izami suru, u ta tsura. Waru nna ama a lyuwa elime na wugulusa, Asulā a ta kpatu'waa le.

9 “Atsuma a du zane da aa ca mawun ma yi aatali, nna mawu'un u pati yi ilyalya?”

10 Vu ta ca yi aagbaji, nna u pati wu magula?

11 Adu na i ri aza o unusu, i reve ta cine yaa ca muwun n du ili i sa'ani. Dada du gba na ri zuva, za na ri na abula, u tu ufofu u na waa ca aza a na a pati niyi ili i sa'ani!

12 Ununa i cigai ama a yuwaan du, i yuwaan le fo ne. Ayi nda ayi da urevu u Wilā wa Musa nu uritosu wa Amasulā.”

Unantsu wu uḡoru
(Luk. 13:24)

¹³ Reve Yesu damma, “I uwa o tsugono tsa Asula nu unantsu wu uḡoru. Adama a na ure nu unantsu u na waa 'yawa o u'wa wa akina a ta washin waru a ri usan wu mmalu shi, waru ama na abunda oo tono ure'e.

¹⁴ Amma unantsu u na u ri a tyo ubata u wuma u na woo koto shi, u tu uḡoru waru ure'e u tu usan wu mmalu, waru ama wa'a da oo tono ure'e.”

Udanga na muwun ma yi
(Luk. 6:43-44)

¹⁵ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “I danu nu ugbozu adama a amasula e epen. A ta tawa du vadamma ikyon i da, agba atsuma e le a ta ni iwuya vadamma nkerenkesu.

¹⁶ I te reve le e ili i na aa yuwusan, ununa vee reve udanga nna ve ene umatsun wa yi. A tsu taḡa ubiri o udanga wa awanda shi, ko adyumbu a ataci† shi.

¹⁷ Udanga u sa'ani u tsu matsan ta muwun n sa'ani ma abula, agba udanga u babu abula u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

¹⁸ Udanga u sa'ani u tsu matsan muwun m babu ulobonu shi, waru udanga u babu abula u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

¹⁹ Ama o tsu kodo ta udanga suru u na u tsu matsan muwun ma abula shi, reve a kulato yi.

²⁰ Ne da fo, i te reve ama e ili i na aa yuwusan.”

“N reve du shi”
(Luk. 13:25-27)

²¹ Reve Yesu damma, “Za na ee desu mu Zagbain Zagbain suru da aa uwa o u'wa u tsugono tsa zuva

shi. Ama a na aa uwa o tsugono tsa zuva goon, ele da aza a na aa yuwusan ili i na Dada va va zuva cigai.

²² O urana wu uge'etosu ama na abunda e te de mu Zagbain le. A ta damma, 'Tsu yuwan ta alajiya atsuma a aala a wu, waru atsuma a aala a wu tsu utaa ta otoni a lima, waru tsu yuwan ta linga va asalama a abunda.'

²³ Reve gba n damma le, 'N reve du shi. I ne'e mu ure, adu aza a aciyogbamu!' "

Asuwi e re
(Luk. 6:47-49)

²⁴ Avu Yesu damma, "Adama o ndolo, za na aa uwwusa ili i na maa dansa, reve u yuwan tsutoni ne ele, u ta vadamma suwi va agula na suwai u'wa wa yi a aatali.

²⁵ Ko na mini ma gbain ma tawa, ko na dolu tawa, waru nu upepu u kebe yi usaa'a, waa riya shi, adama a na a suwa yi ta a aatali.

²⁶ "Amma za na uwwai adanshi, agba u yuwan tsutoni ne ele shi, u ta vadamma ulo u vuma u na u suwai u'wa wa yi a wuyun.

²⁷ Nna mini ma gbain ma tawa, ko dolu tawa, waru nu upepu u kebe yi she u ramo, reve wu boso suru suru."

Ucira wa Yesu
(Mak. 1:22; Luk. 4:32)

²⁸ Ana Yesu kotoi a yuwusan adanshi a nda, reve obolo a ama'a a uwa asalama nu cu'un vu uritosu wa yi.

²⁹ Adama a na u dana vadamma munlu n Wila shi, agba u yuwan ta uritosu tsu za vu ucira.

8

Yesu kambato ta makutu gbaga
(Mak. 1:40-45; Luk. 5:12-16)

¹ Ana Yesu cipai zuva masasa'an, reve abajini o obolo a ama o toni yi.

² Reve makutu ma cina yi. Avu u kadato a makakan ma yi reve u damma, “Zagbain, na vu usu vu kambato mu gbaga, vu ta gura kambato mu.”

³ Reve Yesu canana ukere wa yi, avu u ju'wan yi avu u damma, “N usu ta. Kamba gbaga!” Babu usan dada ukutu'u u lyawa niyi, avu wo o'wo gbaga!

⁴ Reve u damma yi, “She vu damma za ro ili i na i farai wan. Amma vu 'yawa vu roco aciyawu ubata wa ganu,† reve vu ca kucit† cine Musa dammai aza a na a kambai gbaga a ca. Ayi nda u to roco ama a na vu kambai gbaga.”

Yesu kambato ta aagbashi a yali ro gbaga
(Luk. 7:1-10)

⁵ Reve Yesu kara a tyo Kafarnahum. Ana u uwai atsuma a lyuci gbain, yalit ya Roma i ro i cina yi ta, reve u pati yi u kamba yi.

⁶ Reve u damma, “Zagbain, n ta na aagbashi a na a ri ubanakun lon. U ta de o u'wa nven, u tsu gura jingada lipu va yi shi. U ta uwwusa lipu lon.”

⁷ Reve u damma, “N ta 'yawa n kambato yi gbaga.”

⁸ Reve yali'i u usu, “Zagbain, n rawa vu tawa o u'wa u va shi. Yuwan adanshi goon, aagbashi a va a ta kamba gbaga.

⁹ N ta na nan yali a gbagbain a na a tsu damma mu n yuwan ulinga, amu fo n tsu damma ta asoja a va ili i na aa yuwan. N tsu damma ta soja, 'Wala,' reve u wala. Reve waru n damma soja ro, 'Tawa,' reve u tawa. Waru n tsu damma ta aagbashi a va, 'Yuwan nda,' reve u yuwan. N reve ta a na adanshi a wu a ri nu ucira."

¹⁰ Ana wu uwwai adanshi o ndolo, u yuwan ta asalama. Reve u damma aza a na oo tono yi, "Amayun a da maa dansaa du, ucawu wo okolo a vuma nda u la'a ta ucawu wo okolo a na me enei atsuma e ida ya Isra'ila suru.

¹¹ Ama na abunda a to uta asana na alivu, a ta danu, reve a lyuwa obolo na Ibrahim, na Ishiyaku, na Yakubu atsuma o tsugono tsa zuva.

¹² Amma a ta vari aza a na a shi a ntsayi a uwa o tsugono'o atsuma e irumbu picim. A ta shon na a lumi anga adama a atsumalima."

¹³ Reve Yesu damma yali'i, "Wala a tyo o u'wa. Aagbashi a wu a ta kambagbaga cine vu cayi okolo." A mantsa mo ndolo ma dada gan aagbashi a yi a kambai gbaga.

*Yesu yuwaan ta ama a abunda opocino
(Mak. 1:29-34; Luk. 4:38-41)*

¹⁴ Ana ayi ndolo kotoi, avu Yesu 'yawa o u'wa wa Bituru, reve u cina anawale Bituru nven ni ivuna.

¹⁵ Reve u ju'wan ukere wa yi, reve ivuna'a i lyawa yi, reve u 'yon dada u cayi Yesu ilyalya.

¹⁶ Nu ulivu u ndolo ama a tawaa yi ta na ama a abunda a na a ri no otoni a lima. † Reve u bara otoni a lima'a dada a lyawai ama'a, reve u kambato aza o ubanaku'un suru gbaga.

17 U yuwan t̄a ili i nda tsar̄a u shiton ili i na Ishaya vumavasul̄a dammai:

“U tara t̄a banakun tsu,
reve waru u tawa mb̄al̄a n tsu.” ◇

Ama a ciga t̄a o toni Yesu

(Luk. 9:57-62)

18 Ana Yesu enei abajini o obolo a ama zuzu na ayi, reve u damma a 'yawa upasalai u mala u ndede.

19 Reve manlu ma Wila mo ro ma tawa ubata wa yi avu u damma, “Manlu, n t̄a kuru wu ubata u na va'a 'yawa suru.”

20 Reve u damma yi, “Nranji n t̄a na angu a nden, nnunu n t̄a ni ikinda, amu agba, Mawun ma Vuma† n ri nu ubata u na maa gbasato shi.”

21 Avu vuma ro za na danai toni va Yesu, damma yi, “Zagbain, lyawa mu ne'en n 'yawa n cido aabara a va.”

22 Reve u damma yi, “Toni mu, avu vu lyawa akwakwa a cido akwakwa e le.”

Yesu isawat̄on t̄a upepu u mala

(Mak. 4:35-41; Luk. 8:22-25)

23 Avu Yesu uwa atsuma a wantsun, tsar̄a u 'yawa upasu u mala u ndede obolo no ojoro a yi.

24 Reve abajini o upepu u mala u 'yon, avu u jingadasa wantsu'un, hali mini ma kara a uwusa yi, agba Yesu dana t̄a pe a nlavu.

25 Reve ojoro a yi a 'yawa ubata wa yi, avu a 'yasan yi na yisaali, “Zagbain, wawa tsu! Tsu ciga t̄a malifaa!”

26 Avu u usu le, “Adama a nye yu uwwai wovon? I ri nu ucawu wo okolo abunda shi.” Reve u 'yon

◇ 8:17 Isha. 53:4.

av̄u u ɓara upepu'u ni ikeɗu i mini'i, av̄u upepu'u u von kwin.

²⁷ Ojoro'o a yuwan tā asalama lon reve a damma, “Cu'un vuma ne da tsunda? Hali upepu ni ikeɗu i mini a yuwan tsutoni nā ayi!”

Yesu yuwaan tā ama e re a na a ri no otoni a lima opocino

(Mak. 5:1-20; Luk. 8:26-39)

²⁸ Ana Yesu rawai upasalai wu nge'en u mala zuzu nā lyuci va Gadara, reve ama e re a na a ri no otoni a lima a ga'an nā ayi. Ubāta wa ason a da ama a nda a tsu danā, waru a danā nu uyo'o shi, babu za na tsu gura toni lo.

²⁹ Av̄u e teme a saalasāa yi, “Cine vaa damatosun tsu, Mawun mā Asula? Vu tāwaa tsu tā na atsumalimā kafu mantsa ma na Asula a zuwai!”

³⁰ Zuzu nu ubāta'a, obolo a ngurusumu a danā tā lo a alyuna.

³¹ Av̄u otoni a lima'a a pati yi, “Nā vu utāa tsu atsumā a ama a nda, vu yuwan ankuri vu cāco tsu atsumā o obolo a ngurusumu a ndede.”

³² Reve Yesu damma le, “Walai!” Av̄u otoni a lima'a a lyawa ama'a, av̄u a uwa atsumā a ngurusumu'u. Reve ngurusumu'u suru a suma a tyo zāla va agadi a tyo atsumā a mala, av̄u a kuwa pe.

³³ Reve ama a na a danāi a aguɓa a ngurusumu'u, a suma a tyo a lyuci, reve a damma ili i na i farai suru, hali ni ili i na i farai na ama e re'e.

³⁴ Reve ama suru atsumā a lyuci'i o uta tsarā e ene Yesu. Ana e ene niyi, av̄u a pati yi u kara u lyawaa le ida i le.

9

*Yesu kambato ta osowi a lipu gbaga
(Mak. 2:1-12; Luk. 5:17-26)*

¹ Āvu Yesu uwa a wantsun a kambā a tyo up-
asalai u mala a tyo a lyuci na u shi nā nden.*

² Ana u rawai de, reve ama o ro a tawaa yi na
vuma na ri no osowi a lipu a avalu. Ana Yesu enei
ucawu wo okolo wa ama a nda, reve u damma yi,
“Ulobo, she vu uwwa wovon wan. A yuwaan wu
ta gafura wu unusu wa wu.”

³ Āvu munlu n Wilā n ro n dammulai vāni le,
“Vuma nda u ta yuwusan adanshi a tarasa aciyayi
Asulā a da!”

⁴ Ana u revei cu'un majiyan ma na aa yuwusan,
daɗa we ece nle, “Nye i zuwai yaa yuwusan ma-
jiyan me iwuya i nda?”

⁵ Zane da la'ai babu usan a na a damma, ‘A
yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu,’ ko ‘Yon
vu wala?’

⁶ Agba amu n to roco du a na amu, Mawun ma
Vuma, n ta nu ucira atsuma o uvadi u nda n yuwan
gafura vu unusu.” Daɗa u dammai akutsuma'a,
“Yon, vu tara avalu a wu, avu vu kara a kambā o
u'wa.”

⁷ Reve u 'yon u kara a tyo o u'wa.

⁸ Ana ama e enei ili i ndolo, a yuwan ta asalama,
reve a yuwaan Asulā ica a na u cayi vuma cu'un
vu ucira u nda.

*Yesu de ta Matta
(Mak. 2:13-17; Luk. 5:27-32)*

* **9:1** A mantsa ma nda u shi ta nden a lyuci na a tsu de Kafar-
nahum (Mat. 4:13).

⁹ Reve Yesu lyawa ubaṭa u ndolo, u lyuwa elime na mmalu, daḍa we enei vuma ro na a tsu de Matta, za na shi nden ubaṭa u na u tsu ushishi utafa. Daḍa u damma niyi, “Toni mu.” Aṅu u 'yon u toni yi.

¹⁰ A tyo de, aṅu Yesu no ojoro a yi a danu alya e ilyalya o u'wa wa Matta. Aza o u'ushishi wu utafa na abunda na aza o unusu o ro a dana ta lo.

¹¹ Ana Afarishi enei ili i ndolo, aṅu e ece ojoro a yi, “Cine manlu ma du maa lyuwusa ilyalya ni icu'un ya ama o ndolo?”

¹² Yesu uwwa le ta aṅu u usu le, “Aza a na a ri gbaga a ciga za va aguma shi, amma aza o ubanakun a ciga ta.

¹³ 'Yawai i rito ili i nda i na Adanshi a Asula aa dansa, 'Ana yaa yuwaan mu kucci, u la'aa du ta ye ene iliyali yo ozo o ro.' ♦ N tawa adama m banu ama a abula tsara o o'wo aza e itoni a va shi. Amma n tawa ta m banu aza o unusu.”

A yuwan ta Yesu yeci adama a akuli

(Mak. 2:18-22; Luk. 5:33-39)

¹⁴ Urana u ro, ojoro a Yahaya za vu Urumbusu a tawa ta ubata wa Yesu, reve a yuwan yi yeci, “Nye i zuwai aṅu na Afarishi tsaa yuwusan akuli, agba ojoro a wu aa yuwusan shi?”

¹⁵ Aṅu Yesu usu, “Ama a vali vu kasa'avu a tsu yuwan aṅsumolangu shi, nu u ri obolo ne ele. Amma mantsa ma ta tawa a na aa tara vali'i e memere me le, a mantsa ma daḍa aa yuwan akuli.

¹⁶ “Babu za na a pada umuna u sa'avu u lapulaa ubamu wa akuci o utugu wa yi. Nu u yuwan ne, umuna u sa'avu u ta vuranu aṅu u kara akuci o utugu'u, agba apadi o umuna u sa'avu'u waa ntsaa

♦ 9:13 Hos. 6:6.

a akuci o utugu'u shi. Ne ɗa ubamu'u waa dashi washin.

¹⁷ Waru, aa tsun ribina sa'avu a akuci e itsan yu kwan shi, adama a na ribina'a nu u kutsa, u to boso itsa'an, reve woo oco waru itsa'an a langa. Amma ama a tsu tsun ta ribina sa'avu kuci e itsan i sa'avu. Avu suru nle a dana gbaga.”

*Aakwakwa o usheli na ka vu ubanakun
(Mak. 5:21-43; Luk. 8:40-56)*

¹⁸ Yesu atsuma a adanshi, avu zagbain va aa'isa ro tawa ya'a yi. Reve u kingyo a makakan ma yi avu u damma, “Usheli u va u kuwa ta gogo. Agba na vu tawa vu kuruwa yi ukere, u ta kambisa wuma.”

¹⁹ Reve Yesu na aza a na oo tono yi a 'yon avu o toni zagbai'in.

²⁰ Avu ka na danai o ocosu mpasa hali a'wan kupa ne ejere tawa acapa e Yesu, avu u ju'wan yi nge'en mu utugu.

²¹ U dana ta a majiyan, “Na n ju'wan utugu wa yi goon, n ta kamba gbaga.”

²² Reve Yesu vadala dada we ene niyi, avu u damma, “Usheli, she vu uwwa wovon wan! Ucawu wo okolo a wu u kambato wu ta gbaga.” Avu ka'a wo o'ushi gbaga.

²³ Reve Yesu lyuwa elime na mmalu obolo na zagbai'in a tyo o u'wa wa yi, avu we ene aza e ishpa ya acida na ama a abunda e mesun.

²⁴ Avu u damma, “Utai suru ndu! Usheli'i u kuwa shi. Nlavu n da waa yuwusan.” Avu ama'a a yuwaan yi izo'oshi yu ulamu.

²⁵ Amma ana o lo nle o utā a alanga, avu u karā a tyo ubatā u na usheli'i u ri nven. Reve u reme yi ukere, dāda usheli'i u 'yoyin.

²⁶ Alabari'i a baza tā ubatā suru atsumā e idā'a.

Yesu yuwaan tā nrumbā n re opocino

²⁷ Ana Yesu lyawai ubatā'a, ayi atsumā a mmalu, avu nrumbā n re n toni yi. Avu a saala, “Mawun mā Dawuda, kalyuwā iliyali i tsu!”

²⁸ Ana Yesu uwai o u'wa u ro, avu nrumbā n re'e n tawā ubatā wā yi. Reve we ece le, “I usu tā n ta gura zuwa dū ye ene ure?”

Avu a usu, “Ee, Zagbain.”

²⁹ Avu u ju'wan esu e le reve u damma, “Adama o ucawu wo okolo a dū, ne da woo o'wo.”

³⁰ Reve ama'a a gura ene. Agba u rono le tā atsuvu lon, adansa, “She i damma vuma ro adama a nda wan.”

³¹ Agba ana o utai avu a karā a bazasa alabari'i ubatā suru atsumā e idā'a.

Yesu ca tā vuma na tsu gura yuwan adanshi shi lafiya

³² Ele a makaraa, avu ama a tawaa nā vuma ro ubatā wā Yesu. Otoni a limā† a na a danai pe atsumā a vuma'a a putsaa yi tā a na waa yuwan adanshi.

³³ Ana Yesu loyi otoni a limā'a, ayi za na shi tsu gura yuwan adanshi shi, avu u fara adanshi. Avu obolo a ama'a a uwa asalama reve a damma, “Koto tse ene cu'un vi ili i nda atsumā a Isra'ila shi.”

³⁴ Reve Afarishi a damma, “Mogono mo otoni a limā ma da ma ca niyi ucira u na u loyi otoni a limā'a.”

*Yesu ene ta iliyali ya ama
(Mak. 1:39; Luk. 4:44)*

³⁵ Yesu tonishi ta a burusa ilyuci na mulyuci suru. U ritosu ta a a'isa, u yuwan ta alajiya a Alabari a Sa'ani adama o tsugono tsa Asula, avu u ca ama a na a ri ubanakun na m6ala icu'un icu'un lafiya.

³⁶ Ana we enei obolo a ama'a, reve we ene le iliyali lon, adama a na a dana ta udamu waru babu ikambi, gashi ikyon i na i ri babu za va agu6a.

³⁷ Avu u damma ojoro a yi, "Ugasa u ta abunda, agba aza o ugasa'a wa'a da a ri.

³⁸ Adama o ndolo i pati za vu uɗuma'a u lyungu aza o ulinga adama tsara a yuwaan yi ulinga."

10

*Yesu lyunguyi Kupanejere
(Mak. 3:13-19; Luk. 6:12-16)*

¹ Avu Yesu de ojoroƙ a yi ubata u ta, avu u ca le ucira o lo otoni a lima, avu a kambato aza o ubanakun na m6ala suru gbaga.

² Aajiyaƙ o ufaru atsuma a kupa ne ejere'e ayi da Simo, za na a la'a ta reve yi na aala Bituru. Mawun ma anawu ma yi Andarawu aajiya da fo, ne da fo Yakubu na Yahaya, olobo e re a Zabadi.

³ Filibu fo, obolo na Balamawu, ne da fo Toma, ozo o ro waru ele da Matta za vu u'ushishi wu utafa,ƙ na Yakubu ulobo wa Alfa, na Tadawu ele fo ajiya da a dana.

4 Akapi gba ele ɗa Simo, za na a tsu de Bakanani,* na Yahuza Iskariyoti, za na winai Yesu.

Ulinga wa Kupanejere'e
(Mak. 6:7-13; Luk. 9:1-6)

5 Ana Yesu lyunguyi Kupanejere'e,† apa ili i na u damma nle, “She i uwa ubata wa Atakpacif wan, waru she i uwa atsuma e ilyuci ya aza a Samariya wan.

6 Ubata wa aza a Isra'ila da goon yaa 'yawa, adama a na a ta gashi ikyon i na i puwayin.

7 Ni i 'yawa, i damma a na tsugono tsa zuva tsa lapa tawa shi.

8 Aza o ubanakun i kambato le gbaga, i 'yasan aza a na a kuwai, nkutu waru i kambato le cece, yu utaa otoni a lima. Une'e u da i ushiyi, waru i ca pere.

9 She i banā ikebe,† ko zinariya, ko azurufa, ko ikebe vu rumushili wan.

10 She i tara tsan ko utugu u ro ko aatan ko aadanga wan. Ama a na yaa kambusa, ele fo a kamba du e ili i na i cigai.

11 “Ni i uwa a lyuci ko a malyuci, i zami vuma va abula i danu obolo na ayi hali i lyawa ubata'a.

12 Ni i uwa o u'wa'a, i casa le avu i damma, 'Azo'wa, i dana na asuvu nden.’

13 Na ama a na a ri nden pe a usu du, i lyawa asuvu nden a du a dana ne ele. Agba na a usu du shi, asuvu nden a du o o'wo ya'a du.

* **10:4** Ayi aala “Bakanani” to rocosu tsu vuma'a u tu nu uzuwu wa aci adama u kamba ama a yi.

14 Waru nu u'wa ko lyuci a 'yuwan a ushi du ko o poloo du atsuvu, i lyawa ubata'a, avu yi kakala mabuta ma ana ma du.†

15 Amayun a da maa dansaa du, o urana wu uge'etosu, Asula a ta la'a roco isa'ani a tyo a ama o Sodom† na Gomora na ama a lyuci'i!"

*Yesu damma le ta addama o ta lo a tawa
(Mak. 13:9-13; Luk. 21:12-17)*

16 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, "N ta lyungusu du ana ikyon atsuma a nkerenkesu. I dana nu ugbozu tse iyo, agba i dana babu iwuya tsa muda.

17 I yuwan ugbozu, adama a na aza a na e reme du a ta lo, avu a 'yawato du ubata wa aza o uge'etosu, reve a zuwa a fufaba du atsuma a a'isa.

18 A ta 'yawato du a makakan me igwamna na ngono, adama a na yoo tonon mu. U to o'wo du ure u na yaa damma le adama a va, waru i yuwan alajiya atsuma o uvadi.

19 Mantsa ma na nanza reme ndu, she i dama adama e ili i na yaa damma ko cine yaa damma wan. A mantsa mo ndolo, Asula a ta ca du ili i na yaa damma.

20 Adanshi a na oo uta o una u du za du da shi, ubata wa Ruhu va Dada du da woo uta a tyo ya'a du.

21 "Ama a ta wina muwun ma anawu n le, tsara o una le. Ne da fo nshawu maa yuwaan muwun n le. Waru muwun n 'yasaan nshawu n le aci, adama a zuwa o una le.

† 10:14 A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabuta ma atugu ko wu kala mabuta ma ana ma yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo.

²² Ama suru a ta 'yuwan đu adama a va. Amma aza a na a kabai asuvu atsuma o ucawu wo okolo e le a tyo o ukosu, Asula a ta wawa le. Na ama o ɓongi đu a lyuci ro, i lyawa yi i tyo a lyuci ro.

²³ Amayun a da maa dansaa đu, amu Mawun ma Vuma, n ta tawa kafu i kandarawa ilyuci ya Isra'ila suru.

²⁴ “Mawun ma makaranta ma la'a manlu ma yi shi. Waru aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi.

²⁵ U lobono ta mawun ma makaranta mo o'wo gashi manlu ma yi, aagbashi waru gashi zavu'wa va yi. Ana wo o'woi amu zagbain vu u'wa, e de mu ta Ba'alzabu,† mogono mo otoni a lima, ele aza o u'wa a na a buwai e te de le na ala a na a la'ai ndolo uwuyanu!”

She yu uwwa wovon wan
(Luk. 12:2-7)

²⁶ Avu waru Yesu dammisa, “She yu uwwa wovon wa ama o ndolo wan, adama a na ili i na i ri usokowu suru gogo, a ta utaa yi a alanga e eteshe.

²⁷ Atsuma e irumbu a da maa yuwusan đu adan-shi, adu gba i damma yi atsuma e ekan. Ili i na a dammai na yemenu usokowu, i damma yi alanga e eteshe nu uɗyo zuva.

²⁸ “She yu uwwa wovon wa aza a na a cigai o una đu wan. A ta gura una lipu đu goon, agba aa gura una wuma u đu shi. Amma yu uwwa wovon wa Asula, za na aa gura una lipu na wuma a akina.

²⁹ Ashe a tsu wina nnunu mutali n re kobo‡ ta shi? Agba ko za ta le aa kuwa babu urevu wa Dada đu shi.

‡ **10:29** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “asariyon.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

³⁰ Asula e reve ta abunda a anji a na a ri a aci a du.

³¹ Adama o ndolo she yu uwwa wovon wan. I la'a ta mutali tsugbain na abunda.

*I damma ama adama a Kristi
(Luk. 12:8-9)*

³² “Ni i roco ozo o ro adu aza a va a da, n ta damma Dada va na ri zuva adu otoni a va a da.

³³ Amma ni i wasan mu, n ta damma Dada va za na ri zuva adu aza a va a da shi.”

*Babu asuvu nden amma addama
(Luk. 12:51-53; Luk. 14:26-27)*

³⁴ Avu Yesu lyuwa elime adansa, “She i yuwan majiyan n tawa ta na asuvu nden atsuma o uvadi wan. N tawa na asuvu nden shi, agba matsun me pe'eni.

³⁵ N tawa ta
‘m bolo dada na mawun ma yi nlangi,
usheli waru na mma va yi,
jene na anawale.

³⁶ N'yuwatan ma wu o u'wa wa wu u da oo uta!’ ◇

³⁷ “Aza a na a la'a cigai mbara n le, ko mukuci n le na amu, a rawa o toni mu shi. Aza a na a la'a cigai olobo ne esheli e le na amu a rawa o toni mu shi.

³⁸ Ni i 'yuwan a tara akpata a atsumalima reve i toni mu, yi ntsaa yoo o'wo ojoro a va shi.

³⁹ Za na aa yuwusan adama a wuma wa yi, u ta lamba yi. Za na waru 'yuwain aciyayi adama a va u ta tsura wuma'a.”

◇ 10:36 Mik. 7:6.

Asula a tsu ca ta iliyinkapa
(Mak. 9:41)

⁴⁰ Reve Yesu dammisa, “Za na ushi ndu, u ushi mu ta. Waru za na usu numu, u usu ta za na lyungu numu.

⁴¹ Za na ushiyi vumavasula adama a na waa yuwusan adanshi a Asula, Asula a ta ca yi cu'un vi iliyinkapa i na waa ca vumavasula'a. Waru vuma na ushiyi vuma va abula adama a abula† a na u ri na ayi, u ta tsura cu'un vi iliyinkapa yi za va abula.

⁴² Vuma na cayi vuma ta na la'ai ukalamu atsuma a aza a na oo tono mu mini mo oso, adama a na vuma'a za na oo tono mu da, amayun vuma ndolo ta tsura iliyinkapa.”

11

Yesu na Yahaya za vu Urumbusu
(Luk. 7:18-35)

¹ Ana Yesu kotoi a dansaa ojoro kupa ne ejere a yi ili i ndolo suru, avu u lyawa ubata'a, u kara a tyo e ilyuci ya Galili adama u yuwan uritosu na alajiya.

² Yahaya za vu Urumbusu dana ta pe atsuma o u'wa wa ali, avu wu uwwa ili i na Kristi Zamawawa aa yuwusan. Avu u lyungu ojoro o ro a yi ubata wa Yesu.

³ Reve e ece yi, “Avu da da za na tsoo puros'u, ko tsu puro vuma ro?”

⁴ Avu u usu le, “Yawai i damma Yahaya ili i na ye enei ni ili i na yu uwwai.

⁵ Nrumba me ene ta, akutsuma waru a ta mmalu, nkutu n kamba ta gbaga. Agulani a

ta uwwusa adanshi, akwākwa waru a kamba ta wuma, alambi fo a ta uwwusa Alabari a Sa'ani.

⁶ Asulā a ta zuwaa aza a na a 'yuwan numu shi aba'un, adama e ili i na maa yuwusan.”

⁷ Ana ojoro a Yahaya a karai, avu Yesu kara a adanshi a yi ubata wo obolo a ama. U damma, “Cu'un vuma ne da i 'yawai ye ene atsuma o ogozo? U rotso ta apumpu a na upepu waa jingadasa?

⁸ Cu'un vuma ne da yu utai ye ene? Vuma na otoy itana i sa'ani i da? Icu'un ya ama o ndolo o ukobu u mogono u da a tsu dana.

⁹ Ili i ne yu utai ye ene? Ayi vumavasula da? Amayun ne dada, n ta dansaa du u la'a ta vumavasula.

¹⁰ Asulā a yuwan ta adanshi a yi atsuma a Adanshi a Asulā:

‘N ta lyungu malingata ma va elime a wu, tsara u foboo wu ure.’[◇]

¹¹ “N ta dansaa du, Yahaya za vu Urumbusu la'a ta ama a na a yuwain de wuma. Amma za na la'ai ukalamu atsuma o tsugono tsa zuva u la'a yi ta.

¹² Diga a mantsa ma na Yahaya tawai hali a tyo ana'an, tsugono tsa zuva tsu ta lyuwusa elime nu ucira, waru ama a ta yuwusan ukadu lon tsara a uwa de.*

¹³ Amasula suru na Wilā a yuwan ta de adanshi o tsugono tsa Asulā hali a tyo a mantsa ma Yahaya.

[◇] **11:10** Mal. 3:1. * **11:12** Ure u ro u na aa gura tsura urevu wi idanshi i nda na Tsheleni ayi da, “Diga a mantsa ma na Yahaya tawai hali a tyo ana'an, ama a vama a ta yuwusan uvon na tsugono tsa Asulā adama a tsura yi nu ucira.”

14 Ni i usu adanshi e le, Yahaya ayi dāda Iliya, vumavaṣula† na yaa pura'a.

15 Za na ri na atsuvu, wu uwwa!

16 “Nye maa damma adama a ama o gogo? Nye i da o rotsoi? O rotso ta muwun n na n ri nden e eden, aza a na a tsu delei:

17 ‘Tsi ivulaa du ta aabulu, agba i je'en shi!

Tsu cana ta ishpa yu ukwa, agba i shon shi!’

18 “Ana Yahaya tawai, u yuwan ta akuli, waru u sowo ribina shi, reve a damma, ‘U ta no otoni a lima!’

19 Agba Mawun ma Vuma ma kandaruwa ta a lyuwusa nu u sowi, reve waru i damma, ‘Vuma nda liwi da na sowi! Waru ayi i'utsa ya aza o u'ushishi wu utafa na aza o unusu a da.’ Na ne suru a tsu reve ta ugbozu u ta mejege a linga va yi.”

Yesu bara ta aza a na a cayi okolo shi

(Luk. 10:13-15)

20 Atsuma e ilyuci i na Yesu yuwain linga va asalama va abunda a yi, ama a 'yuwan ta a kamba ubata wa Asula. Wu uwwa uyo'o u le shi, reve u damma,

21 “Woo yo'ono du shi, aza a Korasinu! Woo yo'ono aza a Besaida fo shi! Ni ili ya asalama i na n yuwaan du a shi a yuwan le atsuma a Taya na Sida, a na ama e ilyuci'i a shi ta danu na akashi usukutu,† tsara o roco a lyawa ta nusu le!

† 11:21 Ama a Isra'ila a tsu danu ta o okomo adama o roco atsumolangu.

²² N ta dansaa ɗu, o urana wu uge'etosu Asulā a ta la'a roco ama a Taya na Sida isa'ani a na woo roco ɗu.

²³ Agba ɗu, aza a Kafarnahum! I ciga ta a 'ya^ɗan ɗu a tyo zuva? O'o! A ta vari ɗu a^ɗsuma a akina! Na a shi a yuwan ili ya asalama i na n yuwain a^ɗsuma a ɗu a^ɗsuma o Sodom,† hali n gogo u shi ta a ɗana lo!

²⁴ Agba n ta dansaa ɗu, o urana wu uge'etosu, i ta la'a o'wo iliyali na ama o Sodom.”

*Yesu ca ta ama wivuwun
(Luk. 10:21-22)*

²⁵ A mantsa mo ndolo Yesu damma ta, “Dada, Asulazuva a zuva† ni ida! N godyoo wu ta, adama a na vu rocoi aza a na koto e revei ili shi, ili i na vu sokoyi aza o uguru na aza o urevu.

²⁶ Ee, Dada, ne ɗa wu ntsaa nuwu vu yuwan!

²⁷ “Dada va ca mu ta ili suru. Ko za reve Mawu'un shi, she Dada goon. Waru ko za lo revei Dada'a shi, she Mawu'un goon, waru na aza a na Mawu'un u dangwai u damma.

²⁸ “Tawai ya'a va, suru ndu aza a na a kunai ni itana yu ume, n ta ca ɗu wivuwun.

²⁹ I tara aagbala e inan yi iluma a va, i rito e ekere a va, adama a na amu vuma kpaku ɗa, za na tarai aciyayi ili i ro shi, i ta tsura wivuwun o okolo a ɗu.

³⁰ Ayi aagbala'a u ta vaan, itana i va waru a ri ume shi.”

12

*Yesu Zagbain va Ashibi
(Mak. 2:23-28; Luk. 6:1-5)*

¹ Urana wa Ashibi,† Yesu oḅolo no ojoro a yi a ɓatsasa ta atsuma a aduma e ishina. Ojoro'lo a dana ta a uwwusa ambulu, reve e teme a picirasa ishina na a tami.

² Ana Afarishi† e enei ne, avu a damma yi, “She ojoro a wu a yuwusan cu'un vi ili i nda wan! Wila u putsaa ta a dana a kudusa ishina o urana wa Ashibi.”

³ Reve u usu le, “I reve ili i na Dawuda na n'utsa ma yi n yuwain, a mantsa ma na a uwwai ambulu shi?”

⁴ Ana u uwai o u'wa wa Asula, reve a tama opopofu a Wila, ko na wo o'woi Wila u putsaa le ta na aa tama.† Nan ganu† da goon a lyawai a tama opopofu'u.

⁵ Koto i denuna atsuma a Wila wa Musa a na nan ganu a da a lyawai a linga atsuma a Aa'isamapada urana wa Ashibi shi? Agba ko za damma a nusan ta a kuda ta wila wa Ashibi shi.

⁶ Amayun a da maa dansaa du, za ro ta pa za na la'ai Aa'isamapada'a!

⁷ Agba i shi e ge'eto aza a na a ri nu unusu shi, ni i shi i reve ucuḁuwu wa Adanshi a Asula a nda, ‘A na yaa yuwaan mu kucci, u la'aa du ta ye ene iliyali yo ozo o ro.’ ◇

⁸ Adama a na amu, Mawun ma Vuma, Zagbain va Ashibi da.”

*Yesu kambato ta ukere u vuma ro gbaga
(Mak. 3:1-6; Luk. 6:6-11)*

⁹ Avu Yesu 'yon, reve u uwa atsuma a aa'isa† a na a ri lo zuzu.

◇ 12:7 Hos. 6:6.

¹⁰ Ana u uwai, avu u cina pe vuma no osowi o ukere. Afarishi a zuwusa ta esu tsara e reme Yesu nu unusu, avu e ece yi, “U lobono ta a yuwan ulinga wo opocino o urana wa Ashibi?”

¹¹ Reve u usu le, “Na vu ri na kyon, avu u riya atsuma o ooko'o o urana wa Ashibi, vee reme vu utaa yi shi? Vu to utaa yi.

¹² Ama a la'a ta ikyon, adama o ndolo wu ntsaa ta a yuwan ulinga u sa'ani o urana wa Ashibi.”

¹³ Reve u damma vuma'a, “Canana ukere wa wu.” Avu u canana, reve ukere'e u kamba gbaga gashi za ve ire.

¹⁴ Avu Afarishi'i a kara, reve a dammulai cine aa yuwan tsara o una yi.

Yesu aagbashi a na Asula a dangwai

¹⁵ Yesu reve ta ifobi i na Afarishi aa yuwusan, da da u lyawai ubata'a. Ama na abunda o toni yi ta, reve u kamba to ama a na a dana na banakun suru gbaga.

¹⁶ Agba u rono le ta atsuvu she a damma vuma ko zane da u ri wan.

¹⁷ U yuwan ta ne tsara u shiton ili i na Asula a dammai o una wa Ishaya vumavasula:

¹⁸ “Apa aagbashi a va, za na n dangwai.

N ciga yi ta, waru u tsu yuwan ta ili i na yoo yo'onotosu mu okolo.

N ta zuwaa yi Ruhu va,

waru u ta damma ama suru adama a abula a va.

¹⁹ Waa yuwan mawasan shi, waru waa yuwan adanshi ni yisaali shi,

ko u yuwan adanshi nu ucira e re shi.

²⁰ Waa kufa aapumpu a na a ri ukanzu shi,

waru waa kimusa fitila na cigai makimaa shi.

Ne ɗa waa lyuwa elime she ni isa'ani i lyuwa aci e iwuya.

21 Waru ama biti a ta zuwa okolo a ala a yi.” ◇

Yesu na Ba'alzabu

(Mak. 3:20-30; Luk. 11:14-23)

22 Avu ama o ro a tawa Yesu na vuma na ɗana irumba, waru u tsu gura yuwan adanshi shi, adama a na u ta no otoni a lima. U kambato ta vuma'a gbaga, hali u gura yuwan adanshi reve waru u gura ene.

23 Ama suru o o'wo ta a asalama avu a damma, “Vuma'a Mawun ma ɗawuda ma ɗa? Ayi ɗaɗa Zamawawa'a?”

24 Ana Afarishi a uwwai ne, reve a damma, “U lo ta otoni a lima nu ucira u na Ba'alzabu,† mogono mo otoni a lima ma ca niyi.”

25 Yesu reve ta majiyan me le, ɗaɗa u damma nle, “Ida i na i ne'eshenlei aciyayi, reve o o'wo a langi vani le u ta riya. Waru lyuci ko ama o u'wa a na e ne'eshenlei aciyele, reve o o'wo a langi vani le a ta riya.

26 Waru na Male† ma ɗa moo utasa Male, a ta dansa tsugono tsa yi tse ne'eshen ta ure, waru waa lapa riya shi!

27 I damma ta a na n lo ta otoni a lima adama a na Ba'alzabu ca numu ucira n yuwan ne. To, zane cayi ojoro a ɗu ucira o lo le? Ili i na ojoro a ɗu aa yuwusan u roco ta amayun a ɗa ɗu shi!

28 Amma gba na moo losu otoni a lima nu ucira u Ruhu va Asula, to, tsugono tsa Asula tsa ta pa atsuma a ɗu.

◇ 12:21 Isha. 42:1-4.

29 “Nā vuma ciga u uwa aṭsumā o u'wa wu za vu ucira u yuwan wivu, u ciga u 'yuwan wu nla ne'en za vu ucira'a. Ne da waa yuwan avu u tsura u yuwan wivu aṭsumā o u'wa'a.

30 “Za na aa kambusa mu shi, u ta tsurala na amu. Za na waru aa yuwusan ulinga obolo na amu shi, amayun u ta tsushu'un na amu.

31 N ta dansaa du, Asula a ta yuwaan ama a na a yuwayin ama unusu gafura, hali na aza a na aa yuwasaan Asula adanshi a vama.† Amma amayun Asula aa yuwaan aza a na a yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama gafura shi.

32 Za na yuwain adanshi a vama adama a Mawun ma Vuma† a ta yuwaan yi gafura, amma za na yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama, aa yuwaan yi gafura shi, ko gogo, ko a mantsa ma na ma ta wa.”

Udanga na muwun ma yi
(Luk. 6:43-45)

33 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “I ta gura damma ko cu'un vu udanga u ne u da, na cu'un muwun n na u matsain. Udanga u sa'ani, muwun n sa'ani n da u tsu matsan kuci, udanga u babu ulobonu gba shi, she muwun m babu ulobonu.

34 Adu apili! I ri ama a sa'ani shi, adama o ndolo cine yaa gura yuwan adanshi e ili i sa'ani? Vuma suru u tsu damma ta ili i na i ri pe aṭsumā o ookolo a yi.

35 Vuma va aḅula u tsu uta ta ni ili i sa'ani i na u zuwai o ookolo, za vu ulambu wa aḅula waru e ili yu ulambu wa aḅula a na u zuwai o ookolo pe da a tsu uta.

³⁶ N damma ɗu, o urana wu uge'etosu i ta damma idanshi i vanvama i na i dammai suru.

³⁷ Adama a na ni i damma ili i sa'ani, Asulā a ta damma i ri nu unusu shi. Amma ni i damma idanshi i vanvama, u ta damma i ta nu unusu.”

*Ama a pati ta Yesu yuwaan le ili ya asalama
(Mak. 8:11-12; Luk. 11:29-32)*

³⁸ Reve, munlu n Wilā na Afarishi a taṅa ubata wa Yesu, reve a damma, “Manlu, tsu ciga ta vu yuwan ulinga wa asalama† tse ene, tsara u ca tsu iroci i na ubata wa Asulā da vu utai.”

³⁹ Reve u usu le, “I ciga ta iroci adama a na adu ama e iwuya na aza o ulambu wa abula a da, agba yaa ca okolo shi! Amma iroci i na yaa tsura ayi da iroci ya Yunana† vumavasula.

⁴⁰ Yunana dana ta atsuma a atsuma a magula ma gbain hali ayin a ta'atsu. Ne da fo amu Mawun ma Vuma ma da dana a aason hali ayin a ta'atsu.

⁴¹ O urana wu uge'etosu, ama a Niniva† e te isawan obolo na adu avu e ge'eto du. Ana Yunana yuwain alajiya, a vadala† ta a kamba ubata wa Asulā. Gogo vuma na la'ai Yunana ta pa.

⁴² Waru Egberere va Sheba fo u te isawan u ge'eto du. U yuwan ta mmalu ma alanga, tsara wu uwwa ugbozu wa Sulemanu.† Gogo gba za na la'ai Sulemanu ta pa.”

*Ukambu wo otoni a lima
(Luk. 11:24-26)*

⁴³ Yesu lyuwa ta elime na adanshi, “A damma vuma ro dana ta no otoni a lima† a ta goon. Reve otoni a lima'a wu utai atsuma a vuma'a, u tsu gara ta atsuma e ida bata o u'yewu e izami yu ubata u na wee ivuwan, agba waa tsura shi.

⁴⁴ Otoni a lima'a u ta damma, 'N ta kamba o u'wa u na n lyawai.' Nu u kamba, avu u cina u'wa'a babu ili. A raɗa yi ta, reve o o'woto yi cece.

⁴⁵ Avu wu uta reve u tawato toni a lima e cindere o ro aza a na a la'a niyi ucira, avu a uwa pe a danu. Vuma'a u ta dana atsuma a addama a na a la'ai cine u danai nu ufaru. Ili i na yaa cina ama e iwuya o gogo da nda."

*Mma na muwun ma anawu ma Yesu
(Mak. 3:31-35; Luk. 8:19-21)*

⁴⁶ Yesu a yuwusaan ama adanshi, avu mma va yi na muwun ma anawu ma yi n rawa. Reve e isawan a alanga avu a damma a yuwaan yi adanshi.

⁴⁷ Reve vuma ro yuwaan yi adanshi, "Mma va wu na muwun ma anawu ma wu a ta de a alanga a pura wu, a ciga ta a yuwan adanshi na avu."

⁴⁸ Avu u usu, "Zane da mma va? Nan zane da waru muwun ma anawu n va?"

⁴⁹ Avu u sapi a tyo ubata wa aza a na oo toni yi reve u damma, "Apa nan mma va na muwun ma anawu n va."

⁵⁰ Aza a na a yuwain tsutoni na Dada va za na ri zuva, ele da mma va na muwun ma anawu n va mo olobo ne esheli."

13

Irociyi cimbi

(Mak. 4:1-9; Luk. 8:4-8)

¹ Atsuma o urana u ndolo, avu Yesu lyawa u'wa'a, avu u kara a tyo a nge'en m mala, ubata u na u danuyi adama u yuwan uritosu.

² Oḅolo a ama a na o ḅolotoi a ḅana ta aḅunda lon, hali u zuwa yi u uwa a wantsun, aḅu u ḅanu pe, ama ḅe a aagaḅi.

³ Aḅu u roco le ili na aḅunda aḅuma e iroci. Reve u damma, “A yuwan ta cimbi ro za na 'yaḅwai mazaza me icu'un aḅuma o uḅuma wa yi.

⁴ Aḅi aḅuma a mazaza, aḅu ozo o ro o oco yi o ure, reve nnunu n taḅa n kaḅaḅa le.

⁵ Reve ozo o ro o oco ḅata a atali, ubata u na u ri na maḅula wa'a. Aḅu o uta babu usan, adama a na maḅula'a ma ri wa'a.

⁶ Ana urana u yuwain, reve u kpanlato le, adama a na aralu e le a ri aru'un shi, aḅu e 'yewushi.

⁷ Ozo o ro gba o oco a awanda, aḅu awanda a 'yon, reve a gbagbala le.

⁸ Ozo o ro gba o oco a maḅula ma sa'ani, aḅu a kungwa a matsan ulobonu. Cu'un na cimbi'i u cu'wain suru, ozo o ro a matsan ta mata'atsu mata'atsu, ozo o ro kupotali-utali, ozo o ro ukpaku ukpaku.

⁹ Za na ri na atsuvu, wu uwwa!”

*Ili i na i zuwai Yesu tsu yuwan uritosu ni iroci
(Mak. 4:10-12; Luk. 8:9-10)*

¹⁰ Reve ojoro a yi e ece yi, “Nye i zuwai vaa yuwusaan ama adanshi ni iroci?”

¹¹ Aḅu u usu le, “Aḅu ḅa a ḅangwai tsara i reve ili yu usokowu i tsugono tsa zuva, agba ozo o ro e reve ili yu usokowu i nda shi.

¹² Za na ri ni ili, aḅi ḅa aa ḅashi yi lon, waru za na ri ni ili shi, wa'a na u ri na aḅi, a ta ushi yi i ḅa.

¹³ Ili i na i zuwai n tsu yuwusaan le adanshi ni iroci aḅi ḅa:

‘A ta kalyuwa, agba ee ene shi,
a ta zuwa atsuvu, agba aa uwwa ko a tsura urevu
shi.’

14 “Adanshi a Asula a shiwan ta, cine Ishaya
vumavasula dammai:

‘Ama a ta uwwa adanshi a va,
agba ee reve ili i na maa dansa shi.
E te eneshe ili i na maa yuwusan,
agba urevu wa yi u ta puwan le.

15 Adama a na ama a nda a gbama ta okolo,
waru atsuvu e le a ula ta,
waru a kpatu ta esu,
adama o ndolo ee ene shi,
waru atsuvu e le aa uwwa shi,
okolo e le aa tsura urevu shi,
waru aa kamba ubata u va, tsara n kambato le
gbaga shi.’ ◇

16 “Amma Asula a zuwaa du ta aba'un, adama a
na esu a du e te ene waru atsuvu a du a ta uwwa!

17 Amasula na abunda na ama a sa'ani a dana ta
a maluwa tsara e ene ili i na yee inda, tsara waru
a uwwa ili i na yaa uwwusa. Amma n damma du
e ene shi, waru a uwwa shi.

*Yesu cuduwa ta iroci yi icu'u'un
(Mak. 4:13-20; Luk. 8:11-15)*

18 “Zuwai atsuvu, adama i tsura ucuduwu wi
iroci yi cimbi'i.

19 Icu'un i na yo ocoi a nge'en mu ure, ele da ama
a na a uwwai adanshi o tsugono tsa Asula, agba a
tsura urevu wa yi shi. Avu za wuya tawa, reve u
usa adanshi'i atsuma o okolo e le.

²⁰ Icu'un i na yo ocoi baṭa a atali, ele ḏa aza a na a ushiyi adanshi'i na maṅaṅa babu usan.

²¹ Agba a ri na aralu a aru'un shi, adama o ndolo a jima shi. Ana nden mu uvadi n suduwai, ko adanshi'i a zuwa nle a addama, avu a riya.

²² Aza a na o ocoi a awanda, ele ḏa ama a na a uwwai adanshi'i, reve a uwa atsuma atsumalima o uvadi u nda, reve waru icigi i na oo o'wo nu utsuru wu lumā le. Reve a gbagbala adanshi'i a putsaa le a bala.

²³ Aza a na o ocoi a maḅula ma sa'ani, ele ḏa ama a na a uwwai adanshi'i, avu a tsura urevu wa adanshi'i. Cu'un vuma ndolo tsu matsan ta ulobonu, mantsa mo ro gba shi, mata'atsu mata'atsu, mantsa mo ro gba kupotali-utali, mantsa mo ro ukpaku ukpaku.”

Iroci ye ewenwele

²⁴ Avu Yesu yuwaan le iroci i ro: “Tsugono tsa zuva tsu ta ne tsunda: Cimbi ro zaza ta icu'un i sa'ani atsuma o uduma wa yi.

²⁵ Na ayin, mantsa ma na ama a lantsai suru, avu ma'yuwatan ma yi ma 'yawa u cu'waan yi ewenwele atsuma e iwele reve u kara.

²⁶ Ana iwele'e i farai a kungusa tsara a matsan, reve fo ewenwele'e a kungwa obolo ne ele.

²⁷ Reve agbashi a vuma'a a tawa ubata wa yi avu a damma yi, ‘Vu cu'wan ta icu'un i sa'ani o uduma wa wu. Te ḏa ewenwele o utai?’

²⁸ “Reve u usu, ‘Ma'yuwatan ma ḏa ma cu'wain ewenwele'e.’

“Reve e ece yi, ‘Vu ciga tsu ta tsu mula ewenwele'e?’

29 “Avu u usu, ‘O’o, adama a na nā yi mula ewenwele’e gogo, i t̄a mula iwele fo.

30 Lyawai iwele’e a kungwa obolo, hali a tyo a mantsa me ikani. Reve n damma aza a zamalinga: ‘Bolotoi ewenwele’e ubat̄a u t̄a ne’en, avu yi nla le tsara i kulato le. Avu i boloto iwele’e i tawato le o mophon ma va.’”

Iroci yi icu'un i na i la'ai ukalamu

(Mak. 4:30-32; Luk. 13:18-19)

31 Avu Yesu dammisa le iroci i ro, u damma, “Apa cine tsugono tsa zuva ts̄a ri: Vuma ro tara t̄a oroci a su'wan'uri,* reve u cu'wan yi atsuma o uduma wa yi.

32 Ayi da cu'un na la'ai ukalamu atsuma e icu'un, agba nu u kungwa, u tsu la'a t̄a olopu biti mgbain. U tso o'wo t̄a abajini o udanga, hali nnunu n tawa yuwan de nkinda e eten a yi.”

Iroci i wolilo

(Luk. 13:20-21)

33 Avu Yesu yuwusaan le iroci i ro, “Apa a nda cine tsugono tsa zuva ts̄a ri: Ka tsu tara t̄a wolilo† avu u jambara yi a yira atsuma e meretsu, she nu u jambara yi suru suru, avu u tsutsa.”

Yesu yuwisan t̄a iroci

(Mak. 4:33-34)

34 Yesu yuwusan t̄a adanshi ni iroci adama u damma obolo a ama ili i nda suru. U tsu damma le ili i ro babu na u yuwain adanshi ni iroci shi.

35 U yuwan t̄a ne tsara u shiton ili i na vumavasula dammai, “N ta yuwaan du adanshi ni iroci.

* **13:31** Ayi da cu'un na a tsu de musta.

N ta damma ili i na i ri usokowu diga a mantsa ma na Asulā a yuwain uvadi.” ◇

Yesu cuduwa ta iroci ye ewenwele

³⁶ Ana Yesu lyawai obolo a ama'a, avu u uwa atsuma o u'wa, reve ogoro a yi a tawa ubata wa yi avu a damma, “Damma tsu urevu wi iroci ye ewenwele atsuma o uduma'a.”

³⁷ Reve u usu le, “Za na zazai icu'un i sa'ani'i ayi da Mawun ma Vuma.

³⁸ Ufuma waru gba ayi da uvadi. Ele icu'un i sa'ani ele da ama a na a ri ozo o tsugono'o. Ele gba icu'un ye ewenwele ele da aza a na o utai ubata wu za wuya.

³⁹ Ma'yuwatan ma na ma zaza nle ayi da Mekenkesu. Mantsa me ikani ayi ukosu wu uvadi. Aza a zamalinga a na oo boloto le, ele da nlingata ma Asulā.

⁴⁰ “O tsu boloto ta ewenwele avu a kulato. Ne da woo o'wo a mantsa mo ukosu.

⁴¹ Amu Mawun ma Vuma, n ta lyungu nlingata n va, a ta tawa ili i na i tsu zuwa unusu suru atsuma o tsugono tsā va, waru na aza a na aa yuwusan iwuya suru.

⁴² A ta vari le atsuma a akari a na a ri tapu na akina a na a ri usufuwu lon, ubata u na ama a dana a shosun na a lumi anga e le na mballa.

⁴³ Ele gba ama a abula a te ikana gashi urana o tsugono tsa Dada le. Za na ri na atsuvu, wu uwwa!”

Iroci yu uzuwa yu usokowu

⁴⁴ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Apa cine tsugono tsa zuva tsā ri: Vuma ro tsura ta uzuwa u

na vuma ro sokoi a_tsuma_ o u_duma_. A_vu wu palisa yi. U yuwan ta_ ma_zanga_ a_vu u 'ya_wa_ u wina ili i na u ri na_ ayi suru, a_vu u ka_mba_ u tsula u_duma'_a.

Iroci yi iyedi yi ikebe

⁴⁵ “Waru, apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: Za va atsulu na awina ro te izami yi iyedi yi ikebe.†

⁴⁶ Nu u tsura_ za na la'ai ulobonu, reve u 'ya_wa_ u wina ili i na u ri na_ ayi suru tsara_ u tsula yi.

Iroci yi igolo

⁴⁷ “Waru, apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: A_za_ e mereme ma mugula n ro a vari ta_ igolo i le a_tsuma_ a mala, a_vu e reme mugula icu'un icu'un.

⁴⁸ Ana igolo'o i shiwain, a_vu o rono yi o uta a alanga, reve a_ danu tsara_ a kakasa mugula'a. Mugula n sa'ani a_vu a zuwa le a_tsuma_ a aasa'atsu, aza a na_ a ri ulobonu shi gba, o oco le.

⁴⁹ Ne da woo o'wo mantsa mo ukosu. Nlingata n ta_ ta_wa_ a kakasa a_za_ e iwuya a_tsuma_ a ama a_ a_bula_.

⁵⁰ Nlingata'a n ta vari a_za_ e iwuya a_tsuma_ a a_akari a na_ a ri tapu na akina a na_ a ri usuduwu lon, ubata_ u na ama aa_ dana_ a shosun na a lumi anga na_ m_bala_.”

Akuci nu uzuwa u sa'avu

⁵¹ A_vu Yesu ece le, “I gura ta_ reve ili i nda suru?”

Reve a_ usu, “Ee, tsu tsura_ ta_ urevu wa_ yi.”

⁵² Reve u damma le, “Manlu ma_ wila_ ma na suru ma_ tsurai_ urevu u tsugono tsa zuva u rotso ta_ vuma na oo utasu akuci nu uzuwa u sa'avu a alanga a_tsuma_ o mopon.”

*Ama a Nazara a 'yuwain Yesu
(Mak. 6:1-6; Luk. 4:16-30)*

⁵³ Ana Yesu kotoi adansa iroci i nda, aṅvu u lyawa ubata'a.

⁵⁴ Reve u kamba Nazara, lyuci na u kungwai. Ana u yuwain uritosu de atsuma a aa'isa,† ama suru a yuwan ta asalama aṅvu a damma, “Te da u tsurai ugbozu nu ucira u na waa yuwusan ili ya asalama i nda?”

⁵⁵ Ayi mawun ma za vu ushe'en ma da. Meri† da mma va yi, waru muwun ma anawu ma yi ele da, Yakubu, na Isuhu, na Simo na Yahuza.

⁵⁶ Muwun ma anawu me esheli ma yi suru a ta pa obolo na atsu. Cine tsa da waa gura yuwan ulinga u nda suru?”

⁵⁷ Adama o ndolo ugbozu u le u danu na ayi shi, aṅvu a 'yuwan yi.

Reve gba u damma le, “Vumavasula ri na tsug-bain a lyuci no o u'wa wa yi shi, she a lyuci ro.”

⁵⁸ Adama o ndolo, u gura yuwan ili ya asalama ya abunda a lyuci va yi shi, adama a na a ri nu ucawu wo okolo shi.

14

*Ukwa wa Yahaya za vu Urumbusu
(Mak. 6:14-29; Luk. 9:7-9)*

¹ A mantsa mo ndolo, Hiridu Antiba, mogono ma Galili, ma uwwa ta adama e Yesu.

² Aṅvu u damma agbashi a yi, “Yesu Yahaya za vu Urumbusu da, za na a 'yasain atsuma a akwakwa. Ayi da i zuwai waa yuwusan cu'un vi ili ya asalama a nda.”

3-4 Kafu mantsa ma nda, Hiridu usa t̄a Hiridiya āyi ubuwu ka mawun m̄a ānawu m̄a yi Filibu. Yahaya† dansaa yi t̄a, “U ri ulobonu vu zuwa Hiridiya shi!” Reve u zuwa e reme Yahaya ā n̄l̄a yi, āvu a zuwa yi ātsumā o u'wa wa ali.

5 U shi t̄a u ciga wu una yi, agba wu uwwusa t̄a wovon wa ama, adama a na ā usu t̄a Yahaya vumavāsulā da.

6 Ana a cuwusan nu urana u na a matsain Hiridu, āvu usheli wa Hiridiya u je'een Hiridu obolo no omocin ā yi, āvu u zuwa okolo ā yi o yo'ono.

7 Reve u kucina na waa ca yi ili i na u cigai biti.

8 Āvu mma vu usheli'i u damma yi u damma, “N ciga t̄a aaci a Yahaya za vu Urumbusu a mapara ma nda!”

9 Āvu mogono'o u yuwan shinreve vi ili i na u dammai. Agba u ciga u 'yāsan̄ nzuwulai n na u yuwain ā mākākan̄ mo omocin ā yi shi. Āvu u damma āsoja ā yi,

10 ā 'yāwā o u'wa wa ali o kodo aaci a Yahaya za vu Urumbusu.

11 Āvu ā tāwāā na aaci'i a mapara āvu a ca usheli'i, āvu usheli'i u 'yāwāā mma va yi.

12 Reve ojoro a Yahaya ā tāwā a tara lipu va yi a cido. Āvu ā 'yāwā ā kāmbuwā Yesu ili i na i farai.

Yesu lyuwato t̄a ama ukpakukupa uton

(Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17; Yah. 6:1-14)

13 Ana Yesu uwwai alabari o ndolo, reve u uwa a wantsun, āvu u kārā ā tyo o una tsarā u danā āyi ā nde'en. Agba ana obolo a ama'a a uwwai ne, reve o toni yi nā mmalu o tono nge'en m mala.

14 Ana u rawai, avu u cina abajini o o**6**olo a ama a pura yi. Reve we ene le iliyali, avu u kambato aza a na a danci ubanakun suru gbaga.

15 Urana a zama mariyaa, avu ojoro a yi a tawa ubata wa yi avu a damma, “Urana u koto ta, ubata u nda gba ogozo a da. Damma ama'a e bete'we, tsara a 'yawa a mulyuci a tsulaa aciyele ilyalya a lyuwa.”

16 Reve u usu le, “Ili yi lo i na yaa zuwa le a kara shi. I 'yawa i ca le ilyalya a lyuwa.”

17 Avu a damma yi, “Opopofu o ton a da tsu ri ne ele na mugula n re goon.”

18 Reve u damma le, “Tawaa numu no opopofu'u na mugula'a.”

19 Avu u damma ama'a a danu a anlya. Avu u tara opopofu o to'on na mugula n re'e, avu u kalyuwa zuwa, reve u godyoo Asula adama e ilyalya. Reve u ne'eshen opopofu'u, avu u ca ojoro a yi, reve ele a ca ama.

20 Ama suru a lyuwa ta hali a cuwan. Reve ojoro'o o shiton asaka kupa ne ejere na akapi e ilyalya i na i buwai.

21 Ali a na a lyuwai ilyalya i ndolo a ta rawa ali ukpakukupa uton (5,000), e kece amaci na muwun shi.

*Yesu wala ta a mini
(Mak. 6:45-52; Yah. 6:15-21)*

22 Avu Yesu dammushi ojoro a yi a uwa a wantsun tsara a kara elime a yi upasalai u mala. U dana ta lo tsara u lyawa ama a kamba a 'wa le.

23 Ana u lyawa nle a karai a 'wa, reve u kara a 'yawa a agadi na aciyayi tsara u yuwan avasa. Ayin a da a danai, avu gba u dana de ayi a nde'en.

24 A matsan mo ndolo, wantsun wo ojoro a yi u dana ta e memere ma mala'a, waru upepu wu ucira u 'yon ta. A dana ta o mpolo ni ikefu i mala i gbain.

25 Na wasasa, avu u tawa ubata u le a mmalu zuva mini.

26 Ana e ene niyi a mmalu zuva mini tsundolo, a uwwa ta wovon. Avu a saala na wovon, "Yimodi i da!"

27 Reve u yuwushin nle adanshi, u damma, "U rawa ta ne, n ta pa! She yu uwwa wovon wan."

28 Avu Bituru damma, "Zagbain, na avu da mayun, damma mu n tawa ya'a wu zuva mini ma nda."

29 Reve u damma yi, "Tawa."

Avu Bituru lyawa wantsun, avu u kara a mmalu zuva mini a tyo ubata wa Yesu.

30 Amma ana Bituru enei upepu ni ikefu i mala, avu wu uwwa wovon dafa u temei malibaa. Dafa u saalai, "Zagbain, wawa mu!"

31 Avu Yesu cananashi ukere wa yi avu u reme yi. Avu u damma yi, "Vu ta nu ucawu wo okolo ke'en. Nye i zuwai okolo a wu a kudai?"

32 Ana a uwai atsuma a wantsu'un, reve upepu'u u von kwin.

33 Dafa aza a na a danai pe a wantsu'un a yuwayin Yesu aganda adansa, "Amayun avu da Mawun ma Asula."

*Yesu ca ta ama a Janisara lafiya
(Mak. 6:53-56)*

³⁴ A pasalai t̄a mala'a āvu ā tyo e id̄a ya Janisara.

³⁵ Ana ama a na ā ri pe e revei Yesu d̄a, āvu a damma ama suru a na Yesu t̄awa t̄a. Āvu ā t̄awāa yi na aza a na ā ri nu ubanakun icu'un icu'un.

³⁶ Reve a pati yi tsar̄a u lyawa aza a na ā ri nu ubanakun ā ju'wan nge'en mu utugu mā yi. Reve aza a na ā ju'wain suru ā kamb̄a gbaga.

15

Iyuan tsutoni na Wil̄a wā Asul̄a

(Mak. 7:1-13)

¹ Reve Afarishi o ro nā munlu n Wil̄a mu ut̄a d̄e Urishelima, āvu ā t̄awā ubat̄a wā Yesu reve e ece yi,

² “Nye i zuwai ojoro ā wu oo tono ili i na nkaya n tsu n roco ntsu tsu yuwan shi? Ko ekere e le a tsu sa'a kafu a lyuwa ilyalya o ure u na wu ntsayi shi.”

³ Reve u usu le, “Nye i zuwai yoo tonishi ili i na Asul̄a a dammai shi, reve i uwa o tono uritosu wa aciyadu?”

⁴ Asul̄a a damma t̄a, ‘Vu yuwaan dada vā wu na mma vā wu tsutoni,’ waru, ‘Za na isulai dada vā yi ko mma vā yi, ā to una yi.’ ◇

⁵ Adu gba i to ritosu a na nā vuma ri ni ili i na waa kambaa dada vā yi ko mma vā yi, reve u damma ‘Ayi nda za vā Asul̄a d̄a,’

⁶ to, ā ri na a ca dada le ili'i shi. I 'yuwan t̄a ili i na Asul̄a a dammai adama a agadu ā du.

⁷ Adu aza e ikpa'a! Ishaya vumavasul̄a yuwan t̄a mejege ana u danai Asul̄a a damma t̄a:

⁸ ‘Ama a nda a ta casu mu tsugbain ā nā le goon,

◇ 15:4 Mta. 20:12; Mta. 21:17.

okolo e le gba alanga a ɗa a ri na ʼamu.

⁹ ʼAganda a na aa yuwusaan mu ili ya ʼabula i ɗa shi. Ili i na oo ritosu ili i ro i ɗa shi, agba uritosu wa ama u ɗa.’ ” ◇

Ili i na i tsu lungusa vuma
(Mak. 7:14-23)

¹⁰ Reve Yesu ɗewishe oɓolo a ama'a, ʼavu u damma le, “I polo atsuvu yu uwwa, ʼavu i reve ili i maa dansa.

¹¹ Ili i na i tsu uwa atsuma a vuma, ʼayi ɗa u tsu lungusa yi shi. Amma ili i na i tsu uta o una wa yi, ʼayi ɗa u tsu lungusa yi.”

¹² Dada ojoro a yi a tawai ubata wa yi, ʼavu a damma, “Vu reve ta a na vi isulai Afarishi na adanshi a na vu yuwain?”

¹³ ʼAvu u usu, “Ili i na Dada va va zuva cu'wain shi, suru a ta mula yi diga a aralu a yi suru.

¹⁴ I tonoo Afarishi o ndolo wan! Ele a ta ana nrumba n na moo ronuso nrumba n ro, waru suru nle a ta riya a akari.”

¹⁵ ʼAvu Bituru usu, “Nye ɗa vaa dansa ana vu yuwain adanshi adama e ili i na i tsu lungusa vuma?”

¹⁶ Reve Yesu usu, “Hali n gogo koto vu reve ili i maa dansa shi?

¹⁷ Amayun a ɗa, suru ilyalya i na i tsu uwa o una, u tsu kara ta a tyo a atsuma, reve wu uta.

¹⁸ Amma adanshi a vama a na a tsu uta o una u tsu uta ta diga o okolo. Waru ele ɗada ili i na i tsu lungusa vuma.

19 A_tsuma o okolo a da majiyan me iwuya na mona ma tsu uta, pe da waru tsipere ne epen a tsu uta, na wivu na adanshi a vama a aci a ama o ro.

20 Ele nda ele da a tsu lungusa za. Alya babu sa'a ekere, u tsu lungusa vuma shi."

*Yesu kambai Takpaci vu ka
(Mak. 7:24-30)*

21 A_vu Yesu lyawa ubata'a u kamba a mɓanga ma Taya na Sida.

22 Ana u rawai, avu ka ro Takpaci* za na ri na nden pe, u tawa ya'a yi, avu u saala, "Zagbain, Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i va! Usheli u va u to sowuso atsumalima no otoni a lima."

23 Agba Yesu damma yi ili i ro shi. Dada ojoro a yi a tawai ya'a yi, reve a pati yi, "Damma ka ndolo u kara. U to tono tsu na yisaali."

24 Reve u usu u damma, "A lyungu mu ta ubata wa aza a Isra'ila goon! A ta gashi obolo e ikyon a na a puwain."

25 Reve ka'a u rawa ubata wa Yesu, avu u kadato u damma, "Zagbain, vu kamba mu!"

26 Avu u usu, "U lobono a tara ilyalya i muwun, reve a ca musan shi."

27 Avu ka'a u damma, "Ne da, Zagbain, agba ko musan n tsu lyuwa ta mubishi n na ma riyisa diga a mapara ma za na zuwa niyi."

28 Dada Yesu usu niyi, "Avu ka na cayi okolo lon da! N ta yuwaan wu ili i na vu patiyi." A mantsa'a gan, reve usheli wa yi wo o'wo gbaga.

* 15:22 Ka'a za va Ka'ana da, ayi waru za va Isra'ila da shi.

*Yesu kambato ta ama a abunda gbaga
(Mak. 7:31-37)*

²⁹ Reve Yesu lyawa de, reve u kamba a nge'en m Mala ma Galili. Reve u kumba a aagadi u danu.

³⁰ Dada obolo a ama a abunda a tawai, avu a tawaa na akutsuma na nrumba, a tawa ta waru na aza a na a ri no osowi a lipu, obolo na aza a na a tsu gura yuwan adanshi shi, na ama a na a ri na banakun icu'un icu'un. Avu a zuwa le a makakan ma yi, reve u kambato le gbaga suru.

³¹ Ama suru a yuwan ta asalama ni ili i na e enei a uwai waru. Ama a na a shi a tsu yuwan adanshi shi, reve a uwa adanshi gogo. Osowi a lipu o o'wo ta gbaga, akutsuma waru a wala, nrumba waru me ene ure. Ama suru a uwa ta a cibalasa Asula a aza a Isra'ila.

*Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa unashi
(Mak. 8:1-10)*

³² Avu Yesu de ojoro a yi, reve u damma le, "Me ene ta iliyali ya ama a nda. O to obolo na amu hali rana ta'atsu, agba a ri ni ili i na aa lyuwa shi. Agba n ciga n zuwa a kara na ambulu shi. A ta takalyuwa o ure a tyo o u'wa."

³³ Avu ojoro a yi a usu, "Ubata u nda u rotso ta ogozo. Te da tsaa tsura ilyalya i na yaa rawa lyuwato cu'un vo obolo a nda?"

³⁴ Avu we ece le, "Opopofu a yan a da i ri ne ele?" Avu a usu, "Aza e cindere, na mugula meketeci."

³⁵ Avu Yesu damma ama'a a danu e ida.

³⁶ Reve u tara opopofu e cindere'e na mugula'a avu u godyoo Asula. Reve u ne'eshen ilyalya'a u ca ojoro a yi, reve a ca ama'a.

³⁷ Ama'a suru a lyuwa ta hali a cuwan. Reve ojoro a yi o shiton asaka a gbagbain e cindere na akapi a na a buwai.

³⁸ Ali goon aza a na a lyuwai ilyalya'a, babu na amaci na muwun, a ta rawa ama ukpakukupa unashi (4,000).

³⁹ Ana Yesu dammai ama'a a kara, dafa u uwai a wantsun reve u pasalai mala'a. Reve a rawa e ida zuzu na Magada.

16

Azagbain a cigai e ene ili ya asalama (Mak. 8:11-13; Luk. 12:54-56)

¹ Avu Afarishi na aza a Sadukiya a tawa ubata wa Yesu a lyungwa yi adama e reme yi nu unusu, dafa a damma niyi u yuwaan le ili ya asalama, adama u roco Asula a usu ta ili i na waa yuwusan.

² Reve gba Yesu usu, "Nu urana u ri a mariyaa, i tsu damma ta 'Alanzu o to lobono adama a na zuva ri saan.'

³ Nu usana adama a na zuva ri saan na wunla, reve i damma, 'O to ro'o.' I tse ene ta iroci i nda zuva, reve i reve ili i na oo rocosu. Agba ne da fo, i te inda ili i na maa yuwusan gogo, waru i reve ili i na oo rocosu shi.

⁴ Ama e iwuya na aza o ulambu wa abula a zami ta a yuwaan le iroci ya asalama, agba moo roco le shi, she iroci ya Yunana† vumavasula." Reve Yesu lyawa le lo avu u kara.

Iyuwan ugbozu na munlu me epen (Mak. 8:14-21)

⁵ Ana ojoro e Yesu a pasai mala'a a tyo a mbanda n ndede, reve e icina a na aa tara opopofu.

⁶ Reve Yesu damma le, “I yuwan ugbozu! I ḍana ufoḍu adama o wolilo wa Afarishi na aza a Sadukiya.”

⁷ Avu ojoro'o a yuwan adanshi vani le, avu a damma, “U ta dansa ne adama a na tsu tawayi na ko oopopofu shi.”

⁸ Ana Yesu revei ili i na aa dansa, ḍaḍa we ece nle, “Nye i zuwai i ri a ndammulai adama a na i ri no oopopofu shi? Ucawu wo okolo a ḍu wa'a ḍa.”

⁹ Hali n gogo koto i reve shi? I cuwan no oopopofu o ton a na a lyuwatoi ali ukpakukupa uto'on (5,000) shi? Waru i cuwan i shiton ta asaka a abunda na akapi a na a pasai shi?

¹⁰ Waru oopopofu e cindere a na a lyuwatoi ali ukpakukupa unashi (4,000) gba? Asaka a gbagbain a yan ḍa i shitoyin?

¹¹ Adama a nye i gura revei a na maa yuwusaan ḍu adanshi adama o oopopofu shi? N ta dansaa ḍu i yuwan ugbozu na wolilo wa Afarishi na aza a Sadukiya.”

¹² Ḍaḍa e revei waa yuwusaan le adanshi a yuwan ugbozu na wolilo† ko oopopofu shi, amma adama o uritosu we epen wa Afarishi na aza a Sadukiya.

Bituru dammai Yesu Zamawawa ḍaḍa
(Mak. 8:27-30; Luk. 9:18-21)

¹³ Yesu no ojoro a yi atsuma a mmalu, ana a rawai zuzu na mḅanga ma Kasariya Filibi, avu we ece le, “Zane ḍa ama a tarasa Mawun ma Vuma?”

¹⁴ Avu a usu, “Ozo o ro a damma, avu Yahaya za vu Urumbusu ḍa, ozo o ro gba a damma avu Iliya ḍa, ozo o ro waru a damma avu Irimiyat ḍa, ko gba shi vuma ta atsuma a amaḥula a ḍa.”

15 Reve we ece le, “Aḍu gba, zane ḍa yaa tarasa mu?”

16 Reve Simo za na a tsu ḍe Bituru usu, “Avu ḍa Zamawawa,† Mawun ma Asula za na tsu ca wuma.”

17 Reve Yesu usu, “Avu za va aba'un ḍa, Bituru mawun ma Yahaya,*† adama a na ko vuma roco wu ili i nda shi. Dada va na ri zuva ḍa roco nuwu ko zane ḍa n ri.

18 Adama o ndolo n ta ḍe wu Bituru, za na urevu wa yi u ḍa ‘Aatali.’ Waru a aatali a nda a ḍa maa suwa aa'isa a aza e Itoni† a va, agba ucira wu ukwa waa la'a ucira wa yi shi.

19 N ta ca wu mkpatu'utsu n tsugono tsa zuva. Ili i na biti vu kpatu'wai pa o uvadi shi, Asula fo wa usu u kpatu'wa le shi. Waru ili i na vu kpatu'wai pa o uvadi u nda, ele fo Asula a ta kpatu'wa le.”

20 Reve Yesu rono ojoro a yi atsuvu she a damma nanza a na ayi ḍaḍa Zamawawa'a wan.

*Yesu yuwan ta adanshi o ukwa wa yi
(Mak. 8:31-9:1; Luk. 9:22-27)*

21 Diga a mantsa'a a 'yawa, reve Yesu teme a dansaa ojoro a yi ili i na yaa cina yi. Avu u damma, “Na n ciga na n 'yuwan n 'yawa Urishelima ubata u na azagbain e ida, nan ganu a gbagbain na munlu n Wila n ri. A ta ca mu atsumalima lon. A to una mu, agba na a yuwan rana ta'atsu, Asula a ta 'yasan mu.”

22 Reve Bituru ḍe yi a tyo a nge'en, avu u damma yi u lyawa a dansa ne. U damma, “Asula aa lyawa ili i ndolo i fara na avu shi, Zagbain!”

* 16:17 Aala a Yahaya ayi ḍa Yunana na Tsuyahuda.

²³ Reve Yesu† vadala ubaṭa wā yi reve u damma yi, “Male, vu buwa mu ure! Vu ta gesheshe ili i na Asula a zuwaa numu n yuwan, adama a na majiyan ma wu za vuma da, agba u ri ununa Asula aa yuwusan shi.”

²⁴ Reve u damma ojoro a yi, “Za na suru cigai u kuru mu, she nu u 'yuwan aciyayi suru suru. Nu u ciga u 'yuwan u tara akpata a atsumalima a yi reve u kuru mu.

²⁵ Adama a na za na cigai u wawa wuma wa yi, u ta lamba yi, amma za na lambai wuma wa yi adama a va, u ta tsura yi.

²⁶ Nye i da vuma aa muna nu u tsura uvadi u nda suru, reve u lamba wuma wa yi? Vuma aa gura tsupa† adama u tsurisa wuma wa yi shi, ko ke'en.

²⁷ Adama a na amu, Mawun ma Vuma, n ta tawa na tsugbain tsa Dada va obolo na nlingata ma yi, avu n ge'eto ama suru ununa a yuwain ili biti.

²⁸ Amayun a da maa dansaa du, ozo o ro atsuma a du a na i ri pa nda mishin gogo, yaa kuwa shi, she na ye ene mu, Mawun ma Vuma, a tawa atsuma o tsugono tsava.”

17

Lipu va Yesu vadalai

(Mak. 9:2-13; Luk. 9:28-36)

¹ Ana a yuwain ayin a tali, reve Yesu dangwa Bituru na Yakubu na mawun ma anawu ma yi Yahaya. Reve a 'yawa a kumba masasan mo uga'an ubata u na a danai goon le.

² Ele a kanla, dada oroci e Yesu a vadalai suru suru. Urewesu wa yi e ikanasa ana urana, atugu a yi waru a kambu u'uri puwu ana ekan.

³ Reve Musa† na Iliya o utushi, reve a uwa adanshi na Yesu.

⁴ Reve Bituru damma yi, “Zagbain, u lobono ta a na tsu ri pa! Lyawa tsu yuwan ogodo a ta'atsu pa, za ta za va wu, za ta za va Musa, za ta za va Iliya.”

⁵ Ayi ubuwu a adanshi, reve eleshe e ekan a tawa u pupala le. Avu udyo wu uta pe e eleshe'e u damma, “Ayi nda Mawun ma va da, za na n cigai, n ta uwwusa uyo'o wa yi lon. Yu uwwa yi!”

⁶ Ana ojoro'o a uwwai udyo'o, reve a uwwa wovon lon hali a riyakpa.

⁷ Dada Yesu rawai reve u ju'wan le. Avu u damma, “Yoyin, she yu uwwa wovon wan!”

⁸ Dada a 'yasan aci a kalyuwai, agba e ene za ro shi, she Yesu.

⁹ Ele a macipaa a masasa'an, reve u damma le, “She i damma nanza ili i na ye enei wan, she na a 'yasan mu, amu Mawun ma Vuma atsuma a akwakwa.”

¹⁰ Reve ojoro'o e ece yi, “O unawu nye munlu n Wilan dammai a na Iliya da a fara tawa kafu Zamawawa tawa?”

¹¹ Reve u damma le, “Amayun a da Iliya ta tawa u fofo ili biti.

¹² Agba amayun, Iliya tawa ta de. Agba ama e reve a na ayi da shi, reve a yuwaan yi ununa a cigai. Aa jima shi, ne da fo aa zuwa Mawun ma Vuma mo sowo atsumalima.”

¹³ Dada ojoro'o e revei u ta yuwusaan le adanshi a Yahaya za vu Urumbusu.

*Yesu kambatoi ulobo wo otoni a lima gbaga
(Mak. 9:14-29; Luk. 9:37-43a)*

14 Ana Yesu no ojoro a yi a cipai zuva masasa'an, obolo a ama a abunda a shi ta lo a pura le. Avu vuma ro tawa u kingyo a makakan ma yi.

15 Reve u damma, “Zagbain, ve ene iliyali i mawun ma va! U ta na tsuda'un tsu ucira, hali u tsu riyā ta a akina ko a mini kuci.

16 N tawa ta na ayi ubata wo ojoro a wu, agba ko vuma ta gura kambato yi gbaga shi.”

17 Reve Yesu usu, “Adu ama o okolo o ugbamu, aza o ulambu wu ucawu wo okolo. Hali mantsa ma ne ma da maa dana na adu? Waru hali mantsa ma ne ma da maa gura danu na adu na ankuri? Tawai nu ulobo'o pa nda!”

18 Reve u bara otoni a lima a na a ri pe o ulobo'o, avu otoni a lima'a o uta. Diga a mantsa mo ndolo, reve u kamba gbaga suru suru.

19 Ana alanga a jimai, ayi a nde'en, reve ojoro a yi a tawa ubata wa yi avu e ece yi, “Adama a nye tsu kudai o utaa otoni a lima'a?”

20 Reve u usu le, “Adama a na i ri nu ucawu wo okolo wa'a da. Amayun a da maa dansaa du, ni i ri nu ucawu wo okolo ke'en cine i revei cu'un vu su'wan'uri, i ta damma masasan ma nda, ‘Lyawa ubata u nda a tyo ndede,’ avu gba u lyawa. I ta gura yuwan ili suru.”*

*Yesu yuwisain adanshi o ukwa wa yi
(Mak. 9:30-32; Luk. 9:43b-45)*

22 Urana u ro cina a kamba Galili, avu Yesu damma le, “Za ro ta wina Mawun ma Vuma.

* **17:20** Akuci a aatagada a nda a dashi ta uguzu wu 21: “Amma avasa na akuli a da goon aa gura cu'un vi ili i nda, ili yi lo i na i la'ai ne shi.”

²³ A to una yi, agba na a yuwan ayin a ta'atsu a ta 'ya_san yi.” Reve atsuma a langa ojoro'o lon.

Yesu yuwain adanshi a atsupu o utafa

²⁴ Ana Yesu no ojoro a yi a rawai Kafarnahum, reve aza o ushishi wu utafa wa Aa'isamapada e ece Bituru, “Manlu ma du ma tsu tsupa utafa† wa Aa'isamapada shi?”

²⁵ Avu Bituru usu, “U tsu tsupa ta.”

Reve Bituru uwa o u'wa'a, avu kafu u yuwan adanshi, da da Yesu ece niyi, “Ngonon tsu zuwaa ta ama e le utafa, ko omocin?”

²⁶ Reve u usu, “Omocin a da a tsu zuwaa utafa.”

Avu Yesu usu, “To, wo o'wo ta ama e le aa tsupa shi.

²⁷ Amma woo lobono tsu 'ya_san okolo a ama shi. Adama o ndolo, 'ya_wai mavusa a mala. Magula ma na i fara remei, i kpatu'wa un_a wa yi, i ta tsura ikebe† i azurufa‡ i na i rawai atsupu o utafa wa Aa'isamapada za va na za du. I tara i tsupa le utafa u tsu.”

18

Za na la'ai tsugbain o tsugono tsa zuva

(Mak. 9:33-37; Luk. 9:46-48)

¹ A mantsa'a, reve ojoro e Yesu a tawa ubata wa yi, reve e ece yi, “Zane da oo o'wo zagbain suru suru atsuma o tsugono tsa zuva?”

† **17:24** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “utafa wa Aa'isamapada drakma re.” Kalyuwa Ucu_dwu wi “Ikebe.” ‡ **17:27** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “ikebe yi irumu i drakma i nashi.” Kalyuwa Ucu_dwu wi “Ikebe.”

² Dada Yesu deyi mawun mo ro, reve wi isawaton yi a makakan me le.

³ Avu u damma, “Amayun a da maa dansaa du, ni i ciga i 'yuwan yoo o'wo ununa muwun n keke'en n ri. Na ne da shi, yaa uwa o tsugono tsa zuva shi.

⁴ Adama o ndolo za na tarai aciyayi ili i ro shi, ana mawun me ke'en ma nda, ayi da za na la'ai tsugbain o tsugono tsa zuva.

⁵ “Waru za na ushiyi mawun me ke'en ma nda a aala a va, amu da u ushiyi.”

*Malyungwa ma na ma tsu tawa nu unusu
(Mak. 9:42-48; Luk. 17:1-2)*

⁶ Avu Yesu lyuwa elime u damma, “Woo yo'ono aza a na aa zuwa ko vuma ta atsuma a aza a na oo tonon mu yuwan unusu shi. U ta la'aa le a nlaa le aatali a yira a yinlu a vari le atsuma a mala upasu u na u la'ai aru'un!

⁷ “Woo yo'ono ama shi, adama e ili i na yaa zuwusa ama mariya o unusu. A ri ni ili i na aa yuwan shi, ili i ndolo i ta fara, agba woo yo'ono aza a na a tawai ne ele shi!

⁸ Nu ukere wa wu ko anana a wu aa zuwusa wu mayan mo unusu, vu kodo yi vu vari yi. U ta la'aa wu vu lamba upasu u lipu u ro wa wu, reve vo o'wo na wuma u na va kuwa shi a na va dana ne ekere e re na ana e re avu a vari wu a akina a na a ri n kima shi.

⁹ Na lyusu va wu aa zuwusa wu mayan mo unusu, vu fodo yi vu vari yi. U la'aa wu ta vu dana na lyusu ta goon avu vu dana wuma, a na va dana ne esu e re reve a vari wu a akina a na a ri kima shi.”

Iroci yi kyon na puwayin
(Luk. 15:3-7)

¹⁰ Ɔvu waru Yesu damma, “Iyuwan ugbozu. She i tara aza e keke'en a nda ili ye pere wan. N ta dansaa du, a ta na nlingata zuva n na n ri obolo na Dada va zuva.*

¹² “Na za va aguba ri ni ikyon ukpaku, reve za ta uta reve u puwan, nye i da waa yuwan? U ta lyawa kupakucci na kucci na buwai a alyuna a nge'en m masasan, reve u 'yawa izami yi kyon ta na puwayi'in.

¹³ Nu u tsura yi, amayun a da maa dansaa du, u ta la'a yuwan mazanga a aci a za ta o ndolo, a na waa yuwan a aci a kupakucci na kucci na buwai.

¹⁴ Ne da u ri ya Dada du za na ri zuva. U ciga ko za ta atuma a aza e keke'en a nda u puwan shi, suru suru.”

Na za ro nusaan wu
(Luk. 17:3)

¹⁵ Reve Yesu lyuwa elime u damma, “Nna za va wu yuwaan wu unusu, 'yawa ya'a yi, avu vu roco yi unusu wa yi. Agba vu yuwan yi usokowu, avu na ayi goon. Na vuma'a wu uwwa wu, vu lyuwa ta aci a za va wu waru vu kambato ta za va wu.

¹⁶ Nu u 'yuwan gba a uwwa wu, vu tara vuma ta, ko ama e re i 'yawa obolo. Vu yuwan ne adama a na Adanshi a Asula a damma ta adanshi o una wa ama e re ko ama a ta'atsu a aci a za ro u la'a ta ume.

◇

* **18:10** Akuci a aatagada a nda a ta na ayi nda, “Amma amu, Mawun ma Vuma, n tawa ta adama n wawa aza a na a puwayin.”

◇ **18:16** U.Wl. 19:15.

17 Nu u 'yuwan a uwwa le fo, vu damma aza e Itoni. Nu u 'yuwan waru a uwwa aza e Itoni, to, vu yuwan na ayi ununa vaa yuwan na za na revei Asula shi, ko ana manlu mo u'ushishi mo utafa.”

Manla na mabada

18 Avu waru Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa du, Ili i na suru yi nla pa o uvadi u nda, Asula za na ri zuva ta a nla yi fo. Agba ili i na suru i bada, u ta bada yi fo.

19 “Waru, n ta dansaa du, na ama e re atsuma a du a yuwan asala e ili i na a cigai, reve a vasa adama a yi, Dada va za na ri zuva ta yuwaan du ayi.

20 Adama a na ubata u na ama e re ko ama a ta'atsu o bolotoi a aala a va, n ta lo obolo ne ele.”

Irociya agbashi a na a 'yuwain a yuwan gafura

21 Reve Bituru tawa ya Yesu we ece, “Zagbain, na za va aa nususaan mu, hali uyan u da maa yuwaan yi gafura? Toto ucindere?”

22 Avu u usu, “O'o, toto ucindere shi, amma kupocindere toto ucindere.

23 “Nda cine tsugono tsa zuva tsa ri: A yuwan ta mogono mo ro za na cigai u ushi ikebe i na woo tono agbashi a yi.

24 Ayi atsuma o u'ushishi, reve a tawa na vuma ro za na woo tono ikebe i gbain i azurufa ukpakukupa kupa (10,000).†

† **18:24** Ikebe yi rumu i azurufa i gbain ayi da a tsu de “talen” na Tsheleni, unata u da talen ta ri ni ikebe i na aa tsupa za zamalinga atsuma a a'wan gendu. Talen ukpakukupa kupa (10,000) la'a ta ikebe ya atsupu yi za zamalinga vu rana ukpakukupa udo6onuwo kupoton (50,000,000).

25 Aagbashi'i gba u shi ni ikebe i na waa gura tsupa yi shi. Dada mogono'o u zuwai a wina vuma'a ni ili i na u ri na ayi suru, hali na ka va yi na muwun ma yi. Reve a tara ikebe'e a tsupa mogono'o utan u na woo tono aagbashi'i.

26 “Ama avu aagbashi'i u kingyo, reve u pati u damma, ‘Vu yuwan ankuri na amu, n ta tsupa ili i na n kopoi suru.’

27 Reve mogono'o we ene yi iliyali lon, reve u lyawa yi, avu u damma yi she u tsupa ikebe'e waru wan.

28 “Aagbashi'i a motaa, avu u ga'an na aagbashi o ro za na woo tono ikebe i ke'en i azurufa‡ ukpaku. Dada u gaga niyi ogorovili. Reve u uwa a cukudusa yi nu u dansai, ‘Vu tsupa mu utan u va!’

29 “Reve aagbashi'i u kingyo, reve u pati yi u damma, ‘Yuwan ankuri na amu, n ta tsupa wu ili i na voo tono mu suru.’

30 “Agba avu aagbashi o ufaru'u u 'yuwan e ene iliyali ya yi. Reve u zuwa a baru yi o u'wa wa ali, hali she nu u tsupa ili i na oo tono yi.

31 Ana akapi a agbashi e enei ili i na u yuwain, reve a uwwa upan lon. Dada a 'yawai ubata u mogono'o, reve a damma yi ili i na i yuwain suru.

32 “Dada mogono'o u deyi aagbashi'i reve u damma, ‘Avu aagbashi a vama! Ana vu pati numu, n lyawaa wu ta uta'an, reve n damma she vu tsupa ili wan.

33 Vu shi ta fo ee ene iliyali ya aagbashi o ndolo ununa me ene nuwu iliyali.’

‡ 18:28 Ikebe yi rumu i azurufa i da atsu de “dinari,” atsupu o urana u ta wu za zamalinga.

³⁴ Reve mogono ma uwwa upan lon, aṅu u zuwa a zuwa yi o u'wa wa ali, u sowo aṅsumalima hali u tsupa ili i na oo tono yi suru.

³⁵ “Ne da Dada va za na ri zuwa aa yuwan na aḍu nni i 'yuwan a yuwaan aza a du gafura o okolo a du.”

19

Uritosu adama a wukasu u lolo (Mak. 10:1-12)

¹ Ana Yesu kotoi adanshi o ndolo, reve u lyawa Galili aṅu u kara a tyo e ida ya Yahuda upasalai wu Udolu wa Urdu.

² Reve obolo a ama o toni yi, aṅu u kambato aza o ubanakun gbaga.

³ Aṅu Afarishi o ro a ciga a lyungwa yi na yeci, reve a damma, “Wilā u tsu u lyawa ta vuma kakasa na ka va yi ko adama e ili i ro i na we enei suru?”

⁴ Reve Yesu usu, “Koto i denuna aṅsumā a Adanshi a Asulā shi? A dana ta ana Asulā a yuwain uvadi, 'U yuwan le ta vali na ka.”

⁵ Aṅu da i zuwai vali aa lyawa dada va yi na mma va yi reve e remulei na ka va yi, aṅu ele ra o o'wo ili i ta. †

⁶ Ana wo o'woi a buwa ili i re shi, agba ili i ta, adama o ndolo ili i na Asulā o boloi she nanza kakasa wan.”

⁷ Aṅu Afarishi e ece yi, “To, adama a nye i da Musa lyawai vuma ca ka va yi aatagada a wukasu u lolo reve u gbara yi?”

† 19:5 Ufr. 1:27; Ufr. 2:24; Ufr. 5:2.

⁸ *Avu* Yesu usu, “Musa lyawa *du ta i kakasa na amaci a du*, adama a na i 'yuwain *a kuru ili i na Asula a dammai*, amma *de o ufaru ne da u shi shi*.

⁹ Waru lyawa n damma *du nda*, za na suru lyawai ka *va yi reve u yuwisan lolo ro*, tsipere tsa *da waa yuwusan*, shede *na ka'a u ri e tsipere na ali o ro*.”

¹⁰ Reve ojoro *a yi a damma yi*, “*Na ne da ili'i i ri e ekere a vali na ka va yi*, u la'a *ta ulobonu she vuma yuwan lolo wan*.”

¹¹ *Avu* Yesu usu, “Vuma suru *da aa gura usu uritosu u nda shi*, amma she aza a na *Asula a cayi*.

¹² Ili i na i zuwai ozo o ro aa yuwan lolo shi *ayi da*, ozo o ro a matsan le *ta ali agba a ri gbaga shi*. Ozo o ro waru ama a *da a kambato nle ne*. Ozo o ro waru a 'yuwan *ta lolo adama o tsugono tsa zuva*. Za na aa gura tara uritosu u nda u tara.”

Yesu ushiyi muwun

(Mak. 10:13-16; Luk. 18:15-17)

¹³ Reve ama o ro *a tawaa* Yesu *na muwun n le*, adama u ju'wan le u yuwaan le avasa. *Avu ojoro a yi a putsaa aza a na a tawusaa na muwu'un*, a lyawa a damatosun yi.

¹⁴ Reve gba Yesu damma le, “Lyawai muwun n keke'en n *tawa ya'a va*, she i putsaa le wan. Icu'un ya ama a na *a ri tsa muwun n nda*, tsugono tsa zuva za le *da*.”

¹⁵ Ana Yesu ju'wain muwu'un, reve u zuwaa le aba'un *dada u karai*.

Za vu utsuru

(Mak. 10:17-31; Luk. 18:18-30)

16 Ana a yuwain ne, reve vuma ro tawā ya Yesu reve we ece yi, “Manlu, ili ya aḅula i ne i ḅa maa yuwan tsarā n tsurā wuma u na woo koto shi?”

17 Reve Yesu damma yi, “Adama a nye vee eceshe mu ili ya aḅula? Asula ḅa goon za va aḅula. Na vu ciga vu tsurā wuma u babu ukotu, ciga 'yuwan vu kuru Wilā wā yi.”

18 Avu vuma'a we ece, “Wilā u ne u ḅa?”

Reve Yesu usu, “She vu una za nu ucigu wā wu wan. She vu yuwan tsipere wan. She vu yuwan wivu wan. She vu yuwan epen a aci o ozo ro wan.

19 Vu ca aabara na makuci mā wu tsugbain. Vu ciga ozo o ro ununa vu cigai aciyawu.” ◇

20 Reve vuma'a* u usu, “Ele nda suru n yuwan le tā ḅe. Nye i buwai na maa yuwan waru?”

21 Avu Yesu usu, “Na vu ciga vu shiwan vuma, 'yawa vu wina ili i na vu ri na ayi suru, reve vu ne'eshen alambi ikebe'e, vu tā tsurā uzuwa zuva. Reve vu tawā vu kuru mu.”

22 Ana vuma'a wu uwwai ne reve atsuma a langa yi, adama a na u tā nu utsuru lon. Reve u kara ili ya yi.

23 Dada Yesu dammai ogoro a yi, “Amayun a ḅa maa dansaa ḅu, ili yu usan i ḅa za vu utsuru uwa o tsugono tsa zuva.

24 Amayun n ta dansaa ḅu, u ta la'a babu usan aarakumi a pusulai na vunu vu bele, a na za vu utsuru aa uwa o tsugono tsā Asula.”

25 Ana ogoro a yi a uwwai ne, reve a uwa asalama lon, reve e ece, “To, zane gba aa la'a?”

◇ 19:19 Mta. 20. * 19:20 Vuma'a u rawa tā na waa yuwan lolo, agba koto u yuwan lolo shi.

²⁶ Avu Yesu kalyuwa le u damma, “E ekere a vadilima ili'i i ri n yuwan shi, amma ubata wa Asula ili biti u ta gura yuwan.”

²⁷ Dada Bituru damma niyi, “Atsu da nda tsu lyawai ili suru, reve tsu kuru wu. Nye da gba tsaa tsura adama o ndolo?”

²⁸ Reve Yesu damma le, “Amayun a da maa dansaa du, a mantsa ma na amu Mawun ma Vuma, maa danu o ootogu o tsugbain a mantsa ma na maa tawa, adu aza a na oo tono mu i ta danu o otogu kupa ne ejere, waru i ta ge'eto gundo kupa ne ejere va Isra'ila.

²⁹ Aza a na a lyawai ili suru suru adama a va, a lyawai 'wa le ko aduma e le, a ta tsura atsupu. Ne da waru na a lyawa aza e le ali ne esheli, ko a lyawa nan dada na nan mma le, ko gba a lyawa muwun, a ta tsura atsupu hali a tyo toto ukpaku, waru a ta tsura wuma u na woo koto shi.

³⁰ Agba na abunda aza a na a ri elime gogo a ta kamba acapa, waru aza a na a ri acapa gogo a ta tyo elime.”

20

Iroci ya aza a zamalinga

¹ Ana Yesu uwai o rocosu ama ununa tsugono tsa zuva tsaa dana, avu u damma, “A yuwan ta vuma ro za na dana nu uduma wa inabi. Urana u ro, reve wu uta na wasasa adama u zami aza a zamalinga adama a lingaa yi uduma wa yi.

² Avu u damma u ta tsupa le ununa a tsu tsupa ikebe i azurufa yu ulivu irumu i ta ta. Reve u tara le a tyo o uduma'a a linga yi.

3 “Ana alanzu a gaḏuwai, ayi o utulai e eden reve u cina ozo o ro lo a mishin me pere.

4 Reve u banu le fo a tyo o uḏuma wa yi, avu u damma le u ta tsupa le ili i na i lobonoi nu urana u riya.

5 Avu a kara e reme ulinga o uḏuma'a.

“Nu urana a aci na rumu ta'atsu vu urana reve u yuwisan ne.

6 Waru ana u buwai rumu ta na aa lyawa ulinga, reve wu utisa a lyuci, avu waru u cina ama o ro mishin lo. Reve we ece le, ‘Adama a nye yaa yuwusan ulinga ana'an shi?’

7 “Reve a usu, ‘Adama a na ko za tara tsu shi!’

‘Avu u damma le, ‘To, 'yawai i linga o uḏuma u va.’

8 “Ana urana u kotoi, reve za vu uḏuma'a u de za ve elime u damma yi, ‘De aza a zamalinga'a vu tsupa le. Vu teme na aza a na n tarai nu ukosu, reve vu koso na aza a na n fara tarai.’

9 “Reve aza a na o koso tarai a yuwan ulinga wu rumu ta goon a tawa a ushi atsupu e le, za suru ushi ta rumu ta azurufa.

10 Ana aza a na e teme i ulinga ili yu usana a tawai tsara a ushi atsupu e le, a ta dansa a ta ushi ili i na i la'ai aza a aza e le. Avu wo o'wo ele fo irumu i ta ta i azurufa i da a tsupa nle.

11 Ana a ushiyi ikebe i le, reve a 'yawa na adan-shawuya ubata wu za vu uḏuma'a.

12 Reve a damma, ‘Aza a na a tarai na aca pa rumu ta da goon a lingai. Avu vu tsupa le unata na atsu. Atsu gba tsu linga ta atsuma o usuḏuwu wu urana hali a tyo ulivu!’

13 “Reve za vu ufuma'a u usu za ta atsuma e le, 'T'utsa i va, m paala wu shi. N tsupa wu ta ili i na tsu yuwain adanshi.

14 Tara ikebe ya wu vu kara! N tara ta n tsupa za na a tarai o ukosu unata na avu.

15 N ta gura yuwan ununa n cigai ni ikebe i va. Vu ta a tsushu'un o unu u na n yuwayin ama a ndefe isa'ani? ”

16 Dada Yesu tsu damma, “Ne da u ri. Za ve elime gogo u ta kamba acapa, waru za va acapa ta kamba elime.”

Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wa yi wa ta'atsu

(Mak. 10:32-34; Luk. 18:31-34)

17 Yesu atsuma a mmalu a tyo Urishelima, reve u de ojoro a yi kupa ne ejere a nge'en avu u damma le,

18 “Na tsu rawa Urishelima a ta wina Mawun ma Vuma e ekere a nan ganu a gbagbain na munlu n Wilu. A ta yuwaan yi uge'etosu u na oo una yi.

19 Reve a zuwa yi e ekere a Atakpaci aza a na aa yuwaan yi ulamu, a fufaba yi, reve a vara yi a akpata. Agba o urana wa ta'atsu Asula a ta 'yasan yi atsuma a akwakwa.”

Ipati yi ka ro o unu u muwun ma yi

(Mak. 10:35-45)

20 Avu ka va Zabadi rawa no olobo a yi e re, Yakubu na Yahaya. Reve u kingyo u uwa ipati ya Yesu yuwaan yi ili i ro.

21 Avu Yesu ece, “Nye i da vu cigai?”

Avu u damma, “A mantsa ma na vu danuyi o tsugono tsu wu, vu ta lyawa muwun n va n nda a

ḁanu ubaṭa u tsugbain zuzu nā avu, za tā o ukere usa'ani za tā waru o ukere ugulā wā wu?"

²² Avu Yesu damma, "I reve ili i na yaa patishi shi. I ta gura sowo mokoto mā atsumalimā ma na maa zama n sowo?"

Reve olobo'o ā usu, "Ee, tsu ta gura."

²³ Reve Yesu usu, "Amayun a dā i to sowo atsumalimā'a! Agba maa gura dangwa za na aa ḁanu o usa'ani ko o ugulā u vā shi. Ele baṭā ndolo ubaṭā wa aza a na Dada vā foboyi dā."

²⁴ Ana akapi o ojoro kupa a uwwai ne, reve a uwa upan nā muwun mā anawu n re'e.

²⁵ Avu Yesu dē aza a na oo tonoyi suru reve u damma, "I reve tā azā o tsugono tsa Atakpaci a ciga tā o roco tsugbain tse le e ekere a ama. Waru aza a tsugbain tse le a tsu ciga tā o roco a na ā ri nu ucira.

²⁶ Agba e ekere ā dū, she wo o'wo ne wan. Za na biti cigai wo o'wo zagbain atsumā ā dū, she nu u kambā aagbashi a akapi a na a buwai.

²⁷ Waru za na cigai wo o'wo za ve elime, she nu u yuwan ulinga u tsugbashi ā tyo a akapi suru.

²⁸ Adama a na kō amu, Mawun ma Vuma n tāwā tsarā a yuwaan mu tsugbashi shi, amma n yuwaan ama, waru n ca aciyavā adama a wawa ama nā abundā atsumā ā nusu le."

Yesu kambato tā nrumbā n re gbaga

(Mak. 10:46-52; Luk. 18:35-43)

²⁹ Yesu no ojoro ā yi a lyawa tā Jeriko, reve obolo a ama ā abundā ā kuru yi.

³⁰ Nrumbā n re n danā tā lo nden ā nge'en mu ure. Ana a uwwai Yesu dā ri lo ā karā, dadā a uwai yisaali adansa, "Zagbain, Mawun mā Dawuda! Kalyuwā iliyali i tsu!"

31 Reve obolo a ama'a a bara le a baru na le, avu gba a dashi 'yasan uɗyo lon, “Zagbain, Mawun ma Dawuda! Kalyuwa iliyali i tsu!”

32 Ana Yesu uwwa nle, reve wi isawan we ece, “Nye i cigai n yuwaan du?”

33 Dada a usuyi, “Zagbain, tsu ciga ta tse ene!”

34 Avu Yesu ene iliyali i le, reve u ju'wan esu e le. Dada esu e le a kpatu'ushi, reve e ene ure, dada a kuru niyi.

21

Yesu uwai Urishelima

(Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40; Yah. 12:12-19)

1 Yesu no ogoro a yi a marawaa zuzu na Urishelima, reve a rawa a lyuci va Batafaji zuzu na Masasan ma Zetun.† Avu u lyungu ogoro e re elime a yi.

2 Avu u damma le, “Yawai a malyuci ma na ma ri elime. Nni i rawa, i te eneshi molloli na mma va yi ugutsuwu. I bada le, reve i tawa mu ne ele.

3 Na za ro ece du, adama a nye yaa bada le, i damma, ‘Zagbain ciga le ta!’ U ta lyawaa du nloli’i babu addama o ro.”

4 Ili i nda i fara ta adama o shiton ili i na Zakariya vumavasula dammai:

5 “Dammai aza a Urishelima:

‘Mogono ma du moo ta lo a tawa!

U tara aciyayi ili i ro shi, reve u kumba mololi.

U ta lo a tawa ukumbu o molloli.’ ” ◇

6 Reve ogoro'o a kara a yuwan ili i na Yesu damma nle a yuwan.

◇ 21:5 Zak. 9:9.

⁷ Avu a tawaa na mololi na molloli'i, reve ojoro o'lo fo o polo de o nloli'i itana i le. Reve Yesu kumba.

⁸ Ama na abunda o poluso ta amuna e le o ure. Ozo o ro gba shi a kudusa avu'un no o poluso nle o ure.

⁹ Avu ozo o ro a uwa elime e Yesu, ozo o ro gba shi a dana oo tono yi acapa. Reve a saalasa, “Husana!† Ica a tyo a Mawun ma Dawuda!”

“Asula a zuwaa za na aa tawa atsuma a ala a Asulazuva aba'un!”

“Ica a tyo e ekere a Asula!”

¹⁰ Ana Yesu uwai atsuma a Urishelima,† lyuci'i mafula u shiwani ta na agidi'ya. Hali ama e ece, “Vuma ne da gba nda'a?”

¹¹ Reve o'olo ama'a a usu, “Vuma nda ayi da da Yesu, vumavasula diga a lyuci va Nazara va Galili.”

Yesu gbarai aza a wina atsuma a Aa'isamapada (Mak. 11:15-19; Luk. 19:45-48; Yah. 2:13-22)

¹² Avu Yesu uwa atsuma a Aa'isamapada,† reve u lo aza a na a dana a atsulu na a wini atsuma a Aa'isamapada'a. Reve waru wu kebe apada a na a dana a kita'usa de ikebe icu'un icu'un, reve fo u kekebe ili yu ubata u na a dana a winisa nrukuku.

¹³ Reve u damma le, “Adanshi a Asula a damma ta, ‘E te de u'wa u va ubata u mayan ma avasa.’ Amma, adu da nda i kambato niyi upa'atan we evu.”

¹⁴ Avu nrumba na akutsuma a tawusa ubata wa Yesu atsuma a Aa'isamapada, reve u kambatosu le gbaga.

¹⁵ Ana nan ganu a gbagbain na munlu n Wila me ene niyi a yuwusan ili ya asalama, reve waru e ene

muwun a cuwusa yi atsuma a Aa'isamapada'a, waru a ta dansa, "Husana!† Ica a tyo a Mawun ma Dawuda." Reve ili i ndolo suru i zuwa nan ganu a gbagbai'in na munlu n Wila'a a uwwa upan lon.

16 Avu e ece Yesu, "Vu ta uwwusa ili i na muwun n nda maa dansa?"

Reve u usu le, "Ee, koto i denuna atsuma a Adanshi a Asula shi?"

'Avu Asula vu rito ta muwun na nrebu a canaa wu ishpa yi ica.'" ◇

17 Reve Yesu lyawa le, avu u kara o uta atsuma a lyuci'i a tyo Batanya, de da wa asai.

Yesu yuwayin udanga wu ubiri una

(Mak. 11:12-14, 20-24)

18 Na wasasa, Yesu a makamba atsuma a lyuci'i, reve ambululu a guza yi.

19 Avu we ene ubiri a nge'en mu ure, reve u kara a 'yawa e ikyun ya yi, agba u tsura de umatsun wa yi shi, she avu'un. Adama o ndolo reve u damma udanga'a, "Vaa dashi matsan shi!" Babu usan reve udanga'a u 'yewushi.

20 Ana ogoro a yi e enei ili i na i farai, a yuwan ta asalama lon. Reve e ece, "Cine ubiri u nda u 'yewushi gogogo?"

21 Avu u usu le, "Amayun a da maa dansaa du, nni i ri nu ucawu wo okolo agba okolo a du a kuda shi, i ta gura yuwan ili i na n yuwain nu udanga u nda, hali u la'a. I ta gura damma masasan ma nda, 'Kara, vu riy a mala!' Nni i ri nu ucawu wo okolo, ili i ndolo i ta fara.

22 Ili i na i patiyi suru atsuma a avasa, nni i ri nu ucawu wo okolo, i ta tsura."

◇ 21:16 Ica 8:2.

*Azagbain a wasain ucira wa Yesu
(Mak. 11:27-33; Luk. 20:1-8)*

²³ Ana Yesu kambai atsuma a Aa'isamapada'a, reve u reme uritosu. Avu nan ganu a gbagbain na azagbain a tawa ubata wa yi, reve e ece yi, "Nu ucira u ne vaa yuwusan cu'un vu ulinga u nda? Zane da ca nuwu cu'un vu ucira u nda?"

²⁴ Reve u usu le, "Amu fo n ta na yeci i ta i na maa yuwan du. Nni i usu mu, amu waru n ta damma du ubata u na n tsurai ucira u na maa yuwusan linga nda.

²⁵ Zane cayi Yahaya ucira u yuwan urumbusu? Asula a na a ri zuva da, ko vadilima?"

Reve a kara a ndammulai vani le. "Nna tsu damma, 'Diga zuva da,' u te ece tsu, nye i zuwai tsu ushi niyi shi.

²⁶ Agba waru n tsu damma, 'Diga ubata u vuma u da,' tsu ta uwwusa wovon wi ili i na ama aa yuwan na atsu, adama a na ama suru a usu ta a na Yahaya vumavasula da."

²⁷ Adama o ndolo reve a usu yi, "Tsu reve shi."

Reve u usu le, "Maa damma du fo za na ca numu ucira u na maa yuwan ili i na maa yuwusan shi."

Iroci i muwun n re

²⁸ Reve Yesu damma waru nan ganu a gbagbain na azagbain, "N ta damma du iroci i vuma ro na danai na muwun n re. Avu i damma mu ili i na i jiyain. Urana u ro, reve dada'a u 'yawa ubata a zakpara avu u damma, 'Yawa vu yuwan ulinga o uduma wa inabi ana'an!'

²⁹ "Avu mawu'un u usu, 'Maa 'yawa shi!' Amma a tyo de, reve u vadala majiyan ma yi, reve u 'yawa.

³⁰ “Reve waru dada'a u 'yawa ubata wu zawa'a avu u damma, ‘Yawa vu yuwan ulinga o uɗuma u va ana'an!’ Reve zawa'a'a u usu, ‘Ee, dada, n ta 'yawa n yuwan ulinga'a!’ Agba u 'yawa shi.

³¹ “Zane da atsuma a muwun n nda u yuwayin dada'a tsutoni?”

Reve a usu, “Mawun mo ufaru.”

Avu u damma le, “N ta dansaa du amayun, aza o u'ushishi wu utafa na ashakala a ta uwa o tsugono tsa Asula kafu adu.

³² Yahaya za vu Urumbusu tawa ta u roco du ure u mejege u na yaa danu. Agba i usu yi shi, reve gba aza o u'ushishi wu utafa na ashakala a usu yi. Ko na ye enei ili i nda, i 'yuwan ta a vadala i lyawa akuci e re du, reve i 'yuwan a usu yi.”

*Iroci ya aza a zamalinga a wuya
(Mak. 12:1-12; Luk. 20:9-19)*

³³ Reve Yesu damma waru nan ganu a gbagbain na azagbain, “Poloi atsuvu a du yu uwwa iroci i nda: A yuwan ta vuma ro na danai nu uɗuma wa inabi. Avu u suwa isula akandarawa yi. Reve u kapa akari, tsara u tsura ubata u na waa dana o sovuso masayan ma inabi,† avu u suwa atsuru adama a za vi ipiri. Reve u ca aza a zamalinga uɗuma'a tsara a linga yi, avu ayi u kara mmalu.

³⁴ Ana mantsa mo uta'an wu umatsun wa inabi'i ma rawai, avu u lyungu agbashi a yi a 'yawa a ushi akunda e ili i na o bolotoi.

³⁵ “Amma avu aza a zamalinga'a e reme agbashi'i. Reve a lalapa za ta le, avu o una za ro, reve a vuvara za va ta'atsu hali u kuwa.

³⁶ Avu za vu uɗuma'a u lyunguwisa agbashi a abunda a yi a 'yawa a tawaa yi ni inabi'i. Reve

waru aza a zamalinga'a a yuwaan agbashi'i cine a yuwain na agbashi a na u fara lyunguyi.

³⁷ A tyo o ukosu, reve za vu uduma'a u lyungu mawun ma yi a tyo ubata wa aza a zamalinga'a, a majiyan ma yi a ta yuwan tsutoni na ayi.

³⁸ “Amma ana aza a zamalinga'a e enei mawu'un a tawa, avu a dammulai vani le, ‘Mawun ma nda ayi da woo o'wo na agadu o uduma u nda. Nna tsu una yi, tsu to o'wo nu uduma'a!’

³⁹ Avu e reme yi, reve a tara yi o utaa yi atsuma o uduma'a nu ucira, reve o una yi.”

⁴⁰ Reve u yuwan yeci, “Nna za vu uduma'a u tawa, nye i zuwai waa yuwan na aza a zamalinga'a?”

⁴¹ Avu a usu, “Babu ili i ro, u to una ama e iwuya o ndolo, reve u ca aza a zamalinga o ro uduma'a, aza a na aa ca yi akunda e ili i na o bolotoi a mantsa ma sa'ani.”

⁴² Avu u damma le, “Koto i denuna atsuma a Adanshi a Asula shi? ‘Aatali a na asuwi a 'yuwain, ayi da wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa. Zagbain da yuwain ili i nda, Waru u lobono ta e esu a tsu!’ ◇

⁴³ “Adama o ndolo n ta dansaa du, a ta usa tsugono tsa Asula e ekere a du, reve a ca ama a na aa yuwusan ili i na Asula a cigai o tsugono tsa yi.

⁴⁴ Vuma na riyai zuva va aatali o ndolo suru u ta kukuɗa, waru za na aatali o ndolo a riyayi, u ta yukuma yi.”*

◇ **21:42** Ica 118:22-23. * **21:44** Akuci a atagada va aatagada a nda a ri nu uguzu wa 44 shi.

⁴⁵ Ana nan ganu a gbagbain na Afarishi a uwwai iroci i nda, a gura t̄a reve a na a aci e le a da Yesu aa yuwusan adanshi.

⁴⁶ Avu a shi a ciga e reme yi, amma reve a kara a uwwusa wovon wa ama, adama a na ama a ca t̄a okolo a na Yesu vumavasula da.

22

Iroci ya abuki a gbain o lolo

(Luk. 14:15-24)

¹ Yesu yuwisan t̄a iroci tsara u rito ama. Dada u dammai,

² “Apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: A yuwan ta mogono mo ro za na fofoi abajini a abuki o lolo adama a mawun ma yi.

³ Mogono'o u banu ta ama o ro a tawa abuki'i. Ana urana wa abuki'i u rawai, avu u lyungu agbashi a yi tsara e de ama'a, reve a 'yuwan a tawa.

⁴ “Reve u lyunguwisa agbashi o ro, adansa, ‘Dammai aza a na m banuyi a na o koto ta ifofi ya abuki. M pada ta inan i va i na i la'ai ulobonu, avu n fobo inama. O fobo ta de ili suru. Tawai ubata wa abuki o lolo.’

⁵ “Amma aza a na a banuyi'i a zuwa atsuvu e le shi. Ozo o ro e le a kara ta a tyo a aduma e le, ozo o ro gba a 'yawa ta alya e eden.

⁶ Ozo o ro gba shi e reme ta agbashi'i, avu a gagara le, hali o una le.

⁷ Ana mogono'o wu uwwai ne, u yuwan ta upan lon. Dada u lyunguyi asoja a yi o una aza a na o unai agbashi'i, avu a kulato lyuci gbain le.

⁸ “Daḁa u dammai agbashi a yi, ‘O koto ta ifoḁi ya aḁuki o lolo. M banu ta ama a nda, agba a ntsaa a taḁa shi.

⁹ Adama o ndolo, ‘yaḁai e re lyuci gbai’in tsara i banu vuma na i tsurai biti u taḁa ubata wa aḁuki a va.’

¹⁰ Avu a ‘yaḁa e re, avu o 6oloto ama a na a gura tsurai suru, ama a aḁula na ama o ulambu wa aḁula suru. Ne ḁa ubata wa aḁuki’i u shiwain na ama.

¹¹ “Ana mogono’o u uwai we ene omoci’in, reve we ene pe vuma ni itana i na wu ntsayi u taḁaa ubata u lolo shi.

¹² Daḁa we ece niyi, ‘Avu, nye i zuwai vo otoi itana i na i ri ulobonu shi, reve vu taḁa ubata wa aḁuki?’ Ayi gba moci’in u tsura ili i na waa damma shi.

¹³ “Avu mogono’o u damma agbashi o ro, ‘Nlai ana ne ekere a vuma’a. Reve i vari yi atsuma e irumbu, ubata u na ama aa shon na a lumi anga adama a atsumalima.’

¹⁴ “Amayun, a banu ta ama na abunda, agba ama ke’en ḁa a dangwai.”

*Yeci adama a atsupu o utafa
(Mak. 12:13-17; Luk. 20:20-26)*

¹⁵ Reve Afarishiḁ o foḁo cine aa yuwan e reme Yesu nu unusu atsuma a adanshi.

¹⁶ Avu a lyunguwa yi ama o ro atsuma o ojoro e le oḁolo no ozo o ro a na oo tonon Hiridu. Reve a damma, “Manlu tsu reve ta vu ta dansa amayun kuci, waru vu to rocosu ama ure wa Asula mejege. Vu tara ta ama suru unata, ko cine tsa ḁa a ri.

17 Damma tsu majiyan ma wu, u lobono ta tsu tsupa utafa a tyo ya Kaisa† mogono, ko she tsu tsupa wan?”

18 Yesu gba u reve ta majiyan me iwuya me le, da da u dammai, “Adu aza e ikpa'a! Nye i zuwai yaa lyungusa mu?”

19 Roco numu ikebe* yi rumu i na yaa tsupusaa utafa'a.” Avu ama'a o roco yi ikebe'e.

20 Reve we ece le, “Ululu na aala a zane a da a ri de ufanu?”

21 Avu a usu, “Mogono ma gbain Kaisa.”

Reve u damma le, “Cayi Kaisa ili i na i ri za va yi, Asula waru i ca yi ili i na i ri za va yi.”

22 Ana a uwwai ne, a yuwan ta asalama, da da a lyawa niyi avu a kara.

*Yeci adama o u'yosun wa akwakwa
(Mak. 12:18-27; Luk. 20:27-40)*

23 Aza a Sadukiya† a usu a na ama aa 'yon atsuma a akwakwa shi. O urana u ndolo gan, avu a tawa ubata wa Yesu. Reve a damma,

24 “Manlu, Musa damma ta, ‘Na vuma kuwa babu mawun, avu za va yi sotso maruna'a tsara u tsura a yi mawun.’ ◇

25 De nu ufaru, a yuwan ta ama e cindere muwun ma anawu n na n danai pa. Za vu ufaru zuwa ta ka, avu u kuwa babu mawun. Reve za ve ire sotso yi.

26 Avu ayi fo u kuwa babu mawun, reve za ro sotso yi waru, ne da a yuwain hali wo olo le suru.

27 A tyo o ukosu, avu ka'a fo u kuwa.

* **22:19** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tseheleni ayi da “dinari.” Kalyuwa Ucufluwu wi “Ikebe.” ◇ **22:24** U.Wl. 25:5-6.

28 Na Asulā a tawā a 'yaṣan ama o ukwiṣā, ka va zane ḏa woo o'wo? Adama a na wo olo ṭa ali e cindere'le suru."

29 Daḏa u usu nle, "I ri nu urevu shi, adama a na i reve ili i na Adanṣi a Asulā a dammai shi, waru i reve adama o ucira wā Asulā shi.

30 Na a 'yaṣan ama atsumā a akwākwa, aa yuwan lolo shi, waru aa ca lolo shi. O to o'wo gashi nlingata mā Asulā ḏe zuva.

31 Koto i ḏenunā ili i na Asulā a dammai adama o u'yosun atsumā a akwākwa shi?

32 Asulā a damma, 'Amu ḏa Asulā a Ibrahim, na Asulā a Ishiyaku, obolo na Asulā a Yakubu.' ◇ Asulā waru Asulā a aza a wuma a ḏa, agba Asulā a akwākwa a ḏa shi."

33 Ana obolo a ama'a a uwwai tsundolo, a yuwan ṭa asalama nu uritosu wā yi.

Wilā u na u la'ai mgbain

(Mak. 12:28-34; Luk. 10:25-28)

34 Ana Afarishi a uwwai a na aza a Sadukiya a gura usu ili shi, ḏaḏa o bolotoi ubatā u ṭa.

35 Atsumā e le, manlu mā Wilā mo ro mo foḓo ṭa cine wee reme Yesu ḏaḏa u yuwan niyi yeci:

36 "Manlu, atsumā a Wilā wa Musa, zane ḏa la'ai mgbain?"

37 Reve Yesu usu yi, " 'Vu ciga Zagbain Asulā a wu no okolo a wu suru, na asuvu a wu suru, waru na majiyan mā wu suru.' ◇

38 Ayi nda ayi ḏa Wilā u gbain wu ufaru za na la'ai ulobonu.

39 Wilā we ire fo u tu ulobonu, 'Vu ciga moron mā nden mā wu cine vu cigai aciyāwu.' ◇

⁴⁰ Wilā wa Musa obolo na Atagada a Amasula suru zala wilā re nda da a ri.”

Yeci adama a Zamawawa
(Mak. 12:35-37; Luk. 20:41-44)

⁴¹ Afarishi'i lo ubuwu ubolotowu, dada Yesu yuwan nle yeci,

⁴² “Nye yaa yuwusan majiyan adama a Kristi Zamawawa? O ugundo wa zane da wu utai?”

Reve a usu, “Kristi Zamawawa Mawun ma Dawuda ma da.”

⁴³ Dada u damma nle, “To, adama a nye Dawuda de niyi ‘Zagbain?’ Ruhu va Akiza da zuwai Dawuda dammai,

⁴⁴ ‘Asulazuva a damma ta Zagbain va.

Danu o ukere usa'ani u va, she na n zuwa n'yuwatan ma wu a apata a ana a wu.’ ◇

⁴⁵ “Ana Dawuda de niyi Zagbain, cine woo o'wiso mawun ma yi a mantsa ma ta?”

⁴⁶ Ko za gura usu yi shi. Diga lo ko za kawan dashi yuwan yi yeci waru shi.

23

Yesu barai azagbain

(Mak. 12:38-39; Luk. 11:43, 46; Luk. 20:45-46)

¹ Reve Yesu yuwaan obolo'o no ojoro a yi adan-shi,

² “Munlu n Wila† na Afarishi a ta nu ucira a damma du ili i na Wilā wa Musa waa dansa.

³ Iyuwan tsutoni ni ili i na o rito ndu suru, amma she i yuwan ununa aa yuwusan wan. Adama a na a tsu damma ta ili i ro, reve a yuwan ili i ro ko'o.

◇ 22:44 Ica 110:1.

⁴ A tsu nlaa ta ama itana yu ume i na aa gura tanu shi, agba ele a ciga a zuwa ukere a kamba tanu le shi.

⁵ “A ta yuwusan ili i sa'ani tsara ama e ene le, za suru ta nlasa ilawo ya Adanshi a Asula, amma ilawo ya Afarishi i la'a ta mgbain. Waru alagba e elentsu a atugu e le a ta mgbain.

⁶ A la'a ta ciga ndanata n sa'ani ubata a abuki, waru na ndanata me elime ubata e ibolo.

⁷ Na a ri atsuma e eden, a tsu la'a ta ciga ama a casa le na aala a tsugbain, ‘Manlu.’

⁸ “She i lyawa vuma ro de du ‘Manlu’ wan, adama a na Manlu ma ta ma da i ri na ayi goon, suru ndu waru muwun ma anawu n da i ri.

⁹ Atsuma o uvadi she i de vuma na aala a tsugbain ‘Dada’ wan, adama a na i ta na Dada ta goon, za na ri zuwa.

¹⁰ Waru she i lyawa vuma ro de du ‘Zagbain’ wan, adama a na Zagbain ta da i ri na ayi goon, ayi da Zamawawa.

¹¹ Za na la'ai mgbain, wo o'wo aagbashi a du suru.

¹² Za na kambatoi aciyayi zagbain a ta kadato yi, za na gba kadatoi aciyayi a ta 'yasan yi.

¹³ “Woo yo'ono du shi, adu munlu n Wila na Afarishi. Adu aza e ikpa'a! I ta kpatosu unantsu u tsugono tsa zuwa, agba adu na aciyadu yaa uwa pe shi. Waru i ta putsusaa aza a na a cigai a uwa. [

¹⁴ Woo yo'ono du shi adu munlu n Wila na Afarishi. Adu aza e ikpa'a! I ta paalasa nruna a ususa 'wa le, waru i ta yuwusan avasa o uga'an tsara ama e ene du. I ta la'a sowo atsumalima lon.]*

* **23:14** Akuci a atagada va aatagada a nda a ri nu uguzu u 14 shi.

15 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗu munlu n Wila na Afarishi. ɗu ɗa e ikpa'a! I tsu pasa ta mala, hali i tyo e ida ya alanga, tsara i tsura za vi itoni ta. Ni i yuwan ne, ɗu i zuwa yi u la'a du ntsaa na waa uwa atsuma a akina.

16 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗu azagbain a na ri nrumba! I tsu damma ta, ‘Na vuma kucina na Aa'isamapada a mantsa ma na waa yuwusan nzuwulai, ayi ndolo wo o'wo ili shi. Agba nu u kucina na zinariya na ri pe atsuma a Aa'isamapada'a, u ciga u 'yuwan u shiton nzuwulai ndolo.’

17 ɗu olo a nrumba! Zane da la'ai: zinariya ko Aa'isamapada a na o 'wotoi zinariya'a na akiza?

18 ɗu waru i damma, ‘Na vuma kucina na masa'a a mantsa ma na waa yuwusan nzuwulai, wo o'wo ili i ro shi. Amma nu u kucina nu une'e u na u ri a masa'a, u ciga u 'yuwan u shiton nzuwulai'i.’

19 ɗu nrumba ma ama! Zane da la'ai: ayi une'e ko ayi masa'a ma na ma zuwai une'e wo o'woi na akiza?

20 Na ne da, na vuma kucina na masa'a, u ta kucinasa na ayi ni ili i na i ri zuwa va yi suru.

21 Waru nu u kucina na Aa'isamapada, u ta kucinasa na ayi obolo na Asula, za na ri pe nden.

22 Waru na vuma kucina na zuwa, u ta kucinasa no ootogu o tsugono tsu Asula na ayi za na ri de nden.

23 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗu munlu n Wila na Afarishi. ɗu ɗa e ikpa'a! I tsu ca ta Asula maɓaci ma ta atsuma a kupa e ili i na i ri ne ele suru, hali na ɗu'un e isu'wan e keke'en ni icu'un i keke'en suru. Agba i tsu yuwan tsutoni tsu abula

nu uritosu u Wilā shi, za na ele ḡa o roco ozo o ro isa'ani na amayun nā aḡulā. Ele ḡa wu ntsayi i yuwan suru, agba she i vari ko ili i ke'en i tā aṡsuma e ili i na yaa yuwusan wan.

24 Aḡu nrumbā n na moo ronuso ama! I tā gashi vuma na tsu shere mofiyon aṡsuma a mini mo oso, aḡu u soḡu aarakumi!†

25 “Woo yo'ono ḡu shi, aḡu munlu n Wilā na Afarishi. Aḡu aḡa e ikpa'a! I tsu zaḡa'wa tā alanga a munda nā nṡaḡa, agba aṡsuma e le a tā tapu ni ili i na i usai nu ucira e ekere a ama, tsarā yu uwwaa aciyāḡu uyo'o.

26 Afarishi, aḡu nrumbā n ḡa! I fara kambato aṡsuma a munda cece, reve ucina'a fo wo o'wo cece!

27 “Woo yo'ono ḡu shi, aḡu munlu n Wilā na Afarishi. Aḡu aḡa e ikpa'a! I rotso tā ason a na a putalai mini mā u'uri. Alanga a ason o ndolo a tā gashi ulobonu, agba aṡsuma, a tā tapu ne etele a akwākwa ni ili yi idaba icu'un icu'un.

28 Ne ḡa waru, a alanga i rotso tā gashi ama a aḡulā a ḡa i ri e ekere a ama, agba aṡsuma a ḡu a tā tapu ni ikpa'a nā nusu.

29 “Woo yo'ono ḡu shi, aḡu munlu n Wilā na Afarishi. Aḡu aḡa e ikpa'a! I tsu foḡo tā ubata wā aḡiḡa ulobonu adama a amaḡulā, aḡu waru i kakala ason a aza a na a yuwain wuma u sa'ani.

30 Aḡu i damma, ‘Nā tsu shi tsu yuwan wuma u tsu a mantsa ma nkaya n tsu, tsu shi a kamba le mona ma amaḡulā shi.’

† 23:24 Yesu ta dansa, “I dama tā adama a nusu wawa'a amma i ta yuwusan aḡajini a nusu.”

³¹ Ne da i poloi aciyađu a na i palu'wai aciyađu adansa ađu muwun n tsukaya ma aza a na o unai amasula a da!

³² Lyuwai elime tsara i koso ili i na nkaya n du n farai!

³³ “Ađu apili na muwun ma apili! Cine i jiyain i la'a a na ee ge'eto du atsuma a akina a na a ri n kima shi?

³⁴ Adama o ndolo n ta lyunguwa du na amasula na aza o urevu na munlu. Ozo o ro e le i to una le, ozo o ro gba shi i ta vara le a akpata. Ozo o ro waru gba i ta ruru'wa le atsuma a a'isa a du, reve i lo le diga a lyuci a tyo a lyuci.

³⁵ Adama o ndolo, Asula e te ece du adama a aza a na o unai babu unusu, aza a na a yuwain de wuma. O ufaru ađu aza a Yahuda, yu una ta Habila† vuma va abula, ne da i lyuwai elime na mona hali a tyo ya Zakariya mawun ma Berekiya. Ayi da yu unai e memere mo Upasu wa Akiza na masa'a mo ukulatosu atsuma a Aa'isamapada.

³⁶ N ta dansaa du amayun, ili i nda suru i ta cina du, ađu na i ri wuma gogo.”

*Yesu ciga ta Urishelima
(Luk. 13:34-35)*

³⁷ Dada Yesu lyuwai elime na adanshi, “Ađu ama a Urishelima! Ama a du o una ta amasula waru a vuvara ta nlingata n na a lyunguyi a tyo ya'a du. N tsu ciga ta m boloto du ubata u ta, cine moton mo tsu vapa muwun ma yi ne evelu. Agba i lyawa mu n yuwan ne shi.

³⁸ Adama o ndolo Asula a ta lyawa Aa'isamapada a du, reve wo o'wo lyanga.

³⁹ N damma ɗu, yaa ɗashi ene mu waru shi, she mantsa ma na yaa damma, ‘Asulā a zuwaa za na aa tawa atsumā a ala a Asulazuva aba'un.’ ”

24

O to boso Aa'isamapada

(Mak. 13:1-2; Luk. 21:5-6)

¹ Ana Yesu utai a Aa'isamapada, ayi a makaraa, avu ojoro a yi a tawa ubata wa yi, tsara o roco yi saa va Aa'isamapada'a.

² Dafa gba u damma nle, “Ye ene ta saa nda suru? Amayun a da maa dansaa ɗu, ko aatali a ta aa lyawa zuva vu za va yi shi. Suru nle o to oco le e ida.”

Morono ma atsuvu adama a addama

(Mak. 13:3-13; Luk. 21:7-19)

³ Yesu de nden a Masasan ma Zetun, reve ojoro a yi a tawa ubata wa yi a dana obolo na ayi goon. Avu a damma, “Damma tsu mantsa ma na ili i ndolo yaa fara? Waru nye yaa dana iroci i na yoo roco tsu mantsa ma na vaa tawa ma rawa ta, waru mantsa ma na uvadi u nda woo koto?”

⁴ Dafa Yesu tsu usu le, “I lyawa nanza pusan ɗu ugbozu wan.

⁵ Ama na abunda a ta tawa na aala a va, a ta damma, ‘Amu da Zamawawa'a.’ Waru a ta pusan ugbozu wa ama na abunda.

⁶ I ta uwwa adama o uvon na alabari o uvon a na a ri lo a tawa, amma she yu uwwa wovon wan. Ili i nda suru a ciga a 'yuwan a fara, kafu ukosu u tawa.

⁷ Ida i ta yuwan nlangi ni ida, tsugono waru tsu yuwan nlangi na tsugono. A ta yuwan mantsa ma

ambulu na abunda. A ta yuwan uramosu wi ida bata bata.

⁸ Ili nda suru a ta gashi ufaru wu mɓala n li-matan.

⁹ “Ama e te reme du, a zuwa du atsumalima, avu o una du. Ama suru a ta 'yuwan du adama a na i usu numu.

¹⁰ Adama o ndolo ama na abunda a ta lyawa itoni i va. A ta yuwan nlangi vani le, reve a 'yuwunlai.

¹¹ Amasula e epen a ta tawa, reve a zuwa ama na abunda a usu epen.

¹² Adama o ndolo, iwuya i ta baza bata suru, avu icigi ya ama na abunda i tana lon.

¹³ Amma aza a na a kabai asuvu hali a tyo o ukosu, Asula a ta wawa le.

¹⁴ She na a yuwan alajiya a Alabari a Sa'anif adama o tsugono tsa Asula ubata suru atsuma o uvadi, dada ukosu waa tawa.

Ili yi idaba i na i tsu tawaq nu ulungusu

(Mak. 13:14-23; Luk. 21:20-24)

¹⁵ “Mantsa ma ta tawa a na ye ene ili i na Daniya vumavasula yuwain adanshi adama a yi 'Ili yi idaba i na i tsu lungusa Aa'isamapada,' \diamond mishin Upasu wa Akiza. (Adu na yee desununa ili i nda, i reve ili i na waa dansa.)

¹⁶ A mantsa mo ndolo, ama a Yahuda a 'yuwan a ciga a suma a tyo a nsasan tsara a la'a.

¹⁷ Za na ri a alanga, she u kambisa o u'wa adama u tara ili i ro wan.

¹⁸ Za na ri de o ufuma, u kamba o u'wa tsara u tara aapalutsu wan.

\diamond 24:15 Dan. 9:27; Dan. 11:31; Dan. 12:11.

19 A mantsa mo ndolo, u ta suđuwa aṁaṁci a na a ri na aṁsuma obolo na aṁaṁci a na a ri na muwun n na ma apasa maani!

20 “I yuwan avasa tsara iladi i du yoo o'wo atsuma a lyushi ko urana wa Ashibi wan!

21 Ayi nda u to o'wo atsumalima a na koto a yuwain shi, diga na a yuwain uvadi u nda. Waru cu'un va atsumalima o ndolo aa dashi fara shi.

22 Amma Asula e jebe ta de rana ndolo, na koto u yuwan ne shi, babu vuma na aa la'a. Amma Asula e te jebe le adama a aza a na u dangwai.

23 “A mantsa mo ndolo, ozo o ro a ta damma du, ‘Kalyuwai, ndede Zamawawa'a!’ Ko za ro damma, ‘Apa yi’, agba she i usu wan.

24 Azamawawa e epen na amasula e epen a ta tawa a yuwan ili ya asalama ya abunda. A ta yuwan atyo a na aa yuwan tsara ama o toni le, hali na ama a na Asula a dangwai, na aa gura.

25 Gogo n to ronuso du atsuvu adama a nda, kafu ili i nda i fara.

26 “Adama o ndolo, na za ro damma du, ‘Kalyuwai, Zamawawa ta de o ogozo,’ she i 'yawa i kalyuwa wan. Ko a damma du, ‘Apa ubata u na u ri upa'un,’ she i usu wan!

27 Na Mawun ma Vuma ma tawa, ama suru e te ene yi, cine i revei imadatsu i tsu madatsa zuva suru.

28 Ubata u na akwakwa a ri, lo da asala o tsu boloto, adama o ndolo iroci i nda u to rocosu ukosu u rawa ta zuzu.

*Utawu u Mawun ma Vuma
(Mak. 13:24-27; Luk. 21:25-28)*

29 “Babu usan na rana va atsumalima ndolo koto,

'Urana u ta rumbana
 Woto waru waa dashi ikana shi.
 Italyo'o i ta riya,
 Waru Asula a ta jingada cira na ri zuva.' ◇

³⁰ "A mantsa mo ndolo, e te ene iroci i Mawun ma Vuma de zuva.† Ama o uvadi suru a ta shon adama o wovon. E te ene Mawun ma Vuma a tawa de zuva nu ucira na tsugbain.

³¹ Waru u ta lyungu nlingata ma yi na mesun ma aavana a gbain, o to boloto aza a na Asula a dangwai diga o ufaru wu uvadi a tyo o ukosu wu uvadi ubata u ta.

*Uritosu o udanga wu ubiri
 (Mak. 13:28-31; Luk. 21:29-33)*

³² "Gogo i rito urevu u nda e ekere o udanga wu ubiri: Nna ye ene eten na avu'un e le a limana daan, waru na ayawa no ototopi, i reve mantsa ma lyushi ma rawa ta zuzu.

³³ Na ye ene ili i ndolo suru a farasa, i te reve mantsa ma rawa ta zuzu.

³⁴ I cuwan ili i nda suru i ta fara kafu ama a na a ri nda wuma suru a kuwa.

³⁵ Zuva ni ida a ta kara, agba adanshi a va aa kara shi ko ke'en.

*Babu za na revei mantsa ma na Yesu aa tawisa
 (Mak. 13:32-37; Luk. 17:26-30, 34-36)*

³⁶ "Ko za reve urana'a shi, ko mantsa'a, hali na nlingata ma Asula n na n ri de zuva hali na Mawun ma Vuma. She Dada da goon revei.

³⁷ Na Mawun ma Vuma ma tawa, ili i ta dana vadamma a mantsa ma na Nuhu† yuwain wuma.

◇ 24:29 Isha. 13:10.

³⁸ Atsuma a rana ndolo kafu u ulungusu u mini, ama a lyuwusa ta no o sowi, na a yuwin lolo cine a tsu yuwusan hali urana u na Nuhu uwai atsuma a wantsun.

³⁹ Agba a gura reve ili i na i ri a mmalu shi, hali mini ma tawa ma lyuwa le suru. Ne da woo o'wo na Mawun ma Vuma ma tawa.

⁴⁰ Ali e re a ta dana o uduma. A ta tara vuma ta reve a lyawa vuma ta.

⁴¹ Amaci e re a ta dana a yira a aatali a yira. A ta tara ka ta reve a lyawa ka ta.

⁴² “Adama o ndolo, i dana ufobu, i reve urana u na Zagbain du ri lo a tawa shi.

⁴³ Na za vu u'wa reve yashi i na vivu aa tawa, i reve waa lantsa shi, waru waa lyawa vivu ndolo uwa o u'wa wa yi shi.

⁴⁴ Adu i 'yuwan i ciga i dana ufobu a mantsa suru. Adama a na Mawun ma Vuma ma ta tawa a mantsa ma na i zuwai shi.

Aagbashi a abula

(Luk. 12:41-48)

⁴⁵ “Aagbashi a ne a da a ri na abula nu ugbozu? Ayi da za na zavu'wa va yi zuwa niyi u kalyuwusa akapi a aza a yi a agbashi, nu u casu nle ilyalya a mantsa ma sa'ani.

⁴⁶ Na zavu'wa va yi kamba, avu u cina yi u yuwan ulinga u sa'ani, u ta ca yi iliyinkapa.

⁴⁷ Amayun a da maa dansaa du, zavu'wa ndolo ta dangwa aagbashi o ndolo wo o'wo za na a dana a kalyuwusa yi itana ya yi suru.

⁴⁸ Agba nna aagbashi'i u ri na abula shi, u ta damma aciyayi a na zavu'wa va yi aa kamba go'o shi.

49 Reve u reme malapa ma agbashi'i suru. Avu u uwa alya nu u sowi hali wo o'wo usowu o^olo na aza a yi.

50 Zavu'wa'a u ta kamba a mantsa ma na u zuwai shi, ko a mantsa ma na u ri ufo^ou shi.

51 Zavu'wa u ta bu^obatsa yi lipu, avu u kambato yi wo o'wo na aza e ikpa'a, uba^ota u na ama aa shon na lumi anga adama a atsumalima.”

25

Iroci ye esheli kupa

1 Reve Yesu Iyuwa elime na adanshi, “A mantsa mo ndolo, apa cine tsugono tsa zuva tsa^o dana: A yuwan ta esheli kupa a na a tarai ifitila i le, avu a kara a 'ya^owa a ga'aton vali vu kasa'avu.

2 Ama o ton atsuma e le olo a da, akapi a ama o ton gba aza o ugbozu a da.

3 Olo o ndolo a na aa kara a tara ta ifitila i le, agba a guza mani'in mo ro shi.

4 Aza o ugbozu gba, avu a ba^ona mani'in mo ro o mupondo n ro.

5 Ana gba vali vu kasa'avu rawai go'o shi, avu a fara mgba^oda hali a lantsa.

6 “Na ayin utanu avu vuma ro saala, ‘Vali vu kasa'avu ta lo a ta^owa! Ta^owai i ga'aton yi!’

7 “Avu esheli'i suru a 'yon a lapula ifitila i le.

8 Avu olo'o a damma aza o ugbozu, ‘Ne'e ntsu mani'in ma du wa'a, adama a na aza a tsu a ciga ta makimaa.’

9 “Da^oda ele gba a usu nle, ‘Tsu ri na mani'in ma na maa rawa tsu na adu shi. 'Ya^owai uba^ota wa aza a na a winisa, tsara i tsura i tsulaa aciya^odu.’

10 “Ana olo e esheli o ndolo a 'yawai atsu lu a mani'in, daɗa gba vali vu kasa'avu'u u rawai. Esheli a na gba a ri ufoɓu, reve a uwa o u'wa na vali vu kasa'avu'u ubata wa abuki. Dada a kpatoi unantsu wu u'wa'a.

11 “A tyo de, avu esheli a na a buwai a rawa, daɗa a uwai yisaali, ‘Zavu'wa! Kpatu'waa tsu unantsu.’

12 “Avu gba vali vu kasa'avu'u u usu, ‘Amayun a da maa dansaa du, n reve du shi.’ ”

13 Reve Yesu damma, “Adama o ndolo i dana ufoɓu kuci, i reve urana ko mantsa ma na ili i nda yaa fara shi.”

Iroci ya agbashi a ta'atsu

(Luk. 19:11-27)

14 Avu waru Yesu yuwisan adanshi ni iroci i nda, “A mantsa mo ndolo, apa cine tsugono tsa zuva tsaɗa dana: Vuma ro shi ta ciga u 'yawa mmalu ubata u ro. Kafu u kara, reve u de agbashi a yi, avu u damma le a kalyuwa itana ya yi ulobonu kafu u tawa.

15 Vuma'a u reve ta ulinga u na za suru aa yuwan. Reve u ca za vu ufaru ikebe i gbain i azurufa* i ton. Waru u ca ta za ve ire ikebe i gbain i azurufa i re. Avu u ca za va ta'atsu ikebe i gbain i azurufa i ta. Reve u kara mmalu ma yi.

16 Ana vuma'a u kara, avu aagbashi a na u cayi ozo o to'on u yuwan ulinga ne ele, u zamiyisa ozo o ton waru.

17 Reve waru aagbashi a na a cayi ejere ne da fo u yuwain ulinga ni ikebe'e, avu u tsurisa ejere waru.

* 25:15 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “talen.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

18 Amma aagbashi a na a cayi za ta, avu u kapa aakar̄i reve u soko ikebe yi zagbain va yi e ida.

19 “Ana a jimai, avu zagbai'in kamb̄a, daɗa we ecei agbashi'i ili i na a yuwain ni ikebe'e.

20 Avu aagbashi a na a cayi ozo o to'on u ta'wisa yi no ozo o ton a na u tsur̄ai atsuma e ikebe'e. Reve u damma, ‘Zagbain, vu ca mu ta ikebe i gbain i azurufa i ton, n tsurisa ta ozo o ton.’

21 “Avu u usu, ‘Vu yuwan ta ulinga u sa'ani. Aagbashi a abula a da vu ri, waru vu tsu uwwa ta adanshi. Ana vu yuwain abula ni ili i ke'en i nda, n ta zuwa wu vu kalyuwusa ili i na i la'ai mgbain. Tawa vu uwwa uyo'o obolo na amu.’

22 “Avu za ve ire, za na a cayi ejere, tawa reve u damma, ‘Zagbain, vu ca mu ta ikebe i gbain i azurufa i re, n tsurisa ta ejere.’

23 “Reve u usu, ‘Vu yuwan ta ulinga u sa'ani. Aagbashi a abula a da vu ri waru vu tsu uwwa ta adanshi. Ana vu yuwain abula ni ili i ke'en i nda, n ta zuwa wu vu kalyuwusa ili i n na i la'ai mgbain. Tawa vu uwwa uyo'o obolo na amu.’

24 “Daɗa aagbashi a na a cayi za ta, u tawa u dammai, ‘Zagbain, n reve ta vu tu usan. Vu rotso ta cu'un vuma na tsu ciga u gasa ubata u na u cu'wain shi, vu ciga ta ili ye pere.

25 Adama o ndolo mu uwwa ta wovon, daɗa gba n 'yawai n sokoi ikebe ya wu e ida. Apa wu ikebe ya wu.’

26 “Reve u usu, ‘Avu aagbashi a abula da shi, waru orogo a da vu ri! Vu damma vu reve ta a na n tsu ciga n gasa ubata u na n cu'wain shi.

27 Vu shi ta zuwa ikebe i va o u'wa wi ikebe e ekere a aza o uvadalasa, tsara n tsura pe ili i ro wa'a atsuma a yi.'

28 “Dada zagbai'in u dammai akapi a agbashi'i, 'Ushiyi ikebe'e e ekere a yi, avu i ca aagbashi a na a ri ni ikebe i gbain i azurufa kupa.

29 Na nanza yuwan abula ni ili i na u ri na ayi, Asula a ta dashi ca yi ili ya abunda, waru u ta tsura ili hali a karalai wira. Za na gba ri na ayi shi, Asula a ta ushi ke'en na u ri na ayi.

30 Gogo variyi aagbashi o ulambu wa abula o ndolo a alanga, atsuma e irumbu i na ama aa shon na a lumi anga e le na atsumalima.' ”

Mogono me te ge'eto ama suru

31 Reve Yesu lyuwa elime nu uritosu, “Mawun ma Vuma ma ta tawa na tsugbain tsa gbain, na nlingata ma yi suru. U to o'wo Mogono, avu u danu o ootogu o uge'etosu a gbain a yi.

32 Ida yu uvadi suru o to boloto a makakan ma yi, waru u ta kasa le ure, cine za va aguba tsu kakasa ikyon na mgbele.

33 U ta zuwa ikyon o ukere usa'ani, mgbele waru gba u zuwa le o ukere ugula wa yi.

34 “Avu Mogono'o u damma aza a na a ri o ukere usa'ani wa yi, 'Tawai, Dada va ca du ta aba'un a yi. Ushiyi tsugono tsa na Asula o fofoo ndu kafu u yuwan uvadi.

35 Ana n danai na ambulu, i ne'e mu ta ilyalya n lyuwa. Ana n danai na akuli, i ne'e mu ta mini n sowo. Ana n yuwain limocin i ushi mu ta a 'wa du.

36 Ana n danai ataɓu, i ne'e mu ta itana n oto. Ana n danai ubanakun, i co'wo mu ta. Ana n danai o u'wa wa ali, i kalyuwa mu ta.'

37 "Reve ama a abula'a a usu, 'Zagbain, te da tse ene nuwu na ambulu, avu tsu ne'e wu ilyalya? Waru te de tse ene nuwu na akuli, avu tsu ne'e wu mini mo oso?"

38 Te da tse ene nuwu a nde'en, waru danga na 'wa tsu, reve tsu banu wu a 'wa tsu? Te da tse ene nuwu ataɓu, reve tsu ca wu itana?"

39 Te da tse ene nuwu ubanakun ko o u'wa wa ali, avu tsu kalyuwa wu?"

40 "Mogono'o u ta usu, 'Ni i yuwaan ama a va, ko cine a ri ana ili i ro shi, amu da i yuwayin.'

41 "Reve waru u damma aza a na a ri o ukere ugula, 'Lyawa numu, adu na Asula a yuwayin unu. 'Yawai i uwa a akina a na a ri n kima shi, za na o foboyi Mekerencesu na nlingata ma yi!

42 N dana ta na ambulu, agba i ca mu ilyalya n lyuwa shi. N dana ta na akuli, agba i ca mu mini n sowo shi.

43 N dana ta o limocin, agba i ushi mu shi, waru n dana ta ataɓu, agba i ne'e mu itana n oto shi. N dana ta ubanakun waru atsuma o u'wa wa ali, agba i kalyuwa mu shi.'

44 "Ama o ndolo a ta usu, 'Zagbain, urana u ne u da tse ene nuwu na ambulu ko na akuli avu tsu kuda a kamba wu? Ko vu danai o limocin avu tsu kuda a ushi wu? Waru urana u ne u da tse ene nuwu ataɓu reve tsu kuda a ca wu itana? Ko gba urana u ne u da vu danai ubanakun ko vu danai o u'wa wa ali reve tsu kuda a kalyuwa wu?"

45 "Mogono'o u ta damma le, 'A mantsa ma na i 'yuwain a kamba ko vuma ta atsuma a ama a

va, ko cine o rotsoi ili i ro shi, amu da i 'yuwain a yuwaan.'

⁴⁶ “Ama o ndolo a ta uwa atsuma a atsumalima a na a ri n koto shi, amma ama a abula a ta yuwan wuma u babu ukotu.”

26

O fobo ta o una Yesu

(Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2; Yah. 11:45-53)

¹ Ana Yesu kotoi a yuwusan adanshi e ili i nda, dada u dammai ojoro a yi,

² “I reve ta, rana re da buwai a fara Abuki a Mapasa,† waru amu, Mawun ma Vuma, amu da ee reme, avu a vara mu a akpata.”†

³ Reve nan ganu a gbagbain na azagbain o boloto o u'wa wa aabara a nan ganu na a tsu de Kayafa.

⁴ Avu a yuwan ifobi tsara e reme Yesu usokowu, reve o una yi.

⁵ Reve a damma, “Woo lobono tsu yuwan yi a mantsa ma Abuki a Mapasa shi, adama a na ama a ta 'yasan nlangi.”

Ka na mani'in ma maguru

(Mak. 14:3-9; Yah. 12:1-8)

⁶ Ele pe atsuma e ifobi i na ee reme Yesu, ayi gba u dana ta de Batanya o u'wa wa Simo makutu.

⁷ Ayi a alya e ilyalya dada ka ro tawai ubata wa yi na meden ma aatali ma sa'ani. Atsuma a yi mani'in ma maguru me ikebe lon ma dana ta pe. Reve u tsuwan Yesu a aaci.

⁸ Ana o ojoro a yi e enei ili i ndolo, avu a uwwa upan hali a damma, “Cine tsa da waa lungususa ikebe?”

⁹ Na a shi a wina yi, a shi ta tsura ikebe ya abunda, reve a ca alambi.”

¹⁰ Agba Yesu reve ta ili i na aa dansa, dada u damma nle, “Cine tsa da yaa damatosun ka nda? U yuwaan mu ta isa'ani.

¹¹ I ta na alambi atsuma a du kuci, amu agba maa jima pa obolo na adu shi.

¹² U tsuwan mu ta mani'in ma nda, tsara u fobo lipu va adama a acida.

¹³ Amayun a da maa dansaa du, ubata u na aa yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a nda atsuma o uvadi suru, a ta damma ili i na ka nda yuwain a cuwusan na ayi.”

Yahuza usu ta u wina Yesu

(Mak. 14:10-11; Luk. 22:3-6)

¹⁴ Avu za ta atsuma a Kupanejere, za na a tsu de Yahuza Iskariyoti, 'yawa u yuwan adanshi na nan ganu a gbagbain.

¹⁵ Reve u damma, “Nye i da yaa tsupa mu nna n ca du Yesu?” Avu a ca yi ikebe† i azurufa* mata'atsu.

¹⁶ Diga a mantsa'a reve u reme izami ure u na waa winaa le Yesu.

A yuwain Abuki a Mapasa

(Mak. 14:12-21; Luk. 22:7-13, 21-23; Yah. 13:21-30)

¹⁷ O urana wu ufaru u na aa yuwusan Abuki o Opopofu,† avu ojoro a tawa a yuwan Yesu yeci, “Te da vu cigai tsu fobo alya e ilyalya adama Abuki a Mapasa?”

* **26:15** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “aguriyon.” Kalyuwa Ucufluwu wi “Ikebe.”

18 Avu u usu, “Yawai a lyuci ubata u vuma ro, avu i damma yi, Manlu ma damma: ‘Mantsa ma na a dangwaa numu ma ta yuwusan. N ta yuwan Abuki a Mapasa no ojoro a va o u'wa wu.’ ”

19 Avu a yuwan cine u damma nle, reve o fobo ilyalya ya Abuki'i de.

20 Ana urana u kotoi, reve Yesu na Kupanejeret a danu alya.

21 Ele pe atsuma a alya, avu u damma, “N ta dansaa du amayun, za ta atsuma a du u ta wina mu.”

22 Ojoro'o a uwwa uyo'o shi, reve a kara e eceshe yi aza a ta ta, “Amayun, Zagbain, amu da maa wina wu shi. Ko amu da?”

23 Reve Yesu usu, “Vuma na otoyⁱ ukere wa yi a mata^{da} ma ta na amu, ayi da za na aa wina mu.

24 Amu Mawun ma Vuma, n ciga n 'yuwan n kuwa, cine a danai adama a va de nu ujimu. Amma woo yo'ono vuma na wina numu shi. U shi ta la'aa yi na a shi a matsan yi shi.”

25 Avu Yahuza za na aa wina yi, damma, “Manlu, amayun amu da shi, ko amu da?”

Avu Yesu usu, “Ee, avu da.”

Alya e Ilyalya yu Ukosu

(Mak. 14:22-26; Luk. 22:14-20)

26 Ele pe atsuma a alya, reve Yesu tara oopopofu. Avu u godyoo Asula reve wu busa yi. Dada waa ca ojoro'o avu u damma, “Ushiyi oopopofu a nda'a i tama yi, lipu va da nda'a.”

27 Avu Yesu tara mokoto avu u godyoo Asula adama a yi, reve u ca ojoro'o avu u damma, “Suru ndu sowoi.

28 Adama a na mpasa n va n da za na o o'woi iroci ya akucunu† a na Asula a yuwain na ama a yi, adama a yuwaan le gafura vu nusu le.

29 N damma du nda, maq dashi sowo masayan ma inabi† shi, she na n sowo yi o ure u sa'avu o tsugono tsa Dada va.”

30 Ana a canai ishīpa, reve o utā a tyo a Masasan ma Zetun.†

Bituru kucina ta u te isawan na Yesu

(Mak. 14:27-31; Luk. 22:31-34; Yah. 13:36-38)

31 Reve Yesu damma ojoro a yi, “Na ayin a nda, suru ndu i ta suma avu i lyawa mu, cine vumavasula dammai,

‘Asula a ta gala za va aguḅa, waru ikyon ya yi i te bete'we.’ ◇

32 “A mantsa ma na n 'yoyin atsuma a akwakwa, n ta 'yawa atsuma a Galili, n ta fara rawaa du de.”

33 Reve Bituru damma, “Ko na akapi aa wasan wu, amu maa wasan wu shi!”

34 Avu Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa wu, na ayin a nda, kafu moton ma saala vu ta damma vu reve mu shi, toto uta'atsu.”

35 Amma reve gba Bituru damma, “Maa damma n kuḁa ta e reve wu shi! N ta kuwa obolo na avu!” Ne da fo akapi o ojoro'o a dammai.

Yesu yuwan ta avasa e Getisemeni

(Mak. 14:32-42; Luk. 22:39-46)

36 Avu Yesu kara a 'yawa ubata u na a tsu de Getisemeni obolo no ojoro a yi, avu u damma le, “Isawain pa nda, amu n ta 'yawa ndede n yuwan avasa.”

◇ 26:31 Zak. 13:7.

³⁷ Reve u tara Bituru no olobo e re a Zabadi, Yakubu na Yahaya. U dana ta na atsumolangu waru lon.

³⁸ Dada u damma nle, “N ta na atsumolangu gashi u to una mu. I danu pa nda, i dana e ipiri obolo na amu.”

³⁹ Avu u 'yawa makasu, reve u kingyo avu u kadato urewesu wa yi a tyo e ida. Avu u yuwan avasa, “Dada va, nu u n ri yuwan, she vu ca mu mokoto ma atsumalima a nda wan. Amma vu yuwan ili i na n cigai wan, she ili i na vu cigai.”

⁴⁰ Avu u kambata ubata wo ojoro a ta'atsu'u, reve u cina le a nlavu. Avu u damma Bituru, “Cine tsa da mata'atsu ma du i ri a nlavu, agba i gura yuwan ipiri na amu hali rumu ta shi?”

⁴¹ I dana wuma tsara i yuwan avasa i tsura ucira u na yaa gura isawan mantsa ma malyungwa. Asuvu a du a ciga ta a yuwan ili i na i ri mejege, amma lipu ri nu ucira shi.”

⁴² Reve waru u lyawa le tsara u yuwan avasa, avu u damma, “Dada va! Na aa tawa mokoto ma nda shi, reve wo o'wo she na n sowo yi, n ta yuwan ili i na vu ciga numu n yuwan.”

⁴³ Ana u kambisa avu u cinisa le a nlavu adama a na a gura kpatu'wa esu e le shi.

⁴⁴ Dada u lyawa nle a nlavu, avu u 'yawa u yuwan avasa wa ta'atsu, avu u vasa adansa ili i ta.

⁴⁵ Reve u kambisa ubata wo ojoro'o, avu u damma le, “Cine i buwai a nlavu e ivuwusan? Gogo mantsa ma yuwan ta. Amu da, Mawun ma Vuma, ma na aa ca e ekere o ucira wa ama a vama.

⁴⁶ 'Yoyin tsu karai. Kalyuwai, apa vuma na aa wina mu rawai.”

*E reme ta Yesu**(Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53; Yah. 18:3-12)*

⁴⁷ Yesu atsuma a adanshi, avu Yahuza atsuma a Kupanejere, u rawa ugeru no obolo a ama. Nan ganu a gbagbain na azagbain a lyungu ta ama'a no oloko na mutsun m pe'eni adama a nlangi.

⁴⁸ Yahuza damma le ta de, "I te reve vuma na yee reme, na n 'yawa n casa yi ni ikatalu."

⁴⁹ Avu Yahuza kara a 'yawa ya Yesu mejege, reve u damma, "Aku, Manlu!" avu u katala yi.

⁵⁰ Dada u usuyi, "I'utsa, yuwan ili i na vu tawai vu yuwan." Dada ama'a a tawai avu e reme yi ugbamu.

⁵¹ Avu za ta atsuma o ogoro e Yesu u tala matsun me pe'eni, reve u kodo utsuvu wa aagbashi wa aabara a nan ganu.

⁵² Avu Yesu damma yi, "Kambuwa matsun me pe'eni ma wu. Za na yuwain nlangi na matsun me pe'eni, na matsun me pe'eni ma da fo waa kuwa.

⁵³ I reve ta amayun n ta gura pati Dada va, avu u ca mu obolo obolo a nlingata ma Asula kupa ne ejere† a na a la'ai obolo suru adama a nlangi.

⁵⁴ Amma i ciga i 'yuwan wo o'wo tsunda, tsara o shiton ili i na Adanshi a Asula a dammai."

⁵⁵ Dada Yesu dammai obolo'o, "I tawa ta tsara i reme mu no oloko na mutsun m pe'eni gashi amu za vu ngalalai da. Usana suru n dana ta o ritosu atsuma a Aa'isamapada, agba i reme mu pe shi.

† **26:53** Obolo suru, a ta na asoja 6,000: Reve Yesu damma u ta gura de nlingata ma Asula 72,000 n tawa n kamba yi nnu u ciga u yuwan ne.

⁵⁶ Amma ili i nda i fara ta suru, tsara ili i na amasula a danai i shiwan.” Dada ojoro'o suru a sumai avu a lyawa yi.

Azagbain a Mbara a yuwan ta Yesu yeci

(Mak. 14:53-65; Luk. 22:54-55, 63-71; Yah. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Aza a na e remei Yesu a tara yi ta a tyo o u'wa wa Kayafa, aabara a nan ganu, ubata u na munlu n Wila na azagbain o bolotoi wira u ta.

⁵⁸ Avu Bituru tonishi le makasu, hali a rawa a aarara o u'wa wa aabara a nan ganu. Reve u danu zuzu na adugari a Aa'isamapada, tsara we ene ili i na yaa fara na Yesu.

⁵⁹ Nan ganu a gbagbain na Azagbain a Mbara† suru a shi ta a ciga o una Yesu. Reve a zamishi ama a na aa yuwan epen gayin a aci a yi o ukobu wu uge'etosu.

⁶⁰ Ama na abunda a tawa ta a yuwan epen gayin a aci a yi, amma azagbain a tsura ili ya amayun i na yaa zuwa o una yi shi.

Reve ama e re a tawa a damma,

⁶¹ “Vuma nda damma ta, ‘N ta lungusa Aa'isamapada a nda, avu n suwisa yi atsuma a rana ta'atsu.’ ”

⁶² Avu aabara a nan ganu a 'yon mishin, reve we ece Yesu, “Vu ri ni ili i na vaa damma adama e ili i na ama a nda a dammai shi?”

⁶³ Agba u damma ili i ro shi.

Avu aabara a nan ganu a dammisa yi, “Atsuma a aala a Asula a wuma n zuwa wu ta vu kucina: Damma tsu na avu da Zamawawa, Mawun ma Asula.”

⁶⁴ Reve Yesu usu, “Ee, ne dāda cine vu dammai. Amayun a da maa dansaa dū suru: a 'ya_w elime i te ene Mawun ma Vuma nden o ukere usa'ani u Mogono ma Asulazuva, waru i te ene yi a ta_w e eleshe a zuva!”

⁶⁵ Ana aabara a nan ganu a uwwai ili i ndolo, a_vu wu kara itana ya yi adama a atsumolangu, reve u damma, “Kai! Vuma nda yuwan ta adanshi a vama e ekere a Asula! Tsu ciga za dashi yuwan adanshi o ro adama a yi shi. Suru ndu yu uwwa ta a na u yuwain adanshi a vama e ekere a Asula.”

⁶⁶ Nye i cigai a yuwan na ayi?”

A_vu a usu, “U yuwan ta unusu u na u rawai o una yi.”

⁶⁷ A_vu a caraa Yesu matsan o urewesu, reve a kukumu ekere a_vu a cikwa yi. Reve ozo o ro a basa yi.

⁶⁸ Reve a damma, “Vu damma a_vu dāda Zamawawa'a! Adama o ndolo damma tsu za na cikwa nuwu!”

Bituru wasan ta Yesu

(Mak. 14:66-72; Luk. 22:56-62; Yah. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ A mantsa mo ndolo, Bituru lo ubuwu nden a aarara, a_vu aagbashi o usheli a rawa ya'a yi, reve u damma, “A_vu fo vu to obolo na Yesu za va Galili.”

⁷⁰ Reve Bituru damma a makakan ma ama, “Ne da u ri shi! N reve ili i na vaa dansa shi!”

⁷¹ Ana u lyawai ubata u na u shi, reve u kamba o unantsu, a_vu usheli u ro we ene yi. Reve u damma ama a na a danai lo, “Vuma nda fo u to obolo na Yesu za va Nazara.”

⁷² A_vu waru Bituru wasisan u damma, “N kucina ta n reve vuma nda shi!”

⁷³ A jima shi, aṅu ama o ro a na a danai lo mishin a kara a 'yaṅa ubata wa Bituru aṅu a damma, “Amayun, aṅu vu ta pe atsuma a aza a na o tonishiyi Yesu. Tsu reve ta ne, o unā u na vaa yuwusan adanshi tsa ama a Galili.”

⁷⁴ Dada Bituru dammai, “N kucina ta amayun a da maa dansa! Asula a ca mu atsumalima na amayun a da mu shi! N reve vuma ndolo shi!”

Dada moton ma saalashi.

⁷⁵ Dada Bituru cuwain ni ili i na Yesu damma niyi: “Kafu moton ma saala, vu ta wasan a na vu reve numu uta'atsu!” Aṅu wu uta u shon na atsumolangu a abunda.

27

A tara ta Yesu a tyo ya Bilatu

(Mak. 15:1; Luk. 23:1-2; Yah. 18:28-32)

¹ Na wasasa, aṅu nan ganu a gbagbain suru na azagbain a yuwan ifofi i le a aci e Yesu tsara o una yi.

² Reve a nla yi aṅu a tara yi a tyo ya Bilatu Gwamna.

Ukwa wa Yahuza

(Aji. 1:18-19)

³ Ana Yahuza, za na cayi Yesu e ekere a n'yuwatan ma yi, we enei a padaa ta Yesu ugana wu ukwa, reve u yuwan shinreve nu ulinga u na u yuwain. Dada u tarai ikebe i azurufa* mata'atsu'u u kambuwa nan ganu'u obolo na azagbai'in.

* **27:3** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni aji da “aguriyon.” Kalyuwa Ucuḍuwu wi “Ikebe.”

⁴ Reve u damma, “Unusu† u na n yuwain ayi da: N ca du ta vuma na ri nu unusu shi tsara yu una yi.”

Avu a usu, “To, te imini i tsu na za ndolo? Addama a wu a da ndolo'o, babu imini i tsu.”

⁵ Dada Yahuza ocoi ikebe'e pe atsuma a Aa'isamapada. Reve u 'yawa wu nla aciyayi zuva hali u kuwa.

⁶ Avu nan ganu a gbagbain a tara ikebe'e reve a damma, “U ushi ta ikebe i nda adama a wuma u vuma. Wila u damma ta tsaa zuva le obolo ni ikebe ya Aa'isamapada shi.”

⁷ Avu a tara ikebe'e reve a tsula ufuma wu za na a ma'asa mpondo, tsara a tsura ubata u na aa cido omocin na a kuwa atsuma a Urishelima.

⁸ Ayi da i zuwai e dey i ubata'a, “Ufuma wu Mpsa” hali a tyo a mantsa ma na a danai aatagada a nda.

⁹ Adama o ndolo a da ili i na Irimiyat vumavasula dammai i shiwain:

“A tara ta ikebe i azurufa mata'atsu, ikebe i na aza a Isra'ila a usuyi a na aa tsupa adama a yi.

¹⁰ A tsula ta ufuma wu za na a ma'asa mpondo cine Asulazuva a damma numu.” ◇

Bilatu yuwan ta Yesu yeci

(Mak. 15:2-5; Luk. 23:3-5; Yah. 18:33-38)

¹¹ A mantsa mo ndolo, Yesu shi ta mishin a makakan ma Bilatu Gwamna, avu Bilatu ece yi, “Avu mogono ma aza a Isra'ila ma da?”

Reve Yesu usu, “Ee, cine vu dammai ne da u ri.”

¹² Amma ana nan ganu a gbagbain na azagbain a yuwain epen a aci ̄ yi, u yuwan adanshi shi.

¹³ Dada Bilatu damma niyi, “Vu uwwa adanshi a na aa yuwusaan a aci ̄ wu shi?”

¹⁴ Agba Yesu damma ili i ro shi, dada gwamna'a wo o'woi a asalama lon.

Bilatu usu ta Yesu kuwa

(Mak. 15:6-15; Luk. 23:13-25; Yah. 18:39-19:16)

¹⁵ Aa'wan suru a mantsa ma Abuki a Mapasa, gwamna tsu lyawa ta za ro na ri o u'wa wa ali, za na ama a dangwai.

¹⁶ A mantsa mo ndolo, vuma na a tsu de Baraba dana ta pe atsuma o u'wa wa ali. Ama suru e reve ta a na vuma va abula da shi, ko ke'en.

¹⁷ Adama o ndolo ana ama o bolotoi ubata u ta, dada Bilatu ece nle, “Atsuma aza a na a ri pe atsuma o u'wa wa ali, zane da i la'a cigai n lyawa? I ciga ta n lyawa Baraba ko Yesu za na ee desu Zamawawa?”

¹⁸ Bilatu reve ta a na azagbain a tawai na Yesu ubata wa yi adama a tsushu'un tsa da.

¹⁹ Bilatu ubuwu lo nden o ootogu o uge'etosu, dada ka va yi lyunguwa niyi ikaka i nda: “She vu yuwan ili i ro na vuma nda wan, adama a na ko iwuya i ta u yuwan shi. Ana'an n yuwan ta alavu a aci ̄ yi, waru u ta bali mu lon.”

²⁰ Agba nan ganu a gbagbain na azagbain a zuwa ta okolo a ama o obolo'o a pati a lyawa Baraba, agba o una Yesu.

²¹ Avu Bilatu ecishe obolo'o, “Atsuma a ama e re a nda, zane da i cigai n yawaa du?”

Reve a usu, “Baraba.”

22 Reve Bilatu ece le, “To, cine i cigai n yuwan na Yesu, za na ee desu Zamawawa?”

Avu suru nle a usu, “Vara niyi a akpata.”

23 Reve Bilatu ece le, “Nye i zuwai? Unusu u ne u da u yuwain?”

Avu a dashi saala lon, “Vara niyi akpata!”

24 Ana Bilatu enei babu ili i na waa gura yuwan waru, waru ama a da nda e temei nlangi. Dada u kenei mini avu u sa'a ekere a yi a makakan me le reve u damma, “Babu imini i va na mona ma vuma nda, adu da yoo una yi.”

25 Reve suru nle a usu, “E reme tsu nu unusu atsu na muwun n tsu adama a na o una niyi.”

26 Avu Bilatu lyawaa le Baraba. Reve u damma asoja a fufaba Yesu na asudu, avu a 'yawaw a vara yi a akpata.†

Asoja a yuwaan ta Yesu ulamu

(Mak. 15:16-20; Yah. 19:2-3)

27 Avu asoja a gwamna a tara Yesu a uwa pe o ukobu, reve a kandaruwa yi suru.

28 Reve o fodo yi itana, avu o oto yi aayala a saan lon.

29 Avu a tara awanda a kandaruwaa yi a aaci gashi ookokolo. Reve a zuwa aadanga o ukere usa'ani wa yi, avu a kingyo a makakan ma yi reve a yuwaan yi ulamu, “Tsu ca wu ta tsugbain, mogono ma aza a Isra'ila.”

30 Avu a tsuwaan yi matsan. Avu a ushi aadanga o ukere wa yi'i, avu a fufaba yi a aaci na ayi.

31 Ana a kunai a yuwusaan yi ulamu a tyo o ukosu, avu o fodo yi aayala'a, reve otowiso yi itana ya yi. Avu o utaa yi tsara a 'yawaw ubata u na oo una yi.

A vara t̄a Yesu a akpata

(Mak. 15:22-32; Luk. 23:27-43; Yah. 19:17-27)

³² Ele a motaa, avu a ga'an na vuma va Kurani, vuma na a tsu de Simo. Avu asoja'a a zuwa yi u tanu akpata'a nu ucira.

³³ Reve suru nle a tawa ubata u na a tsu de Gologota† (urevu wa yi u da Ubata wo Ookoluwo.)

³⁴ Avu asoja'a a ca Yesu masayan ma na a jambarai na aguma o okono tsara u sowo. U pede yi ta reve u 'yuwan o sowo.

³⁵ Ana a vara niyi a akpata'a,† reve asoja a yuwan anca'wa dada e ne'eshein itana ya yi.

³⁶ Reve asoja'a e isawan lo e ipiri ya yi.

³⁷ A dana ta ili i na i zuwai a vara niyi akpata'a, reve a vara yi zuwa va aaci a yi a akpata. Apa ili i na a danai:

AYI NDA, AYI DA YESU MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

³⁸ Waru asoja'a a vara ta evu e re a akpata, za ta o ukere usa'ani, za ta gba o ukere ugula.

³⁹ Aza a na a karasa lo, reve a lumgbatsasa aci e le avu e isula yi.

⁴⁰ Reve a damma, "Vu damma ta vu ta gura buɓoso Aa'isamapada, avu vu suwisa yi atsuma a rana ta'atsu. Adama o ndolo wawa aciyawu! Na avu Mawun ma Asula ma da vu ri na amayun, cipā de a akpata'a!"

⁴¹ Ne da waru nan ganu a gbagbain na munlu n Wilā n yuwaan niyi ulamu.

⁴² Reve a damma, "U wawa ta ozo o ro, agba u gura wawa aciyayi shi! U damma ta a na ayi da mogono ma aza a Isra'ila. To, lyawa niyi tse ene u cipā e ida diga de a akpata'a. Nnu u yuwan ne tsu ta usu yi.

43 U zuwaa ta Asula ucira, lyawa Asula a wawa yi, nu u ciga. Hali gba u damma ta, 'Amu da Mawun ma Asula.' ”

44 Evu a na a varai a akpata obolo na ayi e isula yi ta fo.

Ukwa wa Yesu

(Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49; Yah. 19:28-30)

45 Ana urana u rawai aci, avu irumbu i baru ida ma^{bul}a a tyo rumu ta'atsu vu ulivu.

46 A mantsa mo ndolo, reve Yesu saala, “Eloi, Eloi,† lama sabaktani,” nga, “Asula a va, Asula a va, nye i zuwai vu vari numu?”

47 Ozo o ro a na a danai lo mishin ubata'a, ana a uwwai ne, avu a damma, “Iliya da wee desu!”

48 Avu za ro suma u tsupu ashidi a mini ma alamu, reve wu nla yi a aadanga reve u cayi tsara u sowo.

49 Reve ozo o ro a damma, “Isawain, tse enei ko Iliya ta tawa u wawa yi!”

50 Avu Yesu saalisa, dada u kuwai.

51 A mantsa mo ndolo, reve Asula a zuwa umuna‡ u na u danai Upasu wa Akiza atsuma a Aa'isamapada u karalai ure, diga zuva a tyo e ida. Avu ida i ramo, avu atali a batsa.

52 Reve ason a kpatu'wa, avu a 'yasan ama a abula na abunda a na a kuwai de.

† 27:46 Ayi danshi “Eloi” mesun ma yi ma shon ta unata na mesun ma aala a Iliya. Adama o ndolo ana ama'a a uwwai Yesu adansa “Eloi, Eloi” a ta dansa u ta desu Iliya. ‡ 27:51 Umuna u nda u da u ne'eshein Upasu wa Akiza nu Upasu u na u La'ai Akiza atsuma a Aa'isamapada. Aabara a nan ganu a da goon a tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza u ta atsuma a aa'wan.

⁵³ O utā tā atsumā a ason, waru ana a 'yaşain Yesu atsumā a akwakwa, a uwa tā atsumā a lyuci va akiza, Urishelima, ubatā u na ama a abunda e ene nle.

⁵⁴ Ana yali nā asoja a na a ri obolo nā ayi a pirishi Yesu e enei cine ida i ramoi, obolo ni ili i na i farai suru, a uwwa tā wovon lon. Dada a dammai, “Mawun mā Asula ma da u ri mayun!”

⁵⁵ Amaçi nā abunda a na o utai Galili a na o toniyi Yesu tsara a kamba yi, a dana tā lo mishin makasu a akanla.

⁵⁶ Meri Magadaliya dana tā pe atsumā e le, nā Meri mma va Yakubu nā Isuhu, nā ka va Zabadi za na ayi da mma va Yakubu nā Yahaya.

Acida e Yesu

(Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56; Yah. 19:38-42)

⁵⁷ A yuwan tā vuma vi ikebe ro na a tsu de Isuhu, vuma lyuci va Arimatiya. Toni va Yesu da. Nu ulivu u ndolo avu u tawa Urishelima.

⁵⁸ Avu u 'yawa ubata wa Bilatu, tsara u lyawa yi u tara lipu va Yesu. Dada Bilatu dammai asoja a yi a ca yi.

⁵⁹ Dada u tarai lipu'u, reve u katala yi no okoro.

⁶⁰ Avu u zuwa yi atsumā a aason a sa'avu za na u kapai atsumā a aatali. Reve u kebe aatali a gbain tsara u ula unā wa aaso'on. Ana u yuwain ne dada u karai.

⁶¹ Avu Meri Magadaliya nā Meri ro a danu lo zuzu na aaso'on.

Asoja e ipiri ya aason

⁶² O urana we ire, Ashibi, avu nan ganu a gbagbain na Afarishi o boloto ubata wa Bilatu.

⁶³ Reve a damma, “Zagbain, tsu cuwan ta ana za ve epen o ndolo danai wuma u damma ta, ‘Na a yuwan rana ta'atsu n ta 'yon atsuma a akwakwa.’

⁶⁴ A zuwa ama a piri aason o ndolo ulobonu hali rana ta'atsu ndolo. Na ne da a yuwain shi, ojoro a yi a ta tawa e iva lipu va yi, reve a damma ama a na Asula a 'yasan yi ta atsuma a akwakwa. Epen o gogo a ta la'a za vu ufaru uwuyanu.”

⁶⁵ Dada Bilatuɗ dammai, “Tarai asoja o ro tsara a 'yawa a piri aason o ndolo cine yaa gura yuwan ulobonu.”

⁶⁶ Reve a kara o fobo aaso'on ulobonu lon, waru avu a zuwa eerepu o urotsuɗ wa gwamna, reve a lyawa lo asoja a dana e ipiri.

28

*U'yosun wa Yesu atsuma o ukwa
(Mak. 16:1-10; Luk. 24:1-12; Yah. 20:1-10)*

¹ Na wasasa wa Aladi, reve Meri Magadaliya na Meri ro a 'yawa tsara a kalyuwa aaso'on.

² A mantsa mo ndolo, ida i ramo ta nu ucira. Reve malingata ma Asulazuva ma cipa diga zuwa, avu u 'yawa ubata u na aaso'on a ri, avu u gandaluwa aatali a na a ulayi unwa aaso'on. Reve u danu zuwa va yi.

³ U dana ta e ikanasa tsi imadatsu, itana ya yi i dana ta u'uri puwu.

⁴ Asoja a na a danai e ipiri ya aaso'on, reve wovon u reme le lon adama a malingata ma Asula, avu a uwa meje'en ma lipu, avu a riyā e ida gashi akwakwa.

⁵ Reve malingata'a ma damma aṁaci'i, "She yu uwwa wovon wan. N reve t̄a i te izami ȳa Yesu, za na a varai a akpata.

⁶ Wu pa shi. U 'yon t̄a atsumā a akwākwā cine u damma ndu waa yuwan. Taw̄ai ye ene ubat̄a u na lipu vā yi dan̄ai.

⁷ 'Yaw̄ai i damma ojoro a yi gogogo, 'Yesu 'yon t̄a atsumā a akwākwā. U t̄a de elime ā dū a 'yawā Galili, i te ene yi de.' Ayi dā n taw̄ai n damma dū."

⁸ Dadā aṁaci'i a lyawushi aaso'on. Ā danā t̄a a uwwusa wovon, waru ā danā t̄a a yuwusan maṅaṅa lon fo. A suma t̄a tsarā a damma ojoro'o ili i na i farai.

⁹ Babu usan reve Yesu† cina le, avu u c̄asa le. Reve a rawa zuzu nā ayi e reme ana ā yi, avu a yuwaan yi agandā.

¹⁰ Avu u damma, "She yu uwwa wovon wan! 'Yaw̄ai i damma ojoro a vā a 'yawā Galili. A ta cina mu de."

Asoja a usu t̄a a yuwaan epen

¹¹ Ana aṁaci'i a yuwain ukaru u le, reve asoja a na ā dan̄ai e ipiri ya aaso'on a kambā atsumā a lyuci, avu a damma nan ganu a gbagbain ili i na i farai suru.

¹² Reve nan ganu a gbagbai'in o 6oloto ubat̄a u t̄a na azagbain a lyuci avu a yuwan asalā. Reve a ca asoja'a ikebe yā abundā,

¹³ reve a damma le, "Dammai ama a na ojoro e Yesu a taw̄a t̄a na ayin, dadā e ivai lipu vā yi adū pe atsumā a nlavu.

¹⁴ Nna adanshi a nda a rawa a atsuvu a gwamna, tsu ta yuwaan yi adanshi tsarā tsu wawa dū atsumā a addama."

¹⁵ Avu asoja'a a ushi ikebe'e, reve a yuwan cine a damma nle a yuwan. Ne da adanshi'i a bazai atsuma a Yahuda hali a tyo ana'an.

Yesu yuwan ta adanshi no ojoro a yi

(Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49; Yah. 20:19-23; Aji. 1:6-8)

¹⁶ Avu ojoro kupa na za ta'a a kara a 'yawa a masasan mo ro atsuma a Galili ubata u na Yesu damma nle a 'yawa.

¹⁷ Ana a rawa e ene niyi, avu a yuwaan yi aganda, agba ozo o ro e le a usu shi.

¹⁸ Dada Yesu tawai ubata u le reve u damma, “Asula a ca mu ta ucira atsuma a zuva ni ida suru.”

¹⁹ 'Yawai i tsura otoni atsuma o uvadi suru. I rumbu le atsuma a ala† a Dada, na ala a Mawun na ala a Ruhu va Akiza.†

²⁰ I rito le a yuwan ili i na n damma ndu. N ta dana obolo na adu kuci, hali a tyo o ukosu wu uvadi.”

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru
New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsishingini)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsishingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsishingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e